

371.261

ข 2527

๔ ๕

การสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในจังหวัดพิษณุโลก

ปริญญานิพนธ์

ของ

เบญจรัตน์ จารุรัตน์จามร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน 2527

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177999

๕๑ พ.ค. 2535

การสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในจังหวัดพิษณุโลก

บทคัดย่อ

ของ

เบญจรัตน์ จารุรัตน์จามร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
เมษายน 2527

การศึกษานี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่อง การพึ่งตนเอง ที่มีคุณภาพเหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่อง การพึ่งตนเองประกอบด้วย แบบทดสอบวัดความรู้ลักษณะค่านิยมพื้นฐาน เรื่อง การพึ่งตนเอง และแบบทดสอบประเมินพฤติกรรม ค่านิยมพื้นฐาน เรื่อง การพึ่งตนเอง กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2526 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 855 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน วิธีการศึกษาทำการทดลองแบบทดสอบทั้งหมดสามครั้ง การทดสอบครั้งที่ 1 หากค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเพื่อคัดเลือกพรอมให้ปรับปรุงข้อสอบ การทดสอบครั้งที่ 2 หากค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบอีกครั้งหนึ่งและคัดเลือกข้อสอบ และการทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น และสร้างเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนที่ปกติ

ผลการศึกษาพบว่า แบบทดสอบแต่ละฉบับมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.33 ถึง 11.33 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหาโดยวิธีครอนบาค ที่เรียกว่า เดลฟา โคเอฟฟิเชียน ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้ แบบทดสอบวัดความรู้ลักษณะค่านิยมพื้นฐาน เรื่อง การพึ่งตนเอง เป็น .888 แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมรับค่านิยมพื้นฐาน เรื่อง การพึ่งตนเอง เป็น .873 เมื่อนำมาหาความเชื่อมั่นโดยวิธีแบ่งครึ่ง ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้ แบบทดสอบวัดความรู้ลักษณะค่านิยมพื้นฐาน เรื่อง การพึ่งตนเอง เป็น .764 แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมรับค่านิยมพื้นฐาน เรื่อง การพึ่งตนเอง เป็น .833 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ หาโดยวิธีกลุ่มที่รู้ตัวอยู่แล้ว พบว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แบบทดสอบทั้งสองฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในเป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A CONSTRUCTION OF BASIC VALUE IN SELF - RELIANCE TEST
FOR MITTAYOM SUKSA III STUDENTS IN
CHANGWAT PHITSANULOK

AN ABSTRACT

BY

BENJARAT JARURATJAMORN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
April 1984

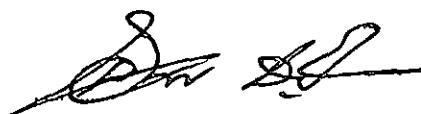
The purpose of this study was to construct an appropriate quality Basic Value in Self - Reliance Test for Mattayom Suksa

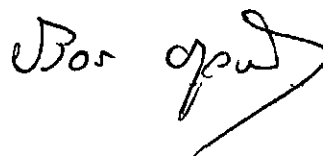
III students. Basic Value in Self - Reliance Test comprises of the two subtests : an Attitude Towards Basic Value in Self - Reliance Test and a Behavioral Evaluation of Basic Value in Self - Reliance Test. A total of 855 Mattayom Suksa III students of the academic year 1983 in Changwat Phisanulok were selected by multistage random sampling. Three steps of testing were used in constructing the Basic Value in Self - Reliance Test. The first testing was for reviewing and selecting test items and finding discriminating power. The second one was to re-find the discriminating power of the test and to select test items. And the third testing was to find discriminating power, reliability and normalized T-score norm.

The result of this study indicated that discriminating power which ranged from 2.33 to 11.33, was significant at .01 level. The Alpha Coefficient was used to calculate the reliability of each subtest. The reliability of an Attitude Towards Basic Value in Self-Reliance Test was .888 and a Behavioral Evaluation of Basic Value in Self - Reliance Test was .873. When the reliability of each subtest was calculated by Split - half Method, the reliability of an Attitude Towards Basic Value in Self - Reliance Test was .764 and a Behavioral Evaluation of Basic Value in Self - Reliance Test was .833. The construct validity for each subtest, which was calculated by Known-Group Technique was significant at .01 level. The intercorrelation of the subtests were positively correlated and significant at .01 level.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำวันสัปดาห์ และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้.

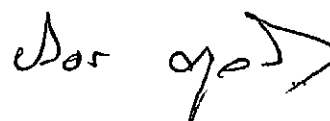
คณะกรรมการที่ปรึกษา

 ประธาน

 กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน

 กรรมการ

 กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ลวน สายยศ และ รองศาสตราจารย์ บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น เป็น ผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุขกร เพชรวิจิตรชน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บังอร เสตนนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันท์ ศลโกสุม และ อาจารย์ จันทิมา พรหมโชติกุล ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้และคำแนะนำในการทำ ปริญญานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และ คณะครูของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือและ ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ อาจารย์ฝ่ายแนะแนว โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี และ โรงเรียนพินธุโลก-พิทยาคม อาจารย์ วันทนา เลิศสินไทย อาจารย์พวงเพชร ชวัชชัยนันท์ คณะครูโรงเรียน เฉลิมขวัญสตรี ตลอดจนเพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือ และคอยให้กำลังใจ จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงมาด้วยดี

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณของบิดามารดา และญาติพี่น้อง ที่ได้อบรม สั่งสอน ให้ความรัก ความเมตตา และกำลังใจที่อบอุ่น สนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา พระคุณนี้หาที่เปรียบมิได้

เบญจรัตน์ จารุรัตน์จามร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนา	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้	4
ความสำคัญในการศึกษาครั้งนี้	4
ขอบเขตในการศึกษาครั้งนี้	5
กานิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความหมายคานิยม	9
การเกิดคานิยมและผลของการเกิดคานิยม	12
ลักษณะของคานิยม	18
หน้าที่ของคานิยม	19
แนวคิดและทฤษฎีคานิยม	21
ประเภทของคานิยม	25
คานิยมพื้นฐาน	29
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม	31
ความหมายของการพึงตนเอง	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคานิยมและการพึงตนเอง	41
งานวิจัยในต่างประเทศ	41
งานวิจัยในประเทศไทย	44

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	51
	ประชากร	51
	กลุ่มตัวอย่าง	51
	วิธีดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง	54
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	62
	วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	63
	วิธีจัดกระทำข้อมูล	64
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	68
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
	ตอนที่ 1 การประเมินคุณภาพแบบทดสอบเบื้องต้น	69
	ตอนที่ 2 การทดสอบครั้งที่ 1	81
	ตอนที่ 3 การทดสอบครั้งที่ 2	91
	ตอนที่ 4 การทดสอบครั้งที่ 3	102
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	125
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	125
	กลุ่มตัวอย่าง	125
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	125
	วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	126
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	126

บทที่	หน้า
อภิปรายผล	128
ข้อเสนอแนะ	131
บรรณานุกรม	133
ภาคผนวก	140

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg)	36
2 แสดงรายชื่อโรงเรียน จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างและครั้งที่ใช้ในการทดลอง	53
3 ค่าเฉลี่ย ความแปรปรวน ค่าอำนาจจำแนกแบบ t - test ของกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมกาพึ่งตนเองและการไม่พึ่งตนเอง จากแบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกต่อค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง	71
4 ค่าเฉลี่ย ความแปรปรวน ค่าอำนาจจำแนกแบบ t - test ของกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมกาพึ่งตนเอง และการไม่พึ่งตนเอง จากแบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง	75
5 ค่าเฉลี่ย ความแปรปรวน ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และการทดสอบนัยสำคัญของค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ จาแนกตามแบบทดสอบย่อย	81
6 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบจาแนกตามฉบับย่อย	82
7 ค่าเฉลี่ย ความแปรปรวน ค่าอำนาจจำแนกแบบ t - test ของกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ จากแบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกต่อค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง	83
8 ค่าเฉลี่ย ความแปรปรวน ค่าอำนาจจำแนกแบบ t - test ของกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ จากแบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง	86
9 ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จาแนกตามฉบับย่อย	92
10 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ จาแนกตามฉบับและครั้งที่สอบ	93

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงขั้นตอนของการเกิดค่านิยมตามแนวทางของแรทส์ ฮาร์มิน และไฮมอน (Raths, Harmin and Simon)	12
2 แสดงรูปแบบการได้มาซึ่งค่านิยม (The Values Acquisition Model)	14
3 แสดงการเกิดค่านิยมตามแนวทางของ ส่าโรธ บัวศรี	16
4 แสดงการเกิดค่านิยมตามแนวทางของสนธิ สัมศิริการ	16
5 แสดงการเกิดค่านิยมตามแนวทางของนิพนธ์ คันธเสวี	17
6 แสดงอิทธิพลของค่านิยมต่อพฤติกรรมของบุคคล	21
7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึก ความคิด ค่านิยม	23
8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและพฤติกรรม	23
9 แผนภาพต้นไม้ (Tree Model) แสดงระดับความรู้สึกชั้นต่าง ๆ ตามแนวคิดของ ไอแซนค์ (Eysenck)	25
10 ลำดับขั้นในการสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง	61

ภูมิหลัง

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจากสังคมที่มีความร่มเย็นและสงบสุข มีความรักใคร่ซึ่งกันและกันฉันพี่น้อง มีความโอบอ้อมอารี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีคุณธรรมประจักษ์ สมเป็นดินแดนแห่งร่มกาสาวพัตร์ อันมีพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจ ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา สังคมไทยกลายเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยความสับสนดิ้นรนอันก่อให้เกิดความขัดแย้งทั่วไป (ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2525 : 101) ทั้งนี้เพราะมีมูลเหตุมาจากสิ่งที่เราเรียกว่า "ความตึงเครียดทางเศรษฐกิจ ความวิปริตของสังคม และความชื่นชมทางการเมือง" ซึ่งมีผลให้ค่านิยมทางศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม และการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนลดน้อยลงไป (ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2525 : 134) ปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนี้ รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จะแก้ไขได้ถ้าคนในสังคมมีจริยธรรมหรือค่านิยมที่พึงประสงค์ของสังคม เพราะค่านิยมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคนในสังคม (อานนท์ อากาภิรม 2515 : 119) และมีบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็นตัวตัดสิน กำหนดทิศทาง หรือตัวผลักดันให้พฤติกรรมโน้มเอียงไปในทางใดทางหนึ่ง ค่านิยมจึงเป็นสิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใต้พฤติกรรมทางสังคมส่วนใหญ่ของมนุษย์ อิทธิพลของค่านิยมนี้เป็นที่ยอมรับและอ้างถึงอยู่เสมอในสังคมศาสตร์ (สุนทรี โคมิน และ สนิท สมัครการ 2522 : 1 อ้างอิงมาจาก Maslow, 1959, Handy, 1970, Rokeach, 1973 etc) ว่าเป็นรากฐานของปัญหาทางสังคมมากมาย หากค่านิยมขัดแย้งกันมากก็อาจจะนำไปสู่พฤติกรรมที่มีการต่อสู้หรือปะทะกันอย่างเปิดเผยได้ (สุนทรี โคมิน และ สนิท สมัครการ 2522 : 1) จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทั้ง 4 ฉบับที่ผ่านมาแล้วนั้น พบว่าการเร่งรัดพัฒนาทางกายวัตถุและการพัฒนาคนในประเทศไม่มีความสมดุลกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการละเลยต่อการปลูกฝังให้

สมาชิกในสังคมมีคุณลักษณะที่เป็นพื้นฐานของความเจริญก้าวหน้าและสันติสุขของสังคม จึงทำให้ปัญหาทางเศรษฐกิจและอาชญากรรมเป็นปัญหาสำคัญที่เผชิญหน้าอยู่ในปัจจุบัน รัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้และได้พิจารณาเห็นความสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 – 2529) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป. : 75) ว่า "เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีพลานามัยที่สมบูรณ์ รู้จักสิทธิหน้าที่ของพลเมืองดี ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและรักการทำงาน เพื่อการดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขในสังคม" ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5 นี้ได้เน้นการพัฒนาคุณภาพของประชากรและการพัฒนาทางค่านิยมจิตใจ โดยการปลูกฝังและเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงปรารถนาให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ในนโยบายส่งเสริมวัฒนธรรม ความสะอาดและวินัยแก่ประชาชน พณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวคาปราศรัย เนื่องในโอกาสหนึ่งปีการสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบรอบ 200 ปี เมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2525 โดยกล่าวให้แนวทางปฏิบัติที่จะทำให้คนไทยมีคุณภาพแห่งชีวิตดีขึ้น ด้วยการร่วมมือกันเสริมสร้างปลูกฝังและปฏิบัติตามหลักค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ (เจ้าคณะภาคมหานิกาย 2525 : 6 – 7) คือ

1. การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
2. การประหยัดและอดออม
3. การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
4. การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
5. การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

จากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ศึกษาธิการ, กระทรวงกรมวิชาการ 2525 : 2) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายข้อ 2 – 5 ที่ให้เกิดผลแก่ผู้เรียนดังนี้

... 2. เพื่อให้มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ทักษะ รู้จักคิด และวิเคราะห์อย่างมีระเบียบวิธีการ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3. เพื่อให้มีทรัพยากรที่ดีต่อสมาชิกทุกคน มีระเบียบวินัยในการกระทำงานทั้งในส่วนคน และหมู่คณะ มานะ พากเพียร อุตุน ประหยัด และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

(4. เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ มีวินัยในตนเอง เคารพกฎกฎหมายและกติกาของสังคม รับผิดชอบตนเอง ครอบครั้ว และสังคม ตลอดจนเสริมสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม)

5. เพื่อให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ รู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ มีความสามัคคีและเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธีอย่างมีหลักการและเหตุผล...

จะเห็นว่าวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5 กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบ โดยเฉพาะค่านิยมพื้นฐานในเรื่องการพึ่งตนเองนั้นจาเป็นอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งเป็นการพัฒนาตนเองและสังคม (กลุ่มนักบริหาร ม.ป.ป.:57) การฝึกให้รับผิดชอบในการพึ่งตนเองเป็นการทำให้ชีวิตมีความก้าวหน้า มีความสุขและความเจริญในสังคมและประเทศชาติโดยก็ตาม ถ้าทุกคนรู้จักช่วยเหลือตนเอง มีความรับผิดชอบและรู้จักพึ่งตนเองในกิจการงานต่าง ๆ แล้ว สังคมและประเทศชาตินั้นก็จะมีเจริญก้าวหน้าตามไปด้วย (ศึกษานิเทศก์, สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2525 : 53 - 54)

เป็นที่ยอมรับว่าเด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ที่จะต้องรับผิดชอบในการปกครองประเทศในวันหน้า ด้วยเหตุนี้โรงเรียนควรส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก เมื่อพิจารณาในแง่ที่โรงเรียนไม่เพียงแต่ให้การปลูกฝังและสั่งสอนค่านิยมทางคุณธรรมเท่านั้น แต่จะต้องสร้างเสริมค่านิยมที่มีลักษณะถึงความกระตือรือร้นในการที่จะพึ่งตนเองด้วย (เกียรติศักดิ์ อธิษฐานนท์ 2526 : 4)

จากสาเหตุที่กล่าวมานี้ประกอบกับรัฐบาลได้เห็นความสำคัญในการปลูกฝังให้บุคคลในชาติมีค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง โดยเหตุที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นนักเรียนที่อยู่ในระยะวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ต้นตัว วัยเฝ้าหาความรู้ (ดวงเคื้อบ พันธขุนาวิน และบุญยิ่ง เจริญยิ่ง 2518 : 1) วัยแห่งปัญหาและวัยแห่งความเครียดในอารมณ์ เป็นวัยที่สมควรที่จะได้

รับความเอาใจใส่และการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานที่พึงประสงค์ ประกอบกับหลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น พุทธศักราช 2521 มีจุดมุ่งหมายสอดคล้องกับแนวทางในการปฏิบัติค่านิยมพื้นฐาน
เรื่องการพึ่งตนเอง และในการวัดระดับค่านิยมพื้นฐานที่พึงประสงค์นี้ กองอภัยเครื่องมือวัด
ที่มีคุณภาพสูงเป็นที่เชื่อถือได้ ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาและสร้างเครื่องมือวัดค่านิยม
พื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้ ครู อาจารย์ บิภา
มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้มาแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง
ไปตรวจสอบนักเรียนเพื่อเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนมีค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

- (1. เพื่อสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3
2. เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
วัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองที่สร้างขึ้น
- 3 เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับตีความหมายคะแนนจากการตอบวัด
ค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ด้วยแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองที่สร้างขึ้น

ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

1. จะได้แบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 1 ชุด
2. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษา ครูผู้แนะแนว ตลอดจนนิคมารดา และ
ผู้ปกครอง ที่จะนำผลจากการวัดไปใช้เป็นแนวทางในการปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมพื้นฐานเรื่องการ
พึ่งตนเอง ของนักเรียนที่อยู่ในความปกครอง
3. เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องอื่น ๆ แก่นักเรียนต่าง
ระดับในสถานที่แตกต่างกัน

ขอบเขตในการศึกษาครั้งนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชายและหญิง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2526 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัด
พิษณุโลก จำนวน 3,790 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนทั้งเพศชายและหญิง ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ปีการศึกษา 2526 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเลือก
มาโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) มีหน่วยการสุ่ม (Sample
Unit) เป็นห้องเรียนรวม จำนวน 855 คน

ค่านิยมศัพท์เฉพาะ

1. ค่านิยม หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อ ความปรารถนา คุณลักษณะภายในจิต
รวมทั้งการกระทำที่บุคคลแต่ละคนนิยามขึ้นว่ามีคุณค่าแก่ตนหรือสังคม และพึงพอใจที่จะนำไปปฏิบัติ
เพื่อให้บรรลุจุดหมาย สำหรับตนเองหรือสังคม นอกจากนั้นค่านิยมยังเป็นแรงจูงใจ หรือ
สิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้บุคคลสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางดำเนินชีวิตของตนและยังแสดงถึงจุดหมาย
ของชีวิตของบุคคลนั้นได้
2. ค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง หมายถึง ค่านิยมที่คนในสังคมยอมรับว่ามีคุณค่า
และพึงพอใจที่จะปฏิบัติตาม ผู้มีค่านิยมในเรื่องนี้จะมีพฤติกรรมแสดงออกด้านการพึ่งตนเองโดย
ตนเองและการพึ่งตนเองโดยการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งอาจแยกอธิบายส่วนประกอบได้ดังนี้
 - 2.1 การพึ่งตนเองโดยตนเอง หมายถึง การใช้ความรู้ความสามารถของ
ตนเองอย่างเต็มที่ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น ทั้งในด้านการศึกษาและด้านเศรษฐกิจ
โดยที่
 - 2.1.1 การพึ่งตนเองโดยตนเองทางด้านการศึกษา หมายถึง การรู้จัก
และปฏิบัติหน้าที่ของตนในด้านการศึกษาเล่าเรียน มีความพากเพียรและความละเอียดรอบคอบ
กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง รู้จักควบคุมและเอาชนะอารมณ์ของตนเอง มีการวางแผน

และแก้ไขปรับปรุงในการเรียน ขอมรับการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งเมื่อเกิดปัญหาหรือข้อสงสัยในการเรียนก็สามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ตั้งตัวอย่างพฤติกรรม

– มีความตั้งใจในการศึกษา เช่นมาเรียนสม่ำเสมอ เข้าเรียน
ทุกชั่วโมง ไม่คุยหรือหลับในเวลาเรียน เป็นต้น

- หาแบบฝึกหัดหรือรายงานด้วยตนเอง
- ไม่ทุจริตในห้องสอบแม้ว่าจะมีโอกาส
- ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
- ไม่ละทิ้งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและพยายามหาจนเสร็จ
- ตรวจสอบความเรียบร้อยของงานก่อนส่ง
- สรรวจสิ่งที่ตนยังไม่เข้าใจในบทเรียน
- กล้าแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน
- ชักถามบทเรียนที่ไม่เข้าใจทุกครั้งด้วยตนเอง
- ขณะหากการบ้านอยู่จะไม่ไปเล่นตามคาชวนของเพื่อน โดยทิ้งงาน
กลางคัน

- มีสติ ยั้งยั้งจิตใจ เช่น ไม่เกรงเพื่อน ไม่กลัวตามเพื่อน
ที่ชักจูงไปในทางไม่ดี เป็นต้น
- วางแผนในการเรียน โดยรู้จักแบ่งเวลาได้อย่างเหมาะสมใน
การทบทวนบทเรียนหรือหากการบ้าน เป็นต้น
- ถ้าพบสิ่งบกพร่อง เช่น หากการบ้านผิดก็พยายามแก้ไขโดยเร็ว
- ขอมรับการกระทำของตนเองทั้งดีและไม่ดี
- เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยในการเรียน ก็สามารถแก้ปัญหาได้อย่าง
ถูกต้อง เช่น ให้อาจารย์ เพื่อนหรือผู้ทรงคุณวุฒิอธิบายให้ฟัง

2.1.2 การพึ่งตนเองโดยตนเองทางด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การใช้

ความรู้ความสามารถของตน เพื่อหารายได้ในทางสุจริต สำหรับใช้จ่ายส่วนตัว เพื่อแบ่งเบาภาระ
ของบิดามารดา ผู้ปกครองโดยไม่กระทบกระเทือนต่อการศึกษา ตลอดจนรู้จักเลือกและใช้เครื่อง

อุปโลกนวิโลกค้วยคุณค่าอย่างแท้จริง ดังตัวอย่างพฤติกรรม

- รับจ้างทำงานเมื่อมีเวลาว่าง
- ผลิตสิ่งของต่าง ๆ เพื่อเก็บไว้ใช้ในการศึกษา
- รู้จักซ่อมแซมเสื้อผ้า และเครื่องใช้ด้วยตัวเองได้
- งานที่ตนเองสามารถทำได้ เช่น ซักผ้า รีดผ้า ถักนิตทำโครย

ตนเอง

- ใช้อุปกรณ์การเรียนได้คล่องแคล่วและสามารถเลือกซื้ออาหารที่มีคุณค่าอย่างแท้จริง

✓ ใช้จ่ายทรัพย์สินในทางที่มีประโยชน์ รู้จักการประหยัดจ่าย โดยไม่ต้องขอยืมผู้อื่น

- ทำบุญหรือรับจ้างสำหรับตนเอง
- รู้จักออมทรัพย์สินรายได้ที่ได้รับ

2.2 การพึ่งตนเองโดยการทำงานร่วมกับผู้อื่น หมายถึง การใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่สร้างภาระหรือปัญหาให้แก่กลุ่ม สร้างบรรยากาศในการทำงานของกลุ่มให้ดำเนินไปด้วยความราบรื่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านความคิด พึ่งกลุ่มได้ลงงานตามเป้าหมายที่กำหนด ยินดีรับงานของกลุ่มด้วยความมีเหตุมีผล และความเต็มใจ ไม่คำนึงถึงความได้เปรียบเสียเปรียบในระหว่างเพื่อนสมาชิก ดังตัวอย่างพฤติกรรม

- ;- ทำงานให้เสร็จเรียบร้อยตามที่ได้รับมอบหมายอย่างสุดความสามารถ
- ให้ความร่วมมือและแสดงความคิดเห็นในการทำงานของกลุ่ม
- รับมอบหมายงานจากกลุ่มโดยมิได้ขัดแย้งหรือบ่ายเบี่ยง
- ช่วยเหลือกลุ่มและสมาชิกของกลุ่มตามความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่
- เสนอตนเองเข้าทำงานกับกลุ่ม โดยไม่คำนึงถึงความได้เปรียบเสียเปรียบ

- ช่วยทำงานทางบ้าน โดยไม่ต้องให้ผู้ใหญ่คอยเตือน
- ทักท้อและประสานงานระหว่างสมาชิกของกลุ่มได้

ความสามารถทางด้านต่าง ๆ นี้วัดได้โดยแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง

ที่ออกควบคุมพฤติกรรมทั้ง 2 ประการ

3. แบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกต่อค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง

4. ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถวัดระดับค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองได้คงที่แน่นอน ซึ่งคำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีครอนบาค (Cronbach) เรียกว่า แอลฟา โคเอฟฟิเชียน (Alpha - Coefficient) และวิธีแบ่งครึ่ง (Split - half Method)

5. ความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบ หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการจะวัดได้ตรงตามจุดหมาย ซึ่งในการวิจัยนี้หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบว่าเนื้อหาที่วัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยการใช้การเปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีการพึ่งตนเองกับกลุ่มที่ไม่มีการพึ่งตนเอง โดยวิธี t - test (Known - Group Technique)

6. อำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบ หมายถึง คุณสมบัติที่สามารถจำแนก หรือแยกผู้ตอบออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ในเรื่องการพึ่งตนเอง ซึ่งอาศัยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ t - test

7. เกณฑ์ปกติ (Norms) หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งแสดงในรูปคะแนนที่ปกติ (Normalized - T - Score)

8. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้วุฒิปรียญาโททางการวัดผลการศึกษาหรือจิตวิทยา ซึ่งมีประสบการณ์ในการสอนมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 5 ท่าน.

บทที่ 2

ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของค่านิยม (Value)

คำว่า ค่านิยม แยกออกพิจารณาความหมายได้ 2 ตอนคือ "ค่า" หมายถึงคุณภาพหรือคุณสมบัติซึ่งมีอยู่ในสิ่งใด ย่อมทำให้สิ่งนั้น "มีราคา" หรือทำให้สิ่งนั้น "มีค่า" เป็นสิ่งที่ดี เป็นสิ่งที่สำคัญ เป็นสิ่งที่สมควรห่วงหา เป็นสิ่งที่สมควรเก็บรักษาไว้ และ หมายถึง "การกระทำ" ที่ควรกระทำหรือ "ความประพฤติ" ที่ควรประพฤติ เพื่อจะได้บรรลุถึงความมุ่งหมายอันเป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม ส่วนคำว่า "นิยม" หมายถึง ความมีศรัทธาเชื่อมั่นในรูปธรรมและนามธรรมที่ตนพอใจเชื่อว่าเหมาะสมคั่งงาม เมื่อรวมความ ความหมายของทั้งสองคำเข้าด้วยกัน หมายถึง ความนิยมนั้นสิ่งที่มีค่าควรแก่การปกป้องคุ้มครองป้องกันดูแลรักษาไว้ให้มั่นคงดำรงอยู่ และให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม (เจ้าคณะภาคมหานิกาย 2525 : 47 - 48) ซึ่งใกล้เคียงกับ ฟิธเทอร์ (Feather) ที่กล่าวว่า ค่านิยมเป็นสิ่งที่นิยมเชื่อถือไว้เป็นแนวทางในการประพฤติ (Mode of Conduct) หรือเป็นเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่ตนเองและสังคมเห็นสมควรยึดถือปฏิบัติ (End - State of Existence) มากกว่าวิถีปฏิบัติหรือเป้าหมายอย่างอื่น (บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ 2526 : 122 อ้างอิงมาจาก Feather. 1975 : 4 - 5) จากความหมายนี้สอดคล้องกับ โรคิช (Rokeach) ที่กล่าวว่า ค่านิยมเป็นความเชื่ออย่างหนึ่งซึ่งมีลักษณะที่ถาวร ที่เชื่อว่าบางอย่างในวิถีของการปฏิบัติหรือเป้าหมายของชีวิตบางอย่างนั้นเป็นสิ่งที่ตัวเองหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบ สมควรที่จะยึดถือปฏิบัติ มากกว่าวิถีปฏิบัติหรือเป้าหมายชีวิตอย่างอื่น (สุนทร โคมิน และสนธิ สมัครงการ 2522 : 13 อ้างอิงมาจาก Rokeach. 1968 : 5)

มิลเลอร์ (Miller) กล่าวว่าค่านิยมเป็นทัศนคติและความเชื่อที่ฝังลึกในวิถีชีวิตของบุคคล และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลทุก ๆ ด้านจากพฤติกรรมง่าย ๆ และธรรมคาที่สุก เช่นการ

แต่งกาย จนถึงพฤติกรรมที่ยากและซับซ้อน เช่นการแสดงความคิดเห็น การเลือกคู่ครอง อุดมคติ ความยุติธรรม ตลอดจนค่านิยมทางการเมือง เป็นต้น (Miller. 1965 : 100) ซึ่งใกล้เคียงกับ แมคโดแนลด์ (Mc Donald) ที่กล่าวว่า ค่านิยมเปรียบเหมือนทัศนคติที่เป็นกระบวนการที่หันเหได้โดยบุคคล ผู้ซึ่งได้เตรียมการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัวบุคคลในทางที่ได้กำหนดไว้แล้ว (Mc Donald. 1959 : 280)

รัช (Ruch) กล่าวว่า ค่านิยมที่เรายึดถืออยู่เป็นแรงจูงใจที่สำคัญต่อเป้าหมายในชีวิตของเรา ถ้าเป้าหมายใดที่ใฝ่ฝันนั้นมีคุณค่า เราก็มักกล่าวว่าเป้าหมายนั้นมีค่านิยมระดับสูง เป้าหมายใดที่ใฝ่ฝันนั้นไม่คุ้มค่าหรือมีค่าน้อย เราก็มักกล่าวว่าเป้าหมายนั้นมีค่านิยมต่ำ เมื่อเป้าหมายปรากฏชัดแจ้งขึ้น และสามารถจะวัดได้ว่าเป้าหมายเหล่านั้นมีความสำคัญต่อตนเองจริงๆ แล้วก็พยายามหาหนทางไปให้ถึงเป้าหมายนั้น เช่นในการดำรงชีวิตของคนเราต้องใช้เงิน ถ้าหากบุคคลใดรู้สึกว่าเงินสามารถบันดาลทุกสิ่งทุกอย่างได้ บุคคลนั้นก็จะมีความนิยมในทุกอย่างที่เงินจะซื้อหาได้หรือมีความนิยมในทุก ๆ อย่างที่จะได้เงินมา หรือถ้าบุคคลมีความนิยมในการทำงานเพื่อสังคม บุคคลนั้นจะเลือกทางปฏิบัติเกี่ยวกับการให้บริการบุคคลเป็นส่วนใหญ่ เป็นต้น (Ruch. 1948 : 121) ความเห็นของ รัช (Ruch) นี้สอดคล้องกับความเห็นของ วูดรUFF (Woodruff) ที่ว่า ค่านิยม เป็นเครื่องกำหนดความเชื่อ ความปรารถนา การมองโลกของบุคคล และเป็นพื้นฐานของความคิด ตลอดจนการกระทำ (Woodruff. 1952 : 97)

ไพฑูรย์ เครือแก้ว ได้ให้ความหมายค่านิยมว่า เป็นสิ่งที่คนปรารถนาจะได้ ปรารถนาจะเป็นหรือกลับกลายมาเป็น เป็นสิ่งที่คนถือว่าเป็นสิ่งบังคับต้องทำ ต้องปฏิบัติ เป็นสิ่งที่คนบูชา ยกย่อง และมีความสุขที่จะได้เห็นได้ฟังได้เป็นเจ้าของ ค่านิยมของสังคมจึงเป็นวิถีของการจัดรูปความประพฤติที่ให้ความหมายของบุคคลและเป็นแบบฉบับของความคิดที่ฝังแน่นสำหรับยึดถือในการปฏิบัติตัวของคนในสังคม (ไพฑูรย์ เครือแก้ว 2506 : 6)

สำหรับ พันธ์ หันนาคินทร์ กล่าวว่า ค่านิยมเป็นการยอมรับนับถือและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่าที่ตนหรือกลุ่มคนมีอยู่ต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นวัตถุ ความคิด อุดมคติ รวมทั้งการกระทำ ในด้านเศรษฐกิจ สังคม จริยธรรม และสุนทรียภาพ ทั้งนี้โดยได้ทำการประเมินค่าจากทัศนะต่าง ๆ โดยถี่ถ้วน และรอบคอบแล้ว (พันธ์ หันนาคินทร์ 2520 : 17)

✓ ส่วน คางเคื่อน พันธุนาวิน ให้ความหมายของค่านิยมในทางสังคมวิทยาว่าเป็น ลักษณะของบุคคล ซึ่งหมายความว่าถึง ทัศนคติ ความสนใจ รวมทั้งความอยากหรืออยากเห็น ความต้องการของบุคคล ส่วนค่านิยมในทางจิตวิทยา หมายถึงค่านิยมที่เป็นลักษณะทางสังคม มีไว้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ ค่านิยมเป็นสภาพทางสังคม ซึ่งอยู่ภายนอก ตัวบุคคล และอาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลได้มาก (คางเคื่อน พันธุนาวิน 2523:31)

✧ วีระ บารุงรักษ์ กล่าวว่า ค่านิยมคือประสบการณ์ใด ๆ ก็ตามที่มีส่วนสร้างชีวิตใหม่ คุณค่า มีความหมายมากขึ้น หรือมีส่วนช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ทั้งหลายให้กับบรรดาชีวิต (Means) และจุดมุ่งหมายปลายทาง (End) คำว่าค่านิยมมีความหมายครอบคลุมและความหมาย อยู่ในคำพูดอย่างอื่นอีกหลายคำ เช่น ความสละสลวย เบิกบาน หรือความยินดี (Pleasure) ความสนใจ (Interest) ความชอบ (Preference) พลังจิตอันเปี่ยมด้วยเหตุผลบริสุทธิ์ (Pure Rational Will) และประมวลประสบการณ์อันเป็นบุคลิกภาพ โดยส่วนรวมของแต่ละบุคคล (วีระ บารุงรักษ์ ม.ป.ป. : 30)

อารี สัมพนวี ให้ความหมายค่านิยมว่าเป็นแนวความคิดที่บุคคลแต่ละคนหรือสังคมยอมรับว่ามีคุณค่าและพึงพอใจที่จะยกย่องนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติ (อารี สัมพนวี 2526 : 1) ซึ่งใกล้เคียงกับ เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์ ที่ว่าค่านิยมคือความรู้สึกเชื่ออย่างมีเหตุผลและมั่นคงถาวรใน สิ่งที่เราเห็นว่ามีความสำคัญแก่ตนเองหรือสังคม จึงยอมรับและปฏิบัติตาม (เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์ ม.ป.ป. : 34) จากความหมายนี้สอดคล้องกับ สงบ ลักษณะ ที่กล่าวว่า ค่านิยมเป็นคุณลักษณะ ภายในจิต (Latent Trait) อันจะคอยชักจูงกระตุ้นให้บุคคลเกิดความโน้มเอียงที่จะประพฤติ (หาพฤติกรรมภายนอก) ไปในทางที่ดีงาม (สงบ ลักษณะ 2524 : 29)

สาโรช บัวศรี กล่าวว่า ค่านิยมเป็นสภาพหรือการกระหาบางประการ ซึ่งเราเชื่อ ถือ นิยามว่า ควรยึดถือหรือยึดมั่นหรือว่าเราควรกระทำหรือปฏิบัติ เพื่อจะได้บรรลุถึงความมุ่งหมาย ของสังคมหรือตัวเราเอง (สาโรช บัวศรี 2524 : 15)

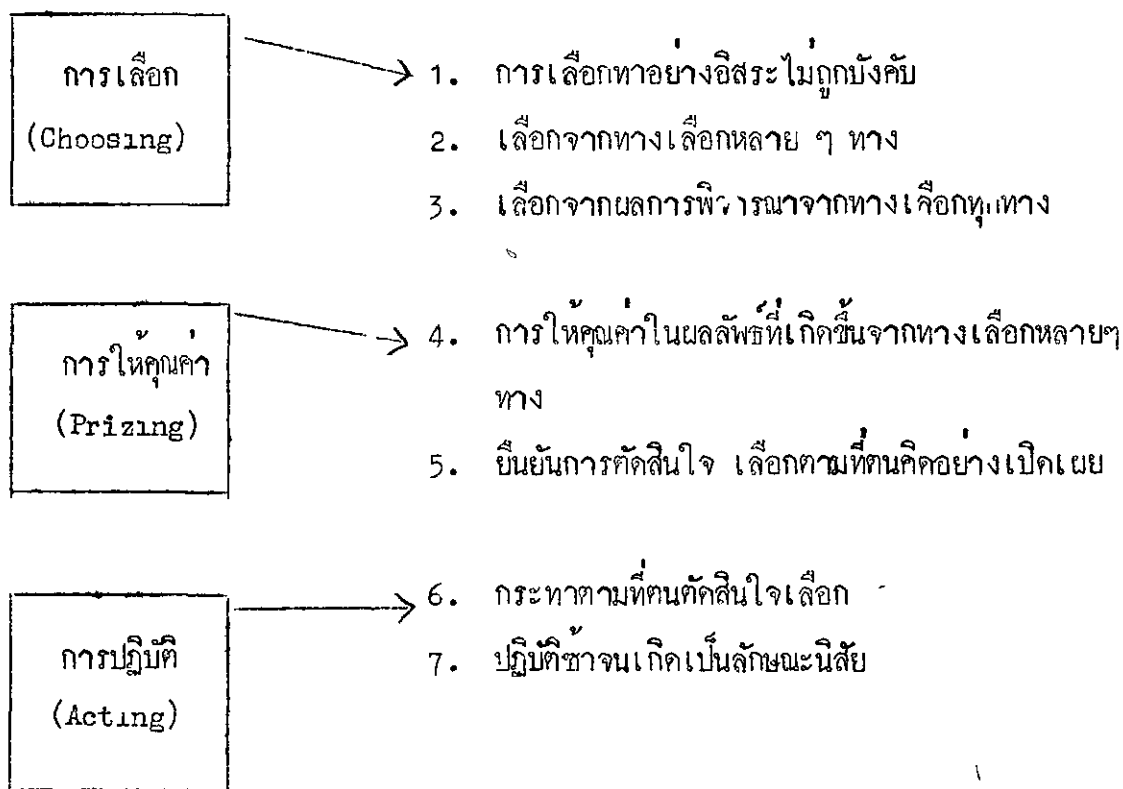
✧ จากความหมายของค่านิยมที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า ค่านิยมมีความหมายแตกต่างกัน ออกไป แต่สามารถสรุปได้ว่าค่านิยมหมายถึงแนวความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ ความต้องการ คุณลักษณะภายในจิตที่รวมทั้งการกระทำ ที่บุคคลแต่ละคนนิยมและยึดมั่นว่ามีคุณค่าแก่ตนเองหรือสังคม

และพึงพอใจที่จะนำไปปฏิบัติตาม , เพื่อให้บรรลุจุดหมายสำหรับตนเองหรือสังคม ค่านิยมยังเป็นแรงจูงใจหรือสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้บุคคลสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางดำเนินชีวิตของตน และยังสามารถถึงจุดหมายของชีวิตของบุคคลนั้นได้อีกด้วย

การเกิดค่านิยมและผลของการเกิดค่านิยม

แรธส์ ฮาร์มัน และไซมอน (Raths, Harmin and Simon. 1966 : 30)

ได้เสนอว่าการเกิดค่านิยมมี 3 ขั้นตอนใหญ่หรือ 7 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงขั้นตอนของการเกิดค่านิยมตามแนวทางของ แรธส์ ฮาร์มัน และไซมอน (Raths, Harmin and Simon)

สำหรับ โรบินสัน (Robinson. 1978 : 4058 - 4059) กล่าวว่าค่านิยมได้มีขึ้นทุก ๆ แห่งในชีวิตของคน ค่านิยมมีบทบาทที่สำคัญต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ ค่านิยมเป็นสิ่งที่ยากจะอธิบายและมักจะปรากฏอยู่ในรูปของความรู้สึกที่ซ่อนเร้น

โรบินสัน (Robinson) ได้เสนอรูปแบบการได้มาซึ่งค่านิยม (The Values Acquisition Model) โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นว่า บุคคลเป็นสิ่งมีชีวิตและมีอารมณ์ในการสร้างรูปแบบการได้มาซึ่งค่านิยมนี้ได้อาศัยจุดร่วมพื้นฐานของบุคลิกลักษณะในด้านอารมณ์และความสัมพันธ์ด้วย รูปแบบของโรบินสัน (Robinson) ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

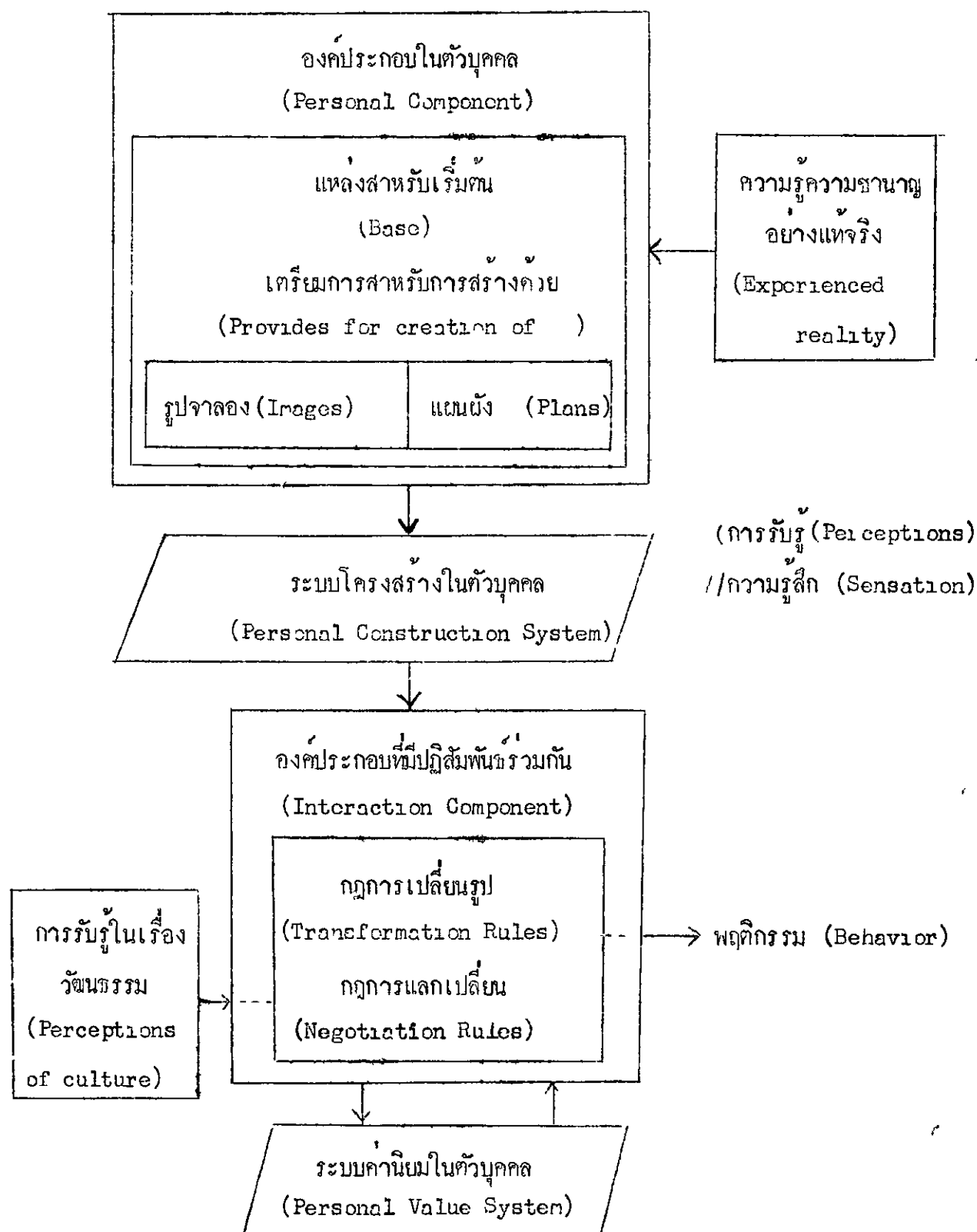
1. องค์ประกอบในตัวบุคคล (Personal Component) ได้แก่ สมรรถวิสัยทั้งหมดของบุคคล ในการจัดระเบียบข้อมูลที่ได้มาหรือรายละเอียดให้เป็นไปตามลำดับ ข้อมูลขององค์ประกอบนี้คือ ประสบการณ์จริง

2. ระบบโครงสร้างในตัวบุคคล (Personal Construction System) เป็นระบบที่เกิดขึ้นหลังจากได้มีการจัดระเบียบของข้อมูลให้เป็นระบบ โดยอยู่ในรูปโครงสร้างของรูปจำลองและแผนผัง

3. องค์ประกอบที่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน (Interaction Component)

4. ระบบค่านิยมในตัวบุคคล (Personal Value System)

รูปแบบการได้มาซึ่งค่านิยมนำไปสู่การตั้งสมมุติฐานและการใช้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในรูปของพฤติกรรม และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ นี้ทำให้เกิดค่านิยม และในการที่จะรู้ค่านิยมของบุคคล ก็ดูได้จากพฤติกรรมของบุคคลนั้น รูปแบบของโรบินสัน (Robinson) มีลักษณะดังรูป

ภาพประกอบ 2 แสดงรูปแบบการได้มาซึ่งค่านิยม (The Values Acquisition Model)

พัสสั หันนาคินทฺร (พัสสั หันนาคินทฺร 2520 : 18) กล่าวว่า ค่านิยมของแต่ละคน นั้นเกิดจาก

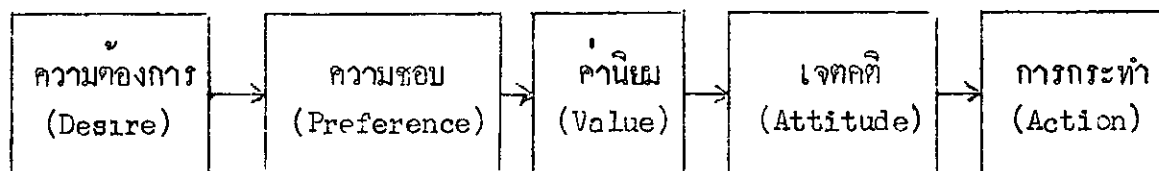
1. ประสบการณ์ที่ได้รับการตรวจสอบแล้วของเขา และเนื่องจากประสบการณ์ที่แตกต่าง กันของแต่ละบุคคล จึงทำให้ค่านิยมของแต่ละบุคคลมีลักษณะแตกต่างกันออกไป ถึงแม้ว่าเขาจะอยู่ในวัฒนธรรม หรือสังคมเดียวกันก็ตาม เมื่อประสบการณ์ของแต่ละบุคคล มีเพิ่มมากขึ้น ก็จะมีผลกระทบกระเทือนทำให้เขาเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงค่านิยมเดิมของเขาขึ้น

2. การคิดรอบคอบ การวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วน ถึงผลที่จะตามมาในชีวิต

ส่วน เจื้อ เกตุษเรีบุตร (เจื้อ เกตุษเรีบุตร 2520 : 79) กล่าวว่า ค่านิยมอาจเกิดขึ้นได้หลายทาง เช่น เกิดจากความนึกคิดของตนเอง ชักชวน หรือชี้ชวน การอบรม การศึกษาเล่าเรียน การบังคับ ท้าบทกฎหมายและข้อบังคับ การเห็นตามกัน การปลุกใจ ความหวัง อุทิศการณ์ ความนิยมตามบุคคลตามสมัยนั้น ความเปลี่ยนแปลงของสังคม ฯลฯ

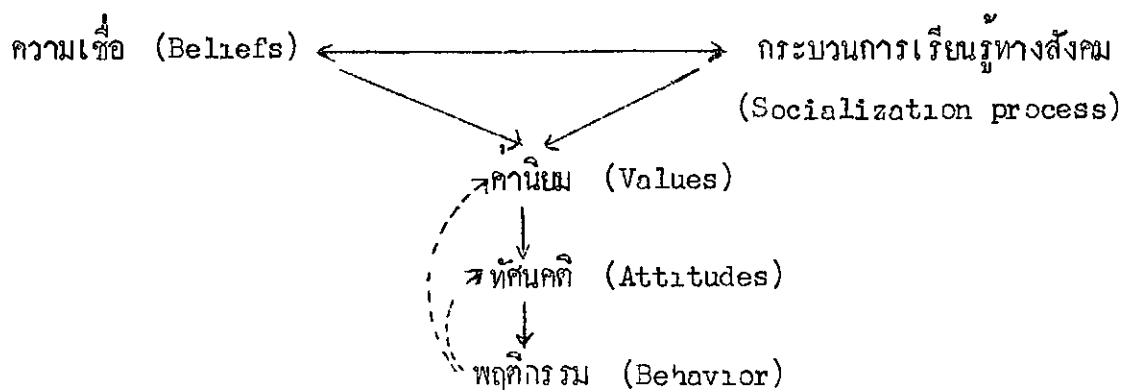
✓ สุนทรี โคมิน และ สนิท สมักรการ (สุนทรี โคมิน และ สนิท สมักรการ 2522 : 35) กล่าวว่า ค่านิยม เกิดจากผลผลิตของวัฒนธรรม สังคม สถาบัน รวมทั้งแรงผลักดัน ส่วนบุคคลที่ต่างก็มีอิทธิพลในการปั้นแต่ง (Shape) ค่านิยมขึ้นมาทั้งสิ้น

สาโรช บัวศรี (สาโรช บัวศรี 2524 : 5) กล่าวว่า ในวิชาปรัชญาการศึกษา มักกล่าวว่า การศึกษาเล่าเรียนนั้น ควรจะเริ่มที่ความจำเป็น (Need) หรือความต้องการ (Desire) ก่อนจึงจะได้ผลดี ถ้ายังไม่มีหรือมองเห็นความจำเป็นเด่นชัด ย่อมจะเรียนด้วยความเหนื่อยหน่ายยิ่ง เมื่อเกิดมีความจำเป็นแล้วขั้นต่อไปก็ทำให้เกิดความชอบ (Preference) หรือความสนใจติดตามมา ความชอบนี้จะกระตุ้นให้มีความนิยมชมชอบหรือเข้าใจในคุณค่า คือ ได้กลายเป็นค่านิยม (Value) ขึ้นมา ค่านิยมที่ก่อตัวอยู่ระยะเวลานานพอสมควร (Fixed Value) ก็ย่อมจะกระตุ้นให้เกิดสภาวะที่รุ่มร้อน หรือพร้อมที่จะกระทำการอยู่ใฝ่ใจ คือ ที่เรียกว่าเจตคติ (Attitude) นั้นเอง สามารถเขียนแสดงด้วยรูปได้ดังนี้

ภาพประกอบ 3 แสดงการเกิดค่านิยมตามแนวทางของสโรช บัวศรี

ส่วน สนิท สมักรการ (สนิท สมักรการ 2525 : 28) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นแนวคิดทางสังคมศาสตร์ ที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง สิ่งที่สังเกตเห็นได้โดยตรงคือพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งพฤติกรรมจะคล้อยตามระบบความเชื่อและค่านิยมที่คนแต่ละคน และแต่ละสังคมยึดมั่นหรือยึดถืออยู่ ดังรูป

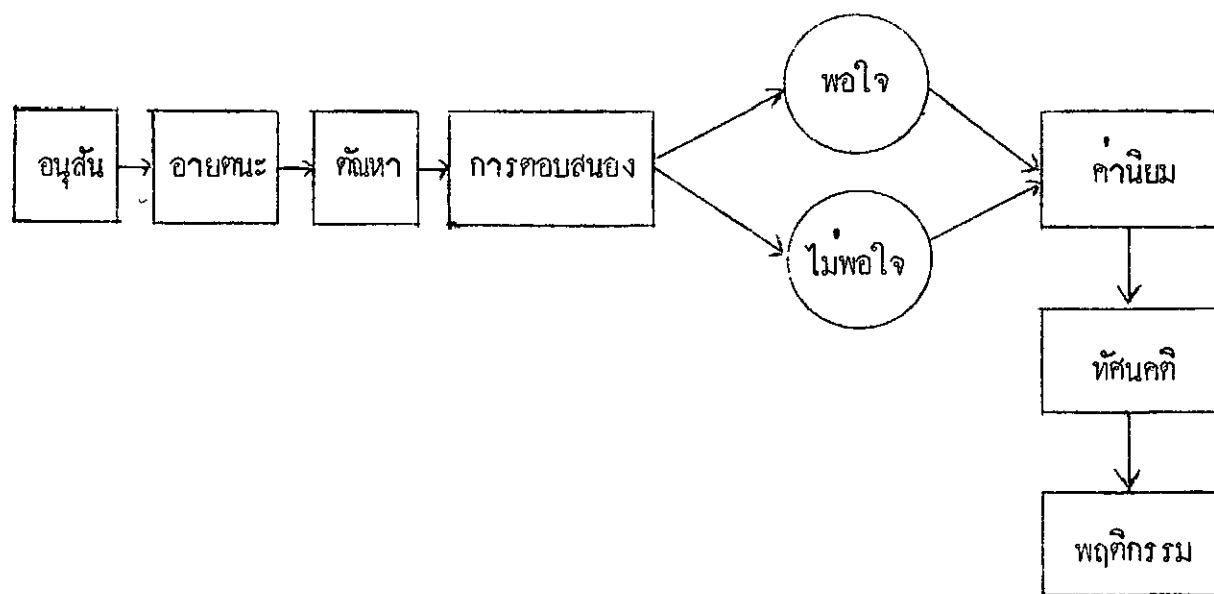
ภาพประกอบ 4 แสดงการเกิดค่านิยมตามแนวทางของสนิท สมักรการ

อาม นกะจัก (อาม นกะจัก ม.ป.ป. : 21 - 22) กล่าวว่า ที่เกิดของค่านิยมคือจิตใจของคน ค่านิยมจะเกิดขึ้น และเจริญงอกงามก็เพียงใดในจิตใจคน น่าจะขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญคือ

1. สภาพจิตใจ และร่างกายที่ไ้มาโดยธรรมชาติที่เรียกว่า อุปนิสัย พรสวรรค์ พันธุกรรม เพศ และวัย เป็นต้น
2. การเลี้ยงดู การจูงใจ การให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางสังคมและธรรมชาติ การให้การศึกษาอบรมที่เรียกว่า การปลูกฝังหรือวัฒนธรรมค่านทาง ๆ

หากปัจจัย 1 และ 2 แปรเปลี่ยนไป ค่านิยมย่อมแปรเปลี่ยนไปด้วยในทิศทางเดียวกัน ส่วน นิพนธ์ คันทเสรี (นิพนธ์ คันทเสรี ม.ป.ป. : 17 - 18) ได้กล่าว

การเกิดค่านิยมว่า การที่บุคคลจะนิยมหรือมองเห็นคุณค่าสิ่งใด ๆ นั้น เข้าใจว่าเป็นเพราะบุคคลมีความต้องการหรือค้นหาและแนวโน้มโดยสันดานหรืออนุสัย อันได้แก่แนวโน้มที่ยึดถือหรือความเชื่อที่ชอบ สิ่งที่ดีสวยงาม ความสะอาดสวย สดุดีสนาน แนวโน้มที่จะไม่พอใจที่ได้ประสบกับสิ่งที่ไม่น่าอภิรมย์ แนวโน้มที่สงสัย ลังเลใจ ขยากรู้อยากเห็น อยากเข้าใจ แนวโน้มที่จะเปรียบเทียบสิ่งอื่นหรือคนอื่น ฯลฯ เมื่อถูกกระตุ้นด้วยอายตนะภายนอก ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ความคิด มากระทบอายตนะภายใน คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ก็เกิดความอยากจะสนองตอบกับความอยากหรือค้นหา ถ้าการตอบสนองต่อค้นหานั้นเป็นสิ่งที่สวยงาม บุคคลก็จะชอบหรือนิยมสิ่งนั้น เป็นสิ่งที่มีความหมายสำหรับเขา ซึ่งผลที่เกิดขึ้นนั้นก็ก่อให้เกิดค่านิยม ซึ่งค่านิยมจะมีอิทธิพลในการเกิดทัศนคติและพฤติกรรม ซึ่งเขียนเป็นรูปได้ดังนี้

ภาพประกอบ 5 แสดงการเกิดค่านิยมตามแนวทางของ นิพนธ์ คันทเสรี

การเกิดค่านิยมและผลของการเกิดค่านิยมที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ค่านิยมเกิดจากพื้นฐานโดยธรรมชาติและการเรียนรู้ ในสิ่งที่ดี ที่เหมาะสม ทั้งในแง่ความนึกคิดของตนเองและสังคม ซึ่ง

ค่านิยมก็จะส่งผลให้เกิดทัศนคติและพฤติกรรมที่ปรากฏออกมาภายนอก

ลักษณะของค่านิยม

สมบัติ มหารศ (สมบัติ มหารศ 2520 : 2) กล่าวถึงลักษณะของค่านิยมว่ามีลักษณะ 3 ประการคือ

1. สิ่งที่ทำให้ใคร ๆ มีความต้องการและชอบพอ (Need and Like)
2. สิ่งที่ทำให้เรามองเห็นว่าความสำเร็จเป็นสิ่งจำเป็น
3. สิ่งส่งเสริมคุณธรรมทางใจ เช่น ให้ความยินดี (Pleasure)

ส่วน สุภาวดี มิตรสมหวัค (สุภาวดี มิตรสมหวัค 2523 : 144 - 145) ได้กล่าวถึงลักษณะของค่านิยมดังนี้

1. ค่านิยม เป็นสิ่งที่มีพื้นฐานทางความคิดลึกซึ้งกว่าความคิดธรรมดาโดยทั่วไป ความคิดดังกล่าวต้องมีลักษณะมั่นคงแน่นอนไม่เปลี่ยนแปลงโดยง่าย
2. มีผลบังคับให้บุคคลปฏิบัติตามและมีส่วนผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหว ทางอารมณ์ของบุคคล กล่าวคือ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ อยากได้ ไม่อยากได้ รู้สึกว่าดี หรือไม่ดีของคน จนมีผลให้คนเลือกตัดสินใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามอิทธิพลของค่านิยมของสังคมที่ตนได้รับ
3. ต้องเป็นมาตรการที่จะให้บุคคลตัดสินใจว่าจะอะไรเป็นเป้าหมายที่แท้จริงในการเลือกทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
4. ค่านิยมต้องมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสำคัญต่อวิถีชีวิตของบุคคลในสังคม มิใช่เกี่ยวข้องอย่างผิวเผิน เช่น ในสังคมไทยค่านิยมของคนไทยที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ การเคารพผู้อาวุโส คนไทยถือว่าเป็นมารยาทที่จะต้องแสดงการคารวะต่อครู ผู้ใหญ่ และพระสงฆ์ ใครไม่ทำก็มักถูกตำหนิ ว่าไม่มีมารยาท เป็นต้น

เสฐียรพงษ์ วรรณปก (เสฐียรพงษ์ วรรณปก 2524 : 1) ได้กล่าวถึงลักษณะของค่านิยมที่แท้จริงว่ามีลักษณะ 7 ประการคือ

1. ค่านิยมที่แท้จริงต้องเป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นเลือกอย่างอิสระเสรี ไม่มีใครบังคับให้เลือก
2. ค่านิยมที่แท้จริงต้องเป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นเลือกจากตัวเลือกหลายตัว มิใช่ยอมรับจากสิ่งที่มีอยู่เพียงสิ่งเดียว
3. ค่านิยมที่แท้จริงต้องเป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นเลือกหลังจากได้พิจารณาถึงผลที่จะตามมาภายหลัง
4. ค่านิยมที่แท้จริงต้องเป็นค่านิยมที่บุคคลนั้น ถนอมและเทิดทูนมีความภูมิใจในสิ่งที่ตนเลือกนั้น
5. ค่านิยมที่แท้จริงต้องเป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นยอมรับอย่างเปิดเผย ยินดีที่จะยอมรับและบอกกล่าวสนับสนุนสิ่งนั้น
6. ค่านิยมที่แท้จริงจะต้องเป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นยึดถือปฏิบัติ มิใช่เพียงแต่คำพูด หรือยอมรับแต่อย่างเดียว
7. ค่านิยมที่แท้จริงต้องเป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นปฏิบัติซ้ำบ่อย ๆ มิใช่ปฏิบัติเพียงครั้งคราว ลักษณะของค่านิยมที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า ค่านิยมมีลักษณะที่มั่นคงถาวรอยู่ระยะเวลานานหนึ่ง หรือเป็นเวลานานพอสมควร ถึงจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย หรือตามความคิดเห็นของคนในสังคม นอกจากนี้ยังสามารถยึดถือปฏิบัติได้ และปฏิบัติได้บ่อยครั้ง ทั้งยังสามารถถูกเลือกได้อย่างอิสระเสรีโดยไม่มีใครบังคับให้เลือก

หน้าที่ของค่านิยม

โรคิช (Rokeach) ได้ขยายให้เห็นหน้าที่สำคัญของค่านิยมมี 2 ประการคือ
(Reich and Adcock. 1976 : 19)

1. ค่านิยมมีความเป็นมาตรฐานที่ช่วยชี้ ทางปฏิบัติ ช่วยในการประเมิน พิจารณา ทัดสินใจในความดี หรือสิ่งที่น่าทราหนที่สะสมบนตัวเราและผู้อื่น
2. ค่านิยมเป็นตัวบ่งชี้ถึงความต้องการและแรงจูงใจของมนุษย์ ค่านิยมเกี่ยวกับการ พ้นฝ่าอุปสรรค การต่อสู้ อันได้มาถึงความสำเร็จ เณเราต่อสู้ในความซื่อสัตย์หรืออื่น ๆ ใน

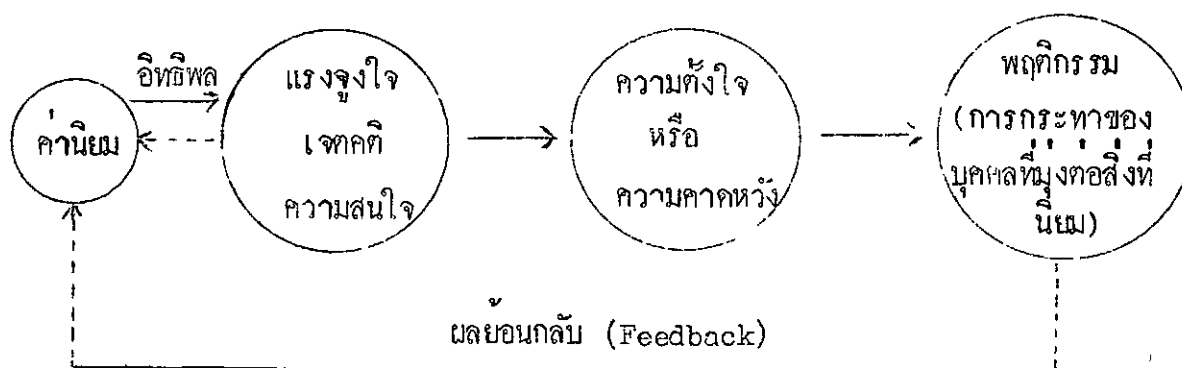
ความหมายที่เกี่ยวข้องกับความพยายามในความสมหวัง

ส่วน สุนทร โคมิน และ สนิท สัมครการ (สุนทร โคมิน และ สนิท สัมครการ 2522 : 22) กล่าวถึงหน้าที่ของค่านิยมดังนี้

1. ค่านิยมสูง (Lead) เราให้แสดงจุดยืนของเราในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับสังคม ออกมาอย่างชัดเจน
2. ค่านิยมเป็นตัวช่วยกำหนด (Predispose) ให้เราเลือกนิยามคุณค่าทาง การเมืองบางอุดมการณ์มากกว่าอุดมการณ์อื่น
3. ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ชวนำ (Guide) การกระทำให้เราประพฤติและ แสดงตัวต่อผู้อื่นตามที่ประพฤติเป็นปกติอยู่ทุกวัน
4. ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ใช้ในการประเมิน (Evaluate) คัดสินการชื่นชม ยกย่อง การทำนิติเตียนตัวเองและการกระทำของผู้อื่น
5. ค่านิยมเป็นจุดกลางของการศึกษา กระบวนการเปรียบเทียบกับผู้อื่น
6. ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ใช้ช่วยในการชักชวน (Persuade) หรือสร้างประสิทธิผล ต่อคนอื่น
7. ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ถูกใช้เป็นฐาน (Base) สำหรับกระบวนการให้เหตุผลต่อ ความนึกคิดและการกระทำของตน

ส่วน เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์ (เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์ 2526 : 2) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของค่านิยมว่า ค่านิยมทำหน้าที่เป็นทั้งมาตรฐาน ควบคุมและกำหนดเป้าหมายแนวทางของพฤติกรรม และเป็นแกนกลางอันมั่นคงถาวรในการเสริมสร้างแรงจูงใจ เจตคติ ความสนใจ และความตั้งใจที่จะนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยม ซึ่งสามารถสรุปอิทธิพลของค่านิยมที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลได้ตามแผนภูมิดังนี้

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาพประกอบ 6 แสดงอิทธิพลของค่านิยมต่อพฤติกรรมของบุคคล

หน้าที่ของค่านิยมก็กล่าว สามารถสรุปได้ว่า หน้าที่ของค่านิยมคือตัวบ่งชี้ความต้องการของมนุษย์ ที่เป็นบรรทัดฐานในการประเมิน คัดเลือกในสิ่งที่ดี และยังช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจ เจตคติ ความสนใจ ความต้องการ ที่จะนำไปสู่พฤติกรรมของบุคคลต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีค่านิยม

โรคิช (Rokeach) ได้สร้างกรอบทฤษฎีจากฐานคติทฤษฎีค่านิยม โดยเขาเสนอว่า แนวคิดค่านิยมของมนุษย์ตั้งอยู่บนฐานคติ (Assumption) เกี่ยวกับธรรมชาติแห่งค่านิยมของมนุษย์ 5 ประการดังนี้ (สุนทรี โคมิน และ สนิท สมศิริการ 2522 : 11 - 19)

1. จำนวนของ "ค่านิยม" ที่แต่ละคนมีนั้นจะมีอยู่ไม่มากนักและอยู่ในข่ายที่จะนับและศึกษาได้

2. ความแตกต่างของ "ค่านิยม" จะแสดงออกทางระดับ (Degree)

3. ค่านิยมต่าง ๆ สามารถจะนำมาจัดรวมกันเข้าเป็นระบบค่านิยมได้ (Value-Systems)

4. ค่านิยมของมนุษย์สามารถสืบสาวไปถึงวัฒนธรรม สังคม และสถาบันสังคมต่าง ๆ ไปจนถึงบุคลิกลักษณะได้ สิ่งเหล่านี้อาจถือได้ว่าเป็นบ่อเกิดของค่านิยม

5. ผลที่ตามมาคือว่า ค่านิยมของมนุษย์จะแสดงออกมาทางทัศนคติและพฤติกรรมของมนุษย์ในเกือบทุกรูปแบบที่นักสังคมศาสตร์สนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์

ค่านิยมตามทฤษฎีของโรคิช (Rokeach) แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. ค่านิยมวิธีปฏิบัติ (Instrument Values) แบ่งเป็น

1.1 ค่านิยมที่เน้นส่วนจริยธรรม (Moral Values) หมายถึงค่านิยมที่มีจุดรวมอยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หากค่านิยมเหล่านี้ถูกละเมิด บุคคลนั้นจะรู้สึกสำนึกผิด (Guilt Feeling) และไม่สบายใจด้วยเสียงมโนกรรม (Conscious) ภายในใจว่าได้ทำผิด เช่น การประพฤติอย่างซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ฯลฯ

1.2 ค่านิยมที่เน้นส่วนความสามารถ (Competence Values) หมายถึง ค่านิยมที่มีจุดรวมอยู่ที่ตัวเอง และจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับควมมีหรือความไม่มีจริยธรรม หากละเมิดค่านิยมประเภทนี้จะทำให้เกิดความรู้สึกอับอาย (Shame Feeling) ที่ทศนาคความสามารถส่วนตัว (Personal Adequacy) เช่น ความประพฤติอย่างมีเหตุผล ความกล้าในการแสดงความคิดเห็นด้วยเหตุด้วยผล ฯลฯ

2. ค่านิยมจุดหมายปลายทาง (Terminal Values) แบ่งเป็น

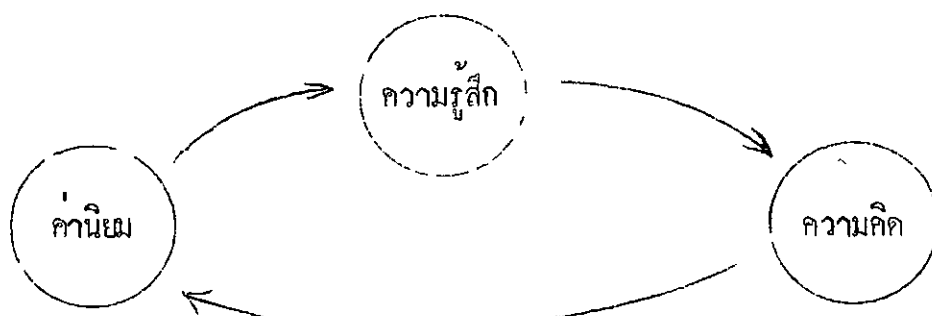
2.1 ค่านิยมที่เน้นทางบุคคล (Personal Values) เป็นค่านิยมที่มีจุดรวมในตัวเอง เช่น ความสงบสุขทางใจ ความต้องการอยู่ดีกินดี มีชื่อเสียง ฯลฯ

2.2 ค่านิยมที่เน้นส่วนสังคม (Social Values) เป็นค่านิยมที่มีจุดรวมอยู่ระหว่างบุคคล เช่น สันติสุขในโลก การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ฯลฯ

จากแนวคิดของโรคิช (Rokeach) นี้แสดงให้เห็นว่า ค่านิยมของบุคคลเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้และสามารถวัดค่านิยมออกมาให้เห็นระดับและความแตกต่างของค่านิยมของแต่ละบุคคลหรือแต่ละสังคมในรูปของระบบค่านิยม และยังสามารถทำนายถึงวัฒนธรรม ประเพณีของกลุ่มสังคม บุคลิกภาพหรือทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลได้

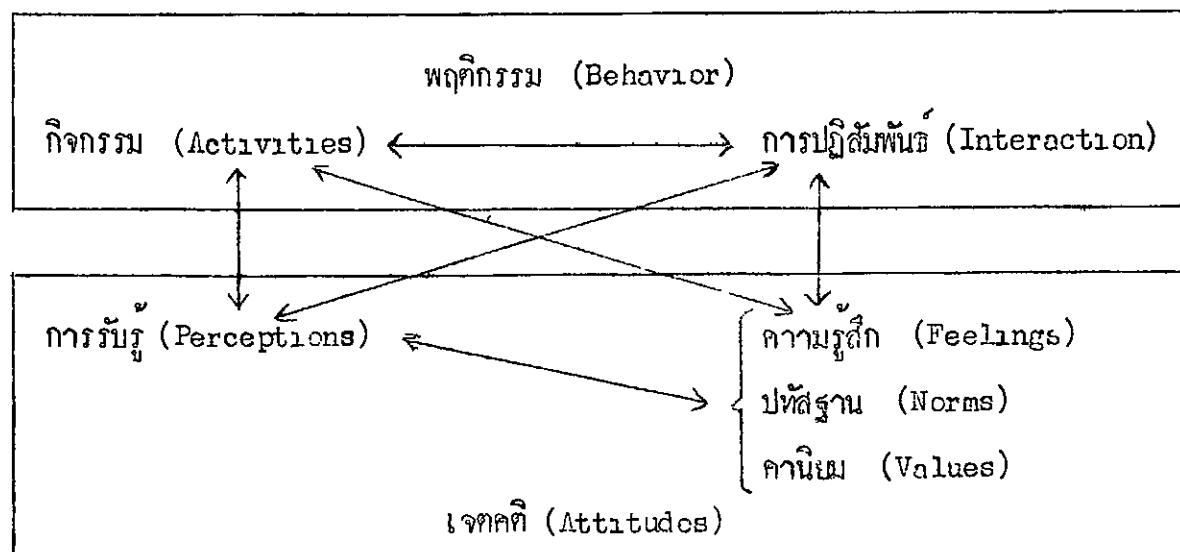
ส่วน เบลลันคา (Bellanca. 1975 16. 64 - 67) มีความเห็นสอดคล้องกับแนวทฤษฎีของโรคิช (Rokeach) โดยมองค่านิยมที่ส่วนบุคคล เบลลันคา (Bellanca) กล่าวว่า ค่านิยมก่อให้เกิดความรู้สึกที่มั่นคงและลำดับการคิดในการตัดสินใจแก้ปัญหาอยู่ในทิศทางที่เหมาะสมตามความต้องการของบุคคล ค่านิยมเป็นขบวนการที่แยกไม่ออกจากความคิดและความรู้สึก

โดยที่ความคิด (Thinking) เป็นขบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving) ค่านิยม (Value) เป็นขบวนการตัดสินใจที่สำคัญ (Deciding Important) ความรู้สึก (Feeling) เป็นขบวนการยอมรับอย่างสมัครใจ (Accepting Inclination) ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ดังนี้

ภาพประกอบ 7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึก ความคิด ค่านิยม

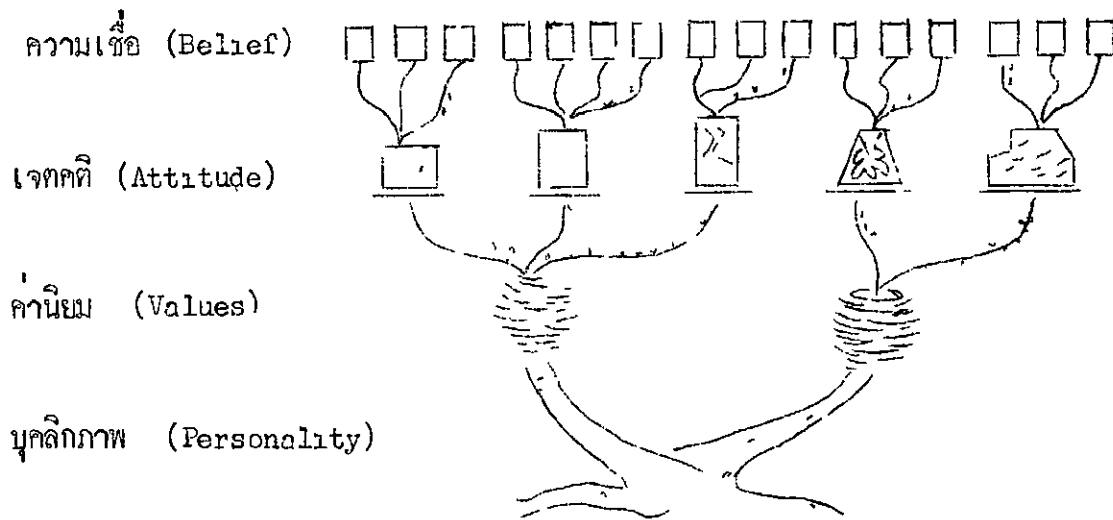
ส่วน โคเฮน และคณะ (Cohen, Allan R. and others. 1980 : 53 - 58) ได้เสนอความเห็นเรื่องค่านิยมไม่ต่างจาก เบลลันคา (Bellanca) และให้ความเห็นว่าค่านิยมเป็นส่วนหนึ่งของเจตคติ (Attitude) ซึ่งเจตคติประกอบด้วยความรู้ ความรู้สึก ปทัสฐาน และเจตคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม (Behavior) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม การปฏิสัมพันธ์ ส่วนประกอบของเจตคติและพฤติกรรมมีความสัมพันธ์เกี่ยวของกันดังนี้

ภาพประกอบ 8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและพฤติกรรม

เคลฮุน (Calhoun, 1982 : 1572-A) มีความเห็นสอดคล้องกับเบลล์คาลา โคเฮน และคณะ โดยให้ความเห็นว่าค่านิยมกับความรู้สึกมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างมาก เคลฮุน ได้พัฒนาทฤษฎีความรู้สึกเกี่ยวกับค่านิยมโดยกล่าวไว้ว่า ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งที่แสดง ความซาบซึ้งของค่านิยม ความต้องการในความสุขความสมหวังเป็นสิ่งที่ชี้ถึงความรู้สึกอันเป็นคุณลักษณะ ของค่านิยมและความต่างกันในการแสดงออกของบุคคล ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกอันเป็นพื้นฐาน ทางจิตใจ ซึ่งหมายถึงว่าการที่บุคคลแสดงพฤติกรรมใด ๆ ออกมา หรือมีความต้องการไม่ว่าจะเป็น ทางร่างกาย จิตใจ สิ่งเหล่านี้จะแสดงถึงการมีค่านิยม และการที่บุคคลมีความต้องการต่างกัน ความรู้สึกต่างกันจะแสดงถึงการมีค่านิยมต่างกัน ค่านิยมตามแนวคิดของเคลฮุน และคณะ มีค่านิยม ร่วม ซึ่งไม่เป็นบุคลิกลักษณะของบุคคล (Impersonal) และค่านิยมเฉพาะบุคคลซึ่งเป็นค่านิยม เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของบุคคล (Personal) นั้นหมายถึง ค่านิยมจุดหมายปลายทาง (Terminal Values) และค่านิยมวิถีปฏิบัติ (Instrument Values) นั้นเอง

ส่วน ไอแซนค์ (Eysenck) นักจิตวิทยาสังคมได้เสนอแผนภาพต้นไม้ (Tree Model) แสดงระดับความรู้สึกต่าง ๆ ขั้นต้นเป็นระดับความรู้สึกที่เป็นความเชื่อขั้นที่สองเป็นระดับความรู้สึก ที่เป็นเจตคติ ขั้นที่สามเป็นระดับความรู้สึกที่เป็นการมองเห็นคุณค่าเป็นขั้นที่เรียกว่าค่านิยม ขั้นที่สี่ เป็นขั้นสุดท้ายเรียกว่าเป็นบุคลิกลักษณะ ระดับขั้นต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสามารถมองย้อนกลับ ไปมาได้ เช่น มองจากระดับความเชื่อในบุคลิกลักษณะ หรือมองจากบุคลิกลักษณะไปถึงความเชื่อ จาก แผนภาพเราจะเห็นว่าสามารถเปลี่ยนความเชื่อของบุคคลได้ง่าย แต่เปลี่ยนเจตคติของบุคคลได้ยาก กว่า และเปลี่ยนค่านิยมของบุคคลได้ยากกว่าทัศนคติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลิกลักษณะของบุคคลเป็น สิ่งที่เกิดตัวบุคคลนั้นตลอดไป แม้ว่าค่านิยม เจตคติ ความเชื่อ จะเปลี่ยนไปตามสภาพสังคมหรือ สิ่งแวดล้อมก็ตาม (ส.วาสนา ประวาลพฤษย์ 2524 : 2 - 3)

ภาพประกอบ 9 แผนภาพต้นไม้ (Tree Model) แสดงระดับความรู้สึกชั้นต่าง ๆ ตามแนวคิดของไอแซก (Eysenck)

ประเภทของค่านิยม

สปรังเกอร์ (Spranger) นักปรัชญาชาวเยอรมัน ได้เสนอว่าบุคคลมีค่านิยมพื้นฐานอยู่ 6 ประการ แต่ละคนจะมีอยู่หนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งในค่านิยมทั้ง 6 นี้ (Kirby and Radford. 1976 : 123 - 125) ได้แก่

1. ค่านิยมทางวิชาการ (Theoretical Value) ค่านิยมประเภทนี้เป็นแรงจูงใจให้บุคคลศึกษาหาความรู้ เป็นการจัดระบบ (Organization) ในด้านความรู้ ความจริง (Truth)

2. ค่านิยมทางเศรษฐกิจ (Economic Value) คือค่านิยมที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติตนในการใช้จ่ายให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Usefulness) เป็นค่านิยมที่จะกระตุ้นให้บุคคลไปสู่ความมั่งคั่ง

3. ค่านิยมทางสุนทรียภาพ (Aesthetic Value) ช่วยให้บุคคลมีความพึงพอใจในประสบการณ์อันเกิดจากประสาทสัมผัสต่าง ๆ เป็นค่านิยมเกี่ยวกับความงาม ความไพเราะ (Harmony)

4. ค่านิยมทางสังคม (Social) เป็นค่านิยมเกี่ยวกับการรักษาดุลประโยชน์ส่วนรวม (Altruistic Love) ค่านิยมทางสังคมนี้เป็นแรงจูงใจให้บุคคลสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นและเข้าร่วมในสังคม

5. ค่านิยมทางการเมือง (Political Value) ซึ่งเกี่ยวข้องกับอำนาจในการปกครอง (Power) เป็นค่านิยมที่ช่วยผลักดันให้บุคคลแสวงหาอำนาจ

6. ค่านิยมทางศาสนา (Religious Value) จะช่วยให้บุคคลปรารถนาจะนับถือศาสนา ยึดถือคำสั่งสอนของศาสนาอย่างเคร่งครัด

ส่วน ฟินีช์ (Phinix. 1958 . 549 - 551) ได้อธิบายถึงค่านิยมว่าเกี่ยวข้องกับ ความชอบ และความสามารถในการแยกความชอบในสิ่งหนึ่งออกจากสิ่งอื่น ๆ การแสดงออกของ ค่านิยมที่เห็นได้ชัดคือความสนใจและความปรารถนาของบุคคล เพราะฉะนั้นเราจะวัดค่านิยมของ บุคคลที่สนใจสิ่งหนึ่งนั้น ด้จากความสนใจและความปรารถนาของบุคคลนั้น ค่านิยม ความความหมายของฟินีช์ (Phinix) แบ่งได้เป็น 6 ชนิดคือ

1. ค่านิยมทางวัตถุ (Material Value) เป็นค่านิยมที่ช่วยให้ชีวิตร่างกายของ คนเราสามารถดำรงอยู่ได้ต่อไป ได้แก่ปัจจัย 4 คือ อาหาร ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้าและยารักษาโรค

2. ค่านิยมทางสังคม (Social Value) เป็นค่านิยมที่ช่วยให้เกิดความรัก ความเข้าใจ และความต้องการทางอารมณ์ของบุคคล

3. ค่านิยมทางความจริง (Truth Value) เป็นค่านิยมเกี่ยวกับความจริง ซึ่งเป็นค่านิยมที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้ที่ต้องการความรู้ นักปราชญ์และนักวิทยาศาสตร์ ที่พยายามค้นหากฎแห่งธรรมชาติ

4. ค่านิยมทางจริยธรรม (Moral Value) เป็นค่านิยมที่ทำให้เกิดความรับผิดชอบ ขี้ดี ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

5. ค่านิยมทางสุนทรียภาพ (Esthetic Value) เป็นความซาบซึ้งในความดีและความงามของสิ่งต่าง ๆ

6. ค่านิยมทางศาสนา (Religious Value) เป็นค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับความปรารถนา ความสมบูรณ์ของชีวิต รวมทั้งความศรัทธาและการบูชาในทางศาสนาด้วย

พนัส หันนาคินทร์ (พนัส หันนาคินทร์ 2520 : 27) กล่าวว่า ค่านิยมมี 2 ประเภท คือ

1. ประเภทที่มีคุณค่าในด้านการใช้สอย หรือเป็นเครื่องมือ (Instrumental Value) หมายถึง คุณค่าที่เกิดขึ้นจากการที่เราจะใช้เพื่อให้เกิดผลอย่างอื่นขึ้นมา
2. คุณค่าภายใน (Intrinsic Value) หมายถึง คุณค่าที่มีอยู่ในตัวเองของสิ่งต่างๆ ค่านิยมนั้น ๆ มีอยู่ในตัวของมันเองไม่ได้พึ่งสิ่งอื่น เพราะมีลักษณะโดยเฉพาะของมัน

สาโรช บัวศรี (สาโรช บัวศรี 2524 : 6) แบ่งค่านิยมได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. ประเภทพื้นฐาน (Basic Values) ประกอบด้วย ค่านิยมต่อไปนี้คือ ศีลธรรม (Moral Values) คุณธรรม (Ethical Values) ธรรมเนียมประเพณีหรือวัฒนธรรม (Cultural Values) กฎหมาย (Legal Values)
2. ประเภทวิชาชีพ (Professional Values) ประกอบด้วยค่านิยมต่อไปนี้ คือ อุดมการณ์ในอาชีพของตน (เช่น อุดมการณ์ของสมาคม พาย เกล็ดตา แคปปากคือ Service, Research และ Leadership) วินัยของวิชาชีพของตน มารยาทของวิชาชีพของตน พระราชบัญญัติเกี่ยวกับอาชีพของตนโดยตรง

เสฐียรพงษ์ วรรณปก (เสฐียรพงษ์ วรรณปก 2524 : 3 - 9) แบ่งค่านิยมออกอย่างกว้าง ๆ ได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. ค่านิยมในแง่ลบ หมายถึง การยึดถือและปฏิบัติไม่ดีหรือไม่ถูกไม่ควร ซึ่งมีลักษณะที่เห็นชัด 2 ประการคือ

1.1 สิ่งที่ตรงข้ามกับคุณธรรม คุณธรรมในที่นี้ หมายถึง คุณธรรมสากล หรือคุณธรรมทางศาสนา ที่มนุษย์ส่วนใหญ่มีความเห็นร่วมกันว่าเป็นความดีเป็นแบบฉบับที่ควรประพฤติเพื่อความสงบสุขของสังคม

1.2 การยึดถือคุณธรรมผิด ๆ ทั้งในสาระและรูปธรรม สาระ หมายถึง แก่นหรือเนื้อแท้ของหลักธรรม ส่วนรูปแบบคือโครงสร้างสำหรับให้เนื้อหาแท้นั้นเกาะยึดตลอดถึงเปลือกนอกที่หุ้มสาระนั้นไว้คงอยู่

2. ค่านิยมในแง่บวก หมายถึง ค่านิยมในค่านิจ ซึ่งก็คือคุณธรรมนั่นเอง ค่านิยมค่านี้นี้เป็นสิ่งที่ควรสนับสนุนและปลูกฝังแก่นุชนของชาติให้มากที่สุด

สนิท สมัการ (สนิท สมัการ 2525 : 28) กล่าวว่า ค่านิยมอาจแบ่งออกได้เป็น

1. ค่านิยมเฉพาะบุคคล (Individual Value)
 2. ค่านิยมของสังคมหรือค่านิยมทางวัฒนธรรม (Social or Cultural Value)
- นิพนธ์ คันธเสวี (นิพนธ์ คันธเสวี ม.ป.ป. . 19) ได้จำแนกค่านิยมออกได้

3 ประเภทคือ

1. แยกตามประเภทของความต้องการของมนุษย์ หรือสถาบันทางสังคม ได้แก่ ค่านิยมทางครอบครัว ค่านิยมทางเศรษฐกิจ ค่านิยมทางการเมือง ค่านิยมทางการศึกษา ค่านิยมทางศาสนา

2. แยกตามขอบเขตแคบหรือกว้าง ได้แก่ ค่านิยมส่วนบุคคล และค่านิยมทางสังคมหรือของชาติ

3. แยกตามลักษณะของสิ่งที่นิยมกัน เช่น ค่านิยมทางวัตถุและค่านิยมทางจริยธรรม หรือค่านิยมด้านรูปธรรม และค่านิยมค่านามธรรม

วิระ บารุงรักษ์ (วิระ บารุงรักษ์ ม.ป.ป. : 30) ได้แบ่งค่านิยมออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. ค่านิยมส่วนบุคคล ซึ่งเป็นค่านิยมที่สะท้อนออกมาให้เห็นในรูปของความชอบในลักษณะต่าง ๆ

2. ค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นค่านิยมที่ถูกพันแผ่เข้าไปในสภาพที่มั่นคง และเป็นเรื่องที่สมาชิกในวัฒนธรรมนั้น ๆ ประพฤติหรือเห็นคเห็นชอบร่วมกัน

ส่วน เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์ (เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์ ม.ป.ป. : 35) ได้จัดประเภทของค่านิยมออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. ค่านิยมเกี่ยวกับตนเอง (Self - Oriented Value) ได้แก่ ค่านิยม การประหยัด ความขยันหมั่นเพียร การพึ่งตนเอง และการมีสติและปัญญา

2. ค่านิยมเกี่ยวกับสังคม (Society-Oriented Value) ได้แก่ ค่านิยม

ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความมีวินัยและการยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม

3. ค่านิยมเกี่ยวกับชาติ (Nation -Oriented Value) ได้แก่ ค่านิยม ความรักชาติ

นอกจากนี้ จากการประชุมครั้งที่ 4 วันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523 ณ ห้องประชุม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการนำเอาความรู้จากวิทยากรและประสบการณ์ของ คณะกรรมการมาอภิปรายเพื่อแสวงหาแนวทางในการกำหนดค่านิยม มติที่ประชุมได้กำหนดประเภท ของค่านิยมไว้ 6 ประเภท (ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ม.ป.ป. : 44) คือ

1. ค่านิยมเกี่ยวกับตนเอง
2. ค่านิยมเกี่ยวกับหมู่คณะ
3. ค่านิยมเกี่ยวกับสังคม
4. ค่านิยมเกี่ยวกับชาติ
5. ค่านิยมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
6. ค่านิยมเกี่ยวกับมนุษยชาติ

การแบ่งประเภทของค่านิยม ดังที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่า เนื้อหาเหมือนกัน แต่วิธีการ แบ่งนั้นแตกต่างกัน ซึ่งการที่จะแบ่งอย่างไรนั้นแล้วแต่จุดประสงค์ของผู้แบ่ง

ค่านิยมพื้นฐาน

ค่านิยมพื้นฐานเป็นค่านิยมที่ดำรงอยู่กลุ่มแรกที่ควรสร้างให้เกิดขึ้นในทุกคนทุกคน ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ได้มาจากสำนัก งานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ : สนธิบัตรรัฐมนตรีพิจารณา ความสำคัญ ผลของการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีปรากฏว่าเห็นชอบที่จะสนับสนุนให้มีการปลูกฝังและ พัฒนาให้เกิดขึ้นในจิตใจของชาวไทย จึงได้ประกาศเชิญชวนให้มีการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ขึ้น และถ้อยโอกาสเป็นการฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี ไปพร้อม ๆ กัน

ที่มาของค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการนี้ ได้มาจากการทำวิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็นในสิ่ง ที่คนไทยคิดว่าควรให้ความสำคัญ ผู้ตอบความคิดเห็นคือประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เช่น พ่อค้า ข้าราชการ

กลุ่ม สุ่มพลชน ฯลฯ ที่อยู่ทั่วประเทศ คณะวิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างเพื่อสอบถาม เมื่อได้คำตอบแล้ว
นำมารวบรวมเป็นกลุ่มความคิดได้ 5 ประการ และเรียกว่าค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ได้แก่

1. การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และรับผิดชอบ
2. การประหยัดและอดออม
3. ความมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
4. การปฏิบัติตนคุณงามความดีของศาสนา
5. ความรักชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์

ค่านิยมพื้นฐานนี้ตรงกับคุณสมบัติพื้นฐานขอ ประชากรที่มีคุณภาพของ สัญญา สัญญาวิวัฒน์

(สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2515 : 77 - 78) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ประชากรที่มีคุณภาพต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. ความรับผิดชอบ
2. ความสม่ำเสมอ
3. ความรู้รักในตนเอง
4. การพึ่งตนเอง
5. ความมีศักดิ์ศรีที่แท้จริง

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้กำหนดกรอบของแนวปฏิบัติตามค่านิยม พื้นฐานในเรื่องการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ (เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์

2526 : 7) ประกอบด้วย

1. ศึกษาภาคความรู้ก่อนเป็นเนื้อ นวัตกรรม
2. ฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถ และมีความชำนาญ
3. ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองได้เต็มที่ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น
4. มีความเข้มแข็ง อดทน ไม่ย่อท้อยอมสละ และปัญหาทั้งปวง
5. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
6. ขานชาวยุโรปภาคอาชีพสูงวัยที่เคยไปเลือกงาน
7. ปฏิบัติงานให้สำเร็จเร็วและรอบคอบ
8. คิดชอบ ทำชอบ และแก้ปัญหาได้

9. รับผิดชอบตนเอง ก่อส่วนรวม ก่อหน้าที่และการกระทำ
 ค่านิยมพื้นฐานนี้สามารถกล่าวได้ว่า เป็นค่านิยมที่คนในสังคมยอมรับว่ามีคุณค่า และ
 พึงพอใจที่จะนำไปปลูกฝังแก่นุชนของชาติให้ยอมรับและปฏิบัติตาม

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

เพียเจต์ (Piaget) ได้ศึกษาพัฒนาการทางจิตจริยธรรมของเด็กโดยอาศัยพัฒนาการ
 ทางสติปัญญา เป็นหลักเกณฑ์ในการแบ่งชั้นพัฒนาการทางจริยธรรม พัฒนาการทางสติปัญญาของ
 เพียเจต์ (Piaget) นี้สามารถแบ่งได้ตามลำดับขั้นตามอายุของเด็กได้เป็น 4 ขั้น (ศึกษาศึกษา,
 กระทรวง หน่วยงานพิเศษ 2525 : 37 - 38) ดังนี้

ระยะที่ 1 ขั้นรับรู้จากประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (อายุตั้งแต่เกิด - 2 ปี) ซึ่ง
 เริ่มจากการสะท้อนการกระทำทางร่างกาย จนกระทั่งเริ่มจำสิ่งต่าง ๆ รู้จักคิดหาวิธีการที่จะได้
 สิ่งที่ต้องการ

ระยะที่ 2 ขั้นเริ่มคิดโดยอาศัยอาการรับรู้ (อายุ 2 - 7 ปี) เป็นขั้นที่รู้จักคิดแก้ปัญหา
 เกี่ยวกับเรื่องของตนเอง มีพัฒนาการทางภาษาอย่างรวดเร็ว มีการแสดงออกที่มั่นคงความคิดของ
 เด็กเอง การตัดสินใจเลือกจากสิ่งที่เขามองเห็น มีความเห็นเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง

ระยะที่ 3 ขั้นคิดด้วยรูปธรรม (อายุ 7 - 11 ปี) เป็นขั้นที่พัฒนาการทางด้านการ
 มีเหตุผล และนำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้ แต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาที่ซับซ้อนเกี่ยวกับการใช้ภาษา
 ได้

ระยะที่ 4 ขั้นคิดตามแบบแผนของตรรกวิทยา (อายุ 11 - 14 ปี) เป็นขั้นที่สามารถ
 แก้ปัญหาเกี่ยวกับการใช้เหตุผล การทดสอบสมมุติฐาน การใช้ภาษาที่ซับซ้อน สามารถวิเคราะห์
 ความเที่ยงตรงของการให้เหตุผล มีความคิดเป็นของตัวเอง ตั้งรูปแบบที่เป็นรูปแบบของตนเอง

เพียเจต์ (Piaget) ได้แบ่งชั้นของพัฒนาการทางจิตจริยธรรมของมนุษย์เป็น 3 ขั้น
 ดังนี้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2524 : 27)

1. ขั้นก่อนจริยธรรม เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึงสองปี เด็กในขั้นนี้ยังไม่สามารถที่จะ
 รับรู้สิ่งแวดล้อมได้อย่างละเอียด มีแต่ความอยากรู้อยากเห็นทางกายโดยไม่คำนึงถึงกาลเทศะ

ใด ๆ ทั้งสิ้น

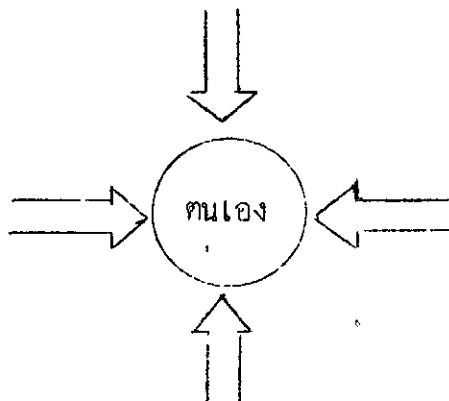
2. **ขั้นยืคคำสั่ง** เริ่มในช่วงอายุ 2 – 8 ปี เด็กในขั้นนี้มีความเกรงกลัวผู้ใหญ่ และเห็นว่าคำสั่งของผู้ใหญ่คือประกาศิตที่ต้องกระทำ

3. **ขั้นยืคหลักแห่งตน** เริ่มในช่วงอายุ 8 – 10 ปี เด็กในขั้นนี้มีความสามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลประกอบการตัดสินใจ และตั้งกฎเกณฑ์เป็นของตัวเอง เด็กจะมีพัฒนาการทางค่านิยมมากขึ้น พฤติกรรมของเด็กจะมีผลมาจากพัฒนาการทางค่านิยมมากขึ้น

ส่วน **โคลเบอร์ก (Kohlberg)** ได้พัฒนาทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมที่ได้คิดขยายไป ออกจากทฤษฎีของ เพียเจต์ (Piaget) โดยที่ทฤษฎีของเขามีความละเอียดซับซ้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในค่านิยมคิดในเรื่องลำดับขั้นของพัฒนาการ ความคิดเห็นที่เกี่ยวของ ความซัดแย้ง ความเข้าใจกันไม่ได้ ความไม่สมมูลย์กัน โคลเบอร์ก (Kohlberg) ได้แบ่งพัฒนาการออกเป็น 3 ระดับ ภายในแต่ละระดับยังแบ่งพัฒนาการออกไปเป็น 2 ขั้นตอนรวมเป็น 6 ขั้น (กิริวิ ศรีวิเชียร 2524 : 16 – 23)

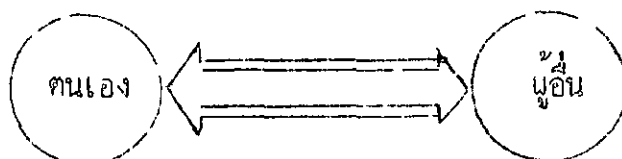
ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) เป็นค่านิยมทางจริยธรรม ในระดับก่อนเป็นแบบแผน มีอยู่ในสิ่งที่เกิดขึ้นถึงกายภาพมากกว่าในตัวบุคคลและมาตรฐาน ระดับนี้เป็นระดับของการตัดสินใจเลือกกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้น จริยธรรมในระดับนี้ ประกอบด้วยการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม 2 ขั้นคือ

ขั้นที่ 1 (อายุประมาณ 2 – 7 ปี)

เป็นชั้นที่จะทำอะไรลงไปก็คิดถึงตนเองเป็นหลัก มุ่งจะหลบหลีกมิให้ตนเองโดนลงโทษทางกาย โดยเฉลี่ยแล้วเด็กในวัยก่อนเข้าเรียน หรือในระดับอนุบาลศึกษา และสามารถให้เหตุผลทางจริยธรรมได้ขั้นนี้เท่านั้น

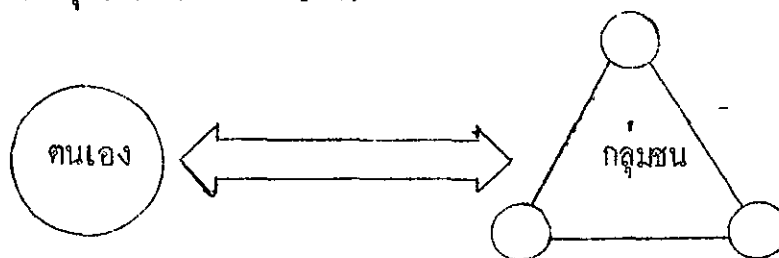
ขั้นที่ 2 (อายุประมาณ 7 - 10 ปี)

เป็นชั้นที่คนเราจะทำอะไรลงไปก็เริ่มคิดถึงคนอื่นขึ้นมาบ้าง แต่ก็ยังเป็นไปเพื่อหวังที่จะได้รับประโยชน์ตอบแทนจากคนที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับตัวเท่านั้น ในการตัดสินใจทางจริยธรรมในขั้นนี้จะกระทำโดยคำนึงถึงวัตถุหรือกายภาพเป็นหลัก โดยเฉลี่ยแล้วเด็กที่สามารถคิดให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นนี้ได้ จะเป็นเด็กในระดับประถมศึกษา ซึ่งเราทำอะไรซึ่งเป็นสิ่งที่ดี แล้วเขามักจะมีข้อแม้หรือข้อเรียกร้องตลอดเวลา ในทำนอง "ยื่นหู ยื่นแมว"

ระดับที่ 2 ระดับความกฎเกณฑ์ (Conventional Level) เป็นค่านิยมทางจริยธรรมในระดับที่เป็นแบบแผน มีอยู่ในการประพฤติปฏิบัติชอบ ในอันที่จะรักษาระเบียบแบบแผนและสามารถสนองความคาดหวังของผู้อื่น จริยธรรมในระดับนี้ยังประกอบด้วยขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอีก 2 ขั้นคือ

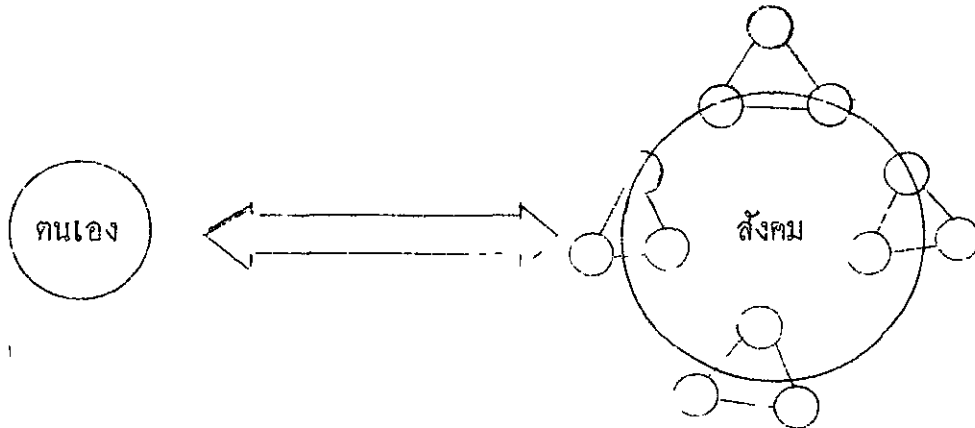
ขั้นที่ 3 (อายุประมาณ 10 - 13 ปี)

เป็นชั้นที่คนเราเริ่มนำความรู้สึก ความคิดเห็นที่แท้จริงของผู้อื่นมาตัดสิน พิจารณาว่าทำอะไรไปแล้วจะไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน หากแต่นำความชื่นชอบมาให้ แรงจูงใจที่จะประพฤติจริยธรรมในขั้นนี้ก็คือ การได้เป็นคนดี มีคนยอมรับความรู้สึกทางจิตใจเข้ามามีบทบาทสำคัญ

โดยเฉลี่ยแล้ว เด็กที่สามารถให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นนี้ได้มักเป็นเด็กระหว่างประถมศึกษากับมัธยมศึกษา คือประมาณ ป.6 – ม.3

ขั้นที่ 4 (อายุประมาณ 13 – 16 ปี)

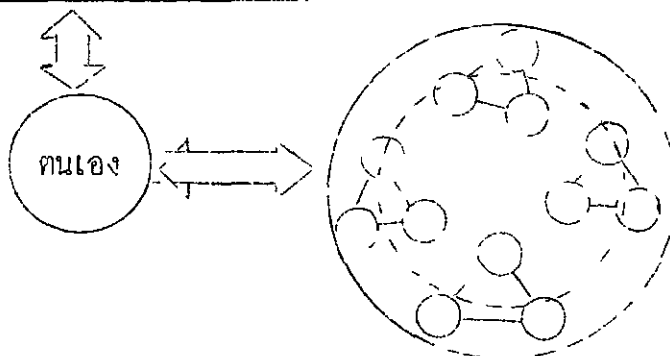

เป็นขั้นที่คนเราจะหันเข้าหากฎเกณฑ์ กฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนในสังคม เกรียงน้ำหนักทางความประพฤติ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ คนเราจะเริ่มคิดว่าความมีเกียรติยศและเป็นคนที่เราเคารพนับถือ นั้น เป็นสิ่งที่ได้มาจากการรักษากฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม ความประพฤติของคนที่มีจริยธรรมอยู่ในขั้นนี้ จึงเป็นไปเพื่อรักษากฎเกณฑ์ของสังคมเป็นสำคัญ โดยทั่วไปแล้วเด็กในระดับมัธยมต้น และโดยเฉพาะมัธยมปลายจะสามารถให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นนี้ได้

ระดับที่ 3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Postconventional Level) เป็นค่านิยมทางจริยธรรม หลังจากเป็นแบบแผนแล้ว ได้มาจากหลักการต่าง ๆ ที่สามารถจะนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั่ว ๆ ไปเป็นสากล จริยธรรมร่วมในระดับนี้ประกอบด้วยขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมี 2 ขั้นคือ

ขั้นที่ 5 (อายุ 16 ปีขึ้นไป)

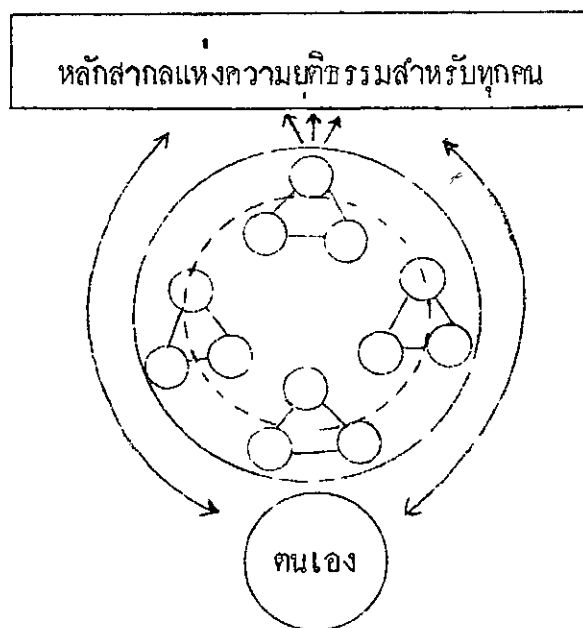
ข้อตกลงและสัญญาที่กระทำกันโดยอิสระ

ข้อตกลงที่เป็น
ประชาธิปไตยใน 'เรื่องสิทธิ
มาตรฐานและการ
เปลี่ยนแปลง

เป็นขั้นโดยปกติแล้ว หลักการต่าง ๆ จะถูกเขียนขึ้นมาเป็นลายลักษณ์อักษรในรูปของกฎหมาย คนจะเริ่มเห็นความสำคัญของกฎหมาย สัญญาประชาคม กฎหมายต่าง ๆ จะถูกมองว่าเป็นระบบของการปกครองเลย สิ่งใดที่ดีว่าถูกต้องจึงงาม สิ่งนั้นต้องเป็นสิ่งที่สังคมทั้งหมดกระทำ คนที่มีจริยธรรมอยู่ในระดับนี้จะถือว่าไม่มีความสมบูรณ์ถึงที่สุดในกฎหมาย สังคมสามารถเปลี่ยนแปลงมาตรฐานต่าง ๆ ได้ ถ้าแต่ละบุคคลเห็นพ้องต้องกัน โดยปกติจะกระทำขึ้นก็ด้วยเหตุผลที่จะช่วยให้คนส่วนมากเป็นคนดี เรื่องใดก็ตามที่กฎหมายครอบคลุมไม่ถึง สิ่งที่ดีว่าถูกต้องจะเป็นเรื่องของความคิดเห็นส่วนตัว และข้อตกลงระหว่างบุคคล การตรารัฐธรรมนูญก็เกิดขึ้นในขั้นนี้

ขั้นที่ 6 (ผู้ใหญ่)

เป็นขั้นที่เกี่ยวข้องกับหลักการต่าง ๆ ทางจริยธรรมที่เป็นอุดมคติสากล สิ่งที่ดีว่าถูกต้อง เป็นเรื่องของสำนักในแต่ละบุคคล ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความคิดที่ถูกต้อง หรือเหมาะสม ลักษณะเช่นนี้เรียกว่าหลักจริยธรรม ซึ่งมีลักษณะแตกต่างไปจากกฎเกณฑ์ตรงที่กฎเกณฑ์เป็นสิ่งที่เฉพาะเจาะจง เช่น จะต้องไม่ลักทรัพย์แต่หลักจริยธรรมมีลักษณะทั่วไป เช่น มนุษย์เกิดมาเท่าเทียมกันหมด ซึ่งหลักจริยธรรมนี้จะเกี่ยวข้องกับเรื่องความยุติธรรม ความเสมอภาคและความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีของการเป็นมนุษย์ทุกคน หลักจริยธรรมนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่ากฎหมายต่าง ๆ ทั้งหลายที่เขียนไว้

เป็นลายลักษณ์อักษร

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก (Kohlberg) นี้มีความคิดพื้นฐานซึ่งเป็นหัวใจของทฤษฎีคือ ลำดับขั้นของการพัฒนากฎคือ ขั้นตอนของการเกิดจริยธรรมนั้นมีลักษณะเป็นพัฒนาการ มีการเกิดต่อเนื่องกันตามลำดับ และไม่มีความแปรปรวน นั่นคือพฤติกรรมทางจริยธรรมนั้นจะพัฒนาการจากขั้นต่ำไปขั้นสูง เป็นลำดับทุกขั้นตอน จะไม่ข้ามขั้นหนึ่งขั้นใดไป

เพื่อให้เข้าใจทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg) ซึ่งประกอบด้วยพัฒนาการทางจริยธรรม 6 ขั้น แบ่งเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมี 2 ขั้น ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg)

ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 หลักการหลีกเลี่ยงการลงโทษ (2 – 7 ปี) ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (7 – 10 ปี)	1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (2 – 10 ปี)
ขั้นที่ 3 หลักการกระทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (10 – 13 ปี) ขั้นที่ 4 หลักการกระทำตามหน้าที่ทางสังคม (13 – 16 ปี)	2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (10 – 16 ปี)
ขั้นที่ 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา (16 ปีขึ้นไป) ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่)	3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (16 ปีขึ้นไป)

(ดางเคื่อน พันธุนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม 2520 : 43)

ส่วน บรอนเฟน เบรเนอร์ (Bronfenbrenner) ได้วิเคราะห์แบบของการตัดสินใจ
จริยธรรมและได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมไว้เป็น 5 ลักษณะดังนี้ (มิลินทร์ สำเภาเงิน
2524 : 44)

1. ลักษณะการปรับเข้าหาตน (Self - Oriented) เป็นขั้นที่บุคคลถูกจูงใจให้กระทำ
เพื่อความพอใจของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงบุคคลอื่นซึ่งเป็นลักษณะของเด็กในวัยต้น ๆ
2. ลักษณะการยอมรับอำนาจบังคับ (Authority - Oriented) เป็นลักษณะที่บุคคล
ยอมรับค่านิยมและข้อบังคับของบิดา มารดา เรียกได้ว่าพฤติกรรมทางจริยธรรมถูกควบคุมจากบุคคล
3. ลักษณะการยอมรับกับกลุ่มเพื่อน (Peer - Oriented) เป็นลักษณะที่บุคคลยอม
ปฏิบัติตามแนวทางของเพื่อน และเป็นอิสระจากการบังคับบัญชาของผู้ใหญ่
4. ลักษณะการกระทำตามจรรยาบรรณของกลุ่ม (Collective - Oriented)
เป็นลักษณะที่บุคคลจะมีข้อผูกมัดในการปฏิบัติตามเป้าหมายของกลุ่ม
5. ลักษณะการทำตามเหตุผล (Objective - Oriented) เป็นลักษณะที่ขั้นที่สุด
เพื่อสนองตอบต่อสถานการณ์บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล

จากคณะกรรมการโครงการศึกษาจริยธรรมไทย ได้แบ่งประเภทของเกณฑ์ในการศึกษา
ค่านิยมจริยธรรมไทยออกเป็น 4 ระดับใหญ่ ๆ เรียงจากต่ำไปหาสูง ดังนี้ (สงวน ลักษณะ
2524 : 33)

- ระดับที่ 1 หากความดีเพื่อผลประโยชน์บางประการของตนเองหรือเพื่อวงศ์วาน
- ระดับที่ 2 หากความดีเพื่อผู้อื่นในสังคมแคบ ๆ
- ระดับที่ 3 หากความดีเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมใหญ่
- ระดับที่ 4 หากความดีเพื่อความถูกต้องเที่ยง อันเป็นอุดมคติหรืออุดมการณ์ในวิถี
ที่เรียกว่าหากความดีเพราะอยากหาหรือหากความดีเพื่อความดี

การแบ่งระดับค่านิยมจริยธรรมแบบวัฒนธรรมไทยนี้ พบว่าสอดคล้องกับการแบ่งพัฒนาการ
ทางจริยธรรมของโคลเบอร์เกอร์ (Kohlberg) พอสมควร เช่นระดับที่ 1 เป็นระดับที่หากความดี
เพื่อผลประโยชน์ของตน เช่น ต้องการรางวัล ต้องการความเชย ต้องการไม่ให้ตนเองถูกตำหนิ
เป็นต้น ระดับของค่านิยมนี้ สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยที่ว่า ผู้ทรงงามความดีจะลดข้อผิดพลาดได้

ตามลำดับ จนถึงระดับสูงสุดเป็นระดับจิตวิญญาณ ที่ไม่มีอัคราเหลืออีกเลย

ความหมายของการพึ่งตนเอง

ทอร์ป คลาร์ก และ เทจส์ (Thorpe, Clark and Tiegss. 1953 3)

ให้ความหมายของการพึ่งตนเองว่า หมายถึง ความมีอิสระในการกระทำไม่ขึ้นต่อใคร มีอารมณ์มั่นคงและมีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเอง

มานิต มานิตเจริญ (มานิต มานิตเจริญ 2507 : 949) กล่าวว่า การพึ่งตนเอง หมายถึง การช่วยเหลือตนเอง อาศัยตนเอง

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2515 : 78) กล่าวว่า การพึ่งตนเองคือ พยายามรู้จักตนเอง พิจารณาตนเองแล้วใช้ความรู้ ความสามารถของตนเองเสียก่อน แล้วจึงหาความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อจำเป็น ไม่เป็นคนคอยพึ่งผู้อื่นไป

อจันรา เปรมเปรี๊ยะ (อจันรา เปรมเปรี๊ยะ 2517 : 7) กล่าวว่า การพึ่งตนเองคือการใช้ความสามารถที่มีอยู่ของตนเองแก้ไขอุปสรรค หรือสถานการณ์นั้น ๆ ไปได้อย่างมั่นใจ สามารถที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง ชอบอิสระ อยากจะพูด อยากจะคิด จะทำอะไร มักจะทำตามใจปรารถนา โดยไม่คำนึงถึงสิ่งอื่นใด

กรมการศาสนา (ศึกษาวិการ, กระทรวง กรมการศาสนา 2523 : 102 - 104) ได้ให้ความหมายของการพึ่งตนเองว่าหมายถึง การรู้จักรับผิดชอบตนเอง รู้จักสร้างตนเองให้สามารถและเข้มแข็ง ไม่ท้อทวิให้เป็นปัญหา หรือเป็นภาระของสังคมและคนที่พึ่งตนเองได้นั้น ย่อมเป็นที่พึ่งของคนอื่นได้ด้วย คนที่ประเพณีได้แก่คนที่ประกอบด้วยคุณธรรม 10 ประการ ในทางพระพุทธศาสนาได้สอนหลักธรรม เพื่อให้นักเรียนนำไปปฏิบัติสร้างที่พึ่งแก่ตนเอง เรียกว่านาถคุณธรรม 10 ซึ่งแปลว่า ธรรมหาที่พึ่งได้แก่

1. ศีล เป็นผู้มีศีล ถือมีความประพฤติดี ประพฤติสุจริต ทั้งกายและวาจา เป็นคนที่มีระเบียบวินัย และรู้จักประกอบสัมมาชีพ
2. พากุสัจจะ เป็นพหูสูตร ก็เป็นคนคงแก่เรียน ไฉน ไฉนฟังมาก เป็นผู้มีความรอบรู้ในศิลปวิทยา

3. กัลยาณมิตรตา เป็นคนมีกัลยาณมิตร คือเป็นผู้รู้จักคบคนดี เอาอย่างคนดี รู้จักเข้าหาคนดี ปรึกษาหารือกับคนดี รู้จักผูกไมตรีกับคนดี

4. โสวจิตตตา เป็นคนว่าง่าย พุคกันง่าย ไม่ถือมั่น ไม่กระด้าง รู้จักรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของคนอื่น พร้อมทั้งแก้ไขสิ่งผิด พร้อมทั้งจะปรับปรุงคนให้เหมาะสมอยู่เสมอ

5. กิงกรณียะสุ ทักขตา เป็นคนขยันขันแข็งช่วยเหลือห่มุณะในกิจอันควรทำ กล่าวคือเป็นผู้เอาใจคอยช่วยเหลือธุรกิจของห่มุณะหรือของชุมชน โดยรู้จักใช้ปัญญาหาวิธีดำเนินการที่เหมาะสม ฉลาดจัด ฉลาดหา ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย

6. ชัมมกามตา เป็นคนรักธรรมะชอบศึกษาค้นคว้าธรรมะ ชอบสอบถามความรู้เรื่องธรรมะ ชอบประพฤติธรรมะ ชอบพูดชอบคุยเรื่องธรรมะ รู้จักพูด รู้จักฟังตามหลักธรรมะ

7. วิริยารัมมะ เป็นคนมีความพากเพียรในการสร้างความคิด มีความพยายามในการละความชั่ว มีความบากบั่นก้าวหน้า ไม่ย่อท้อ ไม่ท้อถอย ไม่ละเลยทอดทิ้งธุระในการประกอบความคิด

8. สันตุฎฐี มีความสันโดษ คือมีความยินดี พึงพอใจแต่ในของของตน ในภาพผลของตน ในผลงานของตนหรือในผลสำเร็จต่าง ๆ ที่ตนสร้างขึ้น

9. สติ เป็นคนมีสติ คือมีความระลึกรอบคอบ รู้จักระลึกหลัง ระวังหน้า กล่าวคือระลึกถึงการที่หา คาที่พูดมาแล้วและที่จะต้องหาต่อไป จะหาจะพูดอะไรก็รอบคอบ รู้จักยับยั้งชั่งใจ ไม่ผลีผลาม ไม่ประมาทเลินเล่อ

10. ปัญญา เป็นคนมีปัญญา คือมีความรอบรู้ในสภาวะธรรม รู้เหตุรู้ผล รู้รู้ชั่ว รู้คุณรู้โทษ ประโยชน์และมีใจประโยชน์

เจ้าคณะภาคหนานิกาย (เจ้าคณะภาคหนานิกาย 2525 : 49) กล่าวว่า การพึงตนเองมีความหมาย 4 ข้อ คือ

1. ธรรมดาคณเราควรจะพึงตนเองได้ ในสมัยที่สมควรจะพึงตนเองได้

2. การพยายามใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้เต็มที่ ช่วยตนเองก่อนที่จะออกปากขอร้องให้คนอื่นช่วย

3. ความเป็นตัวของตัวเอง สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

4. มีความพากเพียรพยายามหาช่วยตนเอง เพื่อความสำเร็จในสิ่งที่ตนพึงประสงค์ โดยไม่ต้องเพียรพยายามศาลกล่าวขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยเหลือ

สุภัทรา สุภาพ (สุภัทรา สุภาพ 2525 : 25) กล่าวว่า การพึ่งตนเอง หมายถึง การรู้จักหารายได้ หาทรัพย์สินไว้เลี้ยงตนเองได้ โดยไม่เป็นภาระแก่คนอื่น แม้อยู่ในระหว่างเป็นเด็ก และต้องพึ่งพาผู้ใหญ่ก็ตาม ทั้งเป็นการรู้จักสร้างตัว สร้างอนาคต หากใครรู้จักช่วยตัวเองแล้ว คน ๆ นั้นจะเป็นบุคคลที่ไม่ทอดทิ้งอุปสรรคต่อความยากลำบาก

กนิษดา วิริยะ (กนิษดา วิริยะ 2526 : 6) กล่าวว่า การพึ่งตนเอง หมายถึง การยอมรับและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่กระทำการใด ๆ ได้อย่างถูกต้อง และสำเร็จด้วยตนเอง ไม่เป็นภาระหรือปัญหาแก่ผู้อื่น

กลุ่มนักวิชาการ (ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2525 : 14) ได้ให้ความหมายของการพึ่งตนเองว่า เป็นความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง ให้ความคิด อุดมการณ์ ความรู้สึก ความปรารถนา โดยหยั่งรู้และมองเห็นคุณค่าของการกระทำในสิ่งต่าง ๆ โดยด้วยตนเอง ซึ่งเป็นแนวทางในการแนะนำและตัดสินใจเลือกสิ่งต่าง ๆ และกระทำด้วยตนเองได้ การพึ่งตนเองนี้ จำต้องพยายามพัฒนาตัวของผู้บุคคลให้เจริญเต็มที่โดยยึดสิ่งที่ดีงามทั้งปวงเป็นแนวปฏิบัติ

กลุ่มบริหาร (ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2525 : 53) กล่าวว่า การพึ่งตนเอง หมายถึง การมีตนเองเป็นสำคัญในการดำเนินชีวิต ต้องเป็นตัวของตัวเอง เคารพตนเอง มีเหตุผล มานะอดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาใด ๆ มีความอดสาหัส ขาวบั้น สามารถบังคับตนเองได้ มีอุดมการณ์ มีความจริงใจ ตั้งใจหาจริง รู้จักสั่งสอนตนเอง

กลุ่มสื่อมวลชน (ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2525 : 88) ได้ให้ความหมายของการพึ่งตนเองว่าเป็นความสามารถช่วยตนเองให้มีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพในทางที่ถูกต้อง

กลุ่มสมาคม-มูลนิธิ (ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2525 : 112) ได้ให้ความหมายของการพึ่งตนเองว่าเป็นความสามารถในการช่วยตนเองและการมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพของตน

กลุ่มพัฒนากำลังคน (ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2525 : 150) กล่าวว่า การพึ่งตนเองเป็นความมุ่งมั่นในการกระทำการต่าง ๆ ด้วยตัวของตัวเอง

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2525 : 3) ได้ให้ความหมายของการพึ่งตนเองว่าหมายถึง การเคารพตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถที่จะกระทำการใด ๆ ให้สำเร็จได้ด้วยตนเองและไม่ท้อแท้ให้เป็นภาระแก่ผู้อื่นหรือคณะ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมและการพึ่งตนเอง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮอลฟอต และ เวอร์นอน (Kirby and Radford. 1976 . 123 - 124 citing Allport and Vernon and Lindzey. 1931) เป็นผู้ศึกษาค่านิยม และได้สร้างแบบสอบถามค่านิยมที่รู้จักกันทั่วไปคือ "Study of Values" เป็นแบบทดสอบเขียนตอบชนิด 2 ตัวเลือก และ 4 ตัวเลือก วัดค่านิยม 6 ด้านตามแนวคิดของสปริงเกอร์ (Spranger) คะแนนดิบรวมของแต่ละด้านนำเสนอเป็นแผนภาพ (Profile) มีค่าความเชื่อมั่น (Test - retest) อยู่ระหว่าง 0.77 ถึง 0.92 สำหรับค่านิยมทั้ง 6 ด้าน

โรคิช (Reich and Adcock. 1976 : 23 - 25 citing Rokeach. 1967) ได้สร้างเครื่องมือวัดค่านิยมจุดหมายปลายทาง (Terminal Value) และค่านิยมวิถีปฏิบัติ (Instrumental Value) โดยกำหนดเป็นข้อความอย่างละ 18 ข้อความ แล้วให้ผู้ทำสอบจัดลำดับความสำคัญ ความแตกต่างของการจัดลำดับเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นค่านิยมของบุคคล สำหรับเครื่องมือวัดค่านิยมจุดหมายปลายทางและค่านิยมวิถีปฏิบัติมีความเชื่อมั่น (Test - retest) 0.69 และ 0.61 ตามลำดับ

การศึกษาของ ฮอลฟอต และ เวอร์นอน โรคิช เป็นการศึกษาตามทฤษฎีหรือแนวคิดของค่านิยมแล้วสร้างเครื่องมือวัดตามแนวคิดหรือทฤษฎี

โดฮอร์ที (Dougherty. 1966 110-A) ได้ศึกษาค่านิยมของเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนต่าง ๆ ในรัฐมิสซูรี กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 1,320 คน เป็นนักเรียนเกรด 8 และเกรด 12 ค่านิยมที่ศึกษามี 5 ชนิดคือ ความเป็นมิตร ความซื่อสัตย์ ความรักดี มีศีลธรรมและความรับผิดชอบ โดยแยกตัวแปรออกเป็นเพศ ชั้น ศาสนา ความถนัดทางการเรียน ตำแหน่งในสังคม สถานที่อยู่ (ในเมืองหรือนอกเมือง) และประเภทของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบคือ

1. Adolescent Character and Personality

2. Student Values Survey

ซึ่งเป็นการให้มาตราวัดของข้อคำถาม (Item scale) ตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert) ผลการวิจัยปรากฏว่า ค่านิยมความเป็นมิตร ความรักดี มีศีลธรรม และความรับผิดชอบต่อเลือกในอันดับสูง ในวัยรุ่นที่เรียนในเกรดสูง และค่านิยมความเป็นมิตร ความซื่อสัตย์ ศีลธรรม และความรับผิดชอบต่อมีสูงมากในวัยรุ่นที่ประสบผลสำเร็จในด้านการเรียน

ในปีเคียว โฮลเตเลอร์ (Holtetler. 1966 126-A) ได้ศึกษาความแตกต่างในทัศนคติและค่านิยมของนักศึกษา 26 สถาบัน แต่ละสถาบันไม่ต่ำกว่า 100 คน เก็บข้อมูลได้อย่างน้อย 600 ฉบับ ในแต่ละเพศ โดยศึกษาตามตัวแปร เพศ เชื้อชาติและสถาบันที่นักศึกษา กำลังเรียนอยู่ ทัศนคติและค่านิยมที่ศึกษาได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสนใจ ศาสนา ความอดทน มนุษยสัมพันธ์ กรมปกครองและศีลธรรม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ

1. แบบสอบถาม SACV. (Survey of Attitude and Changing Values)

2. แบบสอบถาม SIV. (Survey of Interposonal Values)

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาจำนวนมากแสดงออกในทางด้านความรู้สึกไม่ค่อยมั่นใจ แต่แสดงออกความสนใจในศาสนาอย่างเห็นได้ชัด ทัศนคติและค่านิยมในด้านเหล่านี้ มีความแตกต่างกับเพียงเล็กน้อยในระหว่างนักศึกษา แต่ในด้านศีลธรรมจะลดลงเรื่อย ๆ จากปีที่ 1 จนถึงปีที่ 4

จากการศึกษาของเอเยอร์ และเบอร์นุเตอร์ (Ayer and Bernrueter. 1937: 163) พบว่าบุคคลที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบผิดให้ฟังตนเองจะเป็นคนที่รู้สึกดีจิตใจตัวเอง มีความกล้าที่จะเผชิญความจริง และจากการศึกษาของมูสเสน, คองเกอร์ และเคแกน (Mussen,

Conger and Kagan. 1969:216) พบว่ามีความคาดหวังที่ปล่อยให้เด็กเป็นอิสระในการช่วยเหลือตนเอง และสนองความต้องการในค่านิยมอยากรู้ อยากเห็น จะทำให้เด็กมีความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง ฟุ้งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าพูด กล้าแสดงออก สามารถเผชิญสถานการณ์ใหม่ โดยไม่วิตกกังวล มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ส่วน สมาร์ท และ สมาร์ท (Smart & Smart. 1967 : 537) ก็ศึกษาพบว่าความเป็นตัวของตัวเองเป็นลักษณะหนึ่งที่พบในวัยแรกของชีวิตและจะเป็นลักษณะที่มีอยู่ตลอดไปตั้งแต่วัยเด็กไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ โดยเฉพาะจะมีในผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ผู้ที่ศึกษาการพึ่งตนเอง (Self-Reliance) กล่าวว่าตรงข้ามกับการพึ่งผู้อื่น (Dependent) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่มีปฏิกิริยาตอบเมื่อถูกชักชวนหรือได้รับความกดดันต่าง ๆ ต้องการความช่วยเหลือ ต้องการความรักความเห็นใจจากเพศตรงข้าม และมักต้องการความช่วยเหลือในปัญหาเฉพาะอย่างทั้งการพึ่งผู้อื่นและการพึ่งตนเอง ซึ่งเป็นผลมาจากสังคมประเพณี (Socialization) จากการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาของวัตสัน (Watson. 1959 : 538) ซึ่งพบว่าความต้องการเป็นตัวของตัวเองหรือความต้องการเป็นอิสระ (Independent) เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ โดยเริ่มมาจากวัยเด็กไปจนถึงวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ เริ่มเกิดมาจากความต้องการเป็นอิสระจากครอบครัว เมื่อเด็กถึงวัยมีเพื่อนเล่นก็จะแสวงหาความเป็นอิสระ แรก ๆ ก็เรียกร้องเอาจากพ่อแม่แล้วเขาพร้อมที่จะเป็นตัวของตัวเองแล้ว และก็มีผลสืบเนื่องไปสู่ความต้องการเป็นอิสระในหมู่เพื่อนฝูง และไปยังบุคคลอื่นๆ ในสังคม

สมาร์ท และ สมาร์ท (Smart & Smart. 1967 539 - 541) ได้ศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้แรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ในเด็กแตกต่างกัน โดยศึกษาเปรียบเทียบคนชาติต่างๆ 6 กลุ่ม ในเรื่องเชื้อชาติพบว่า กรีก ยิว และโปรเตสแตนต์ มีแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์สูงกว่าพวกอิตาลี ฝรั่งเศส และนิโกร จากการเปรียบเทียบการเลี้ยงดูลูกพบว่า พ่อแม่ชาวอังกฤษและอเมริกันมีการฝึกให้ลูกพึ่งตนเอง สำหรับเรื่องความแตกต่างระหว่างชนชั้นพบว่า ชนชั้นกลางเป็นพวกที่มีผลสัมฤทธิ์และมีการฝึกลูกให้เป็นพวกที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลต่ำ นอกจากนี้ได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างพวก Upper - middle class กับ Lower - middle class ทั้งชายหญิงพบว่ามีการฝึกให้เด็กหญิงพึ่งตนเองในพวก Upper - middle class มากกว่าพวก

Lower-middle class สำหรับเด็กชายผลกลับพบในทางตรงข้ามคือ พวก Lower - middle class จะมีการพึ่งตนเองมากกว่าพวก Upper-middle class ทั้งนี้เพราะเด็กชายใน Lower-middle class ไม่ค่อยได้รับการควบคุมจากพ่อแม่ ทำให้มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลกับความต้องการพึ่งตนเอง

ซัลลิแวน (Sullivan) และอีริกสัน (Erickson) กล่าวถึงการพึ่งตนเอง (Independent) ว่าเป็นแรงขับพื้นฐาน (Basic Drive) ที่มีส่วนพัฒนาบุคลิกภาพของคนเราอย่างมาก เมื่อเป็นทารกและเด็กเล็กมีความจำเป็นต้องพึ่งผู้อื่นโดยเฉพาะแม่ แต่เมื่อวุฒิภาวะเพิ่มขึ้นตามอายุ เด็กกลับต้องเรียนรู้ที่จะพึ่งตนเอง พฤติกรรมการพึ่งผู้อื่นที่เคยแสดงครั้งยังเด็กจะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามอายุที่เพิ่มขึ้น การที่พ่อแม่จะเปลี่ยนแปลงเด็กจากภาวะที่เคยเรียนรู้ที่จะพึ่งตนเองนี้เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญที่พ่อแม่จะต้องระมัดระวังไม่เปลี่ยนแปลงโดยทันทีทันใด (มาลา วิรุณานนท์ 2515 : 12)

งานวิจัยในประเทศ

ประเสริฐ ชูสิงห์ (ประเสริฐ ชูสิงห์ 2518 : 6, 23, 27 - 29, 106 - 113) ได้ศึกษาคำนิยมทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2517 จำนวน 500 คน คำนิยมทางสังคมที่ศึกษาได้แก่ ความรับผิดชอบ ความกตัญญู การศึกษา การใช้สิทธิ การบริการทางสังคม การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ความรักชีวิตในครอบครัว ความรัก ศาสนา ระบบอาวุธ การแต่งกาย มนุษยสัมพันธ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการอบรมเลี้ยงดูทางบ้าน ยืมมาจาก ประยุทธ์ วัชรศิษฐ์ สร้างไว้เมื่อปี พ.ศ. 2514
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยใช้วิธี คิว - สอต (Q-Sort Technique) ของแมรี แองเกล (Mary Engel) มีค่าความเชื่อมั่น .975

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างเลือกค่านิยมการศึกษาเป็นอันดับแรก และการใช้สถิติเป็นอันดับสุดท้าย

2. การเลือกค่านิยมของนักเรียนชายและหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันจะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การเลือกค่านิยมทางสังคมของนักเรียนที่มีความสามารถในการศึกษาและอาชีพต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในปี พ.ศ. 2522 วิระวรรณ อมระดิษ (วิระวรรณ อมระดิษ 2522 : 6, 7, 45, 46, 65 - 73) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมในเรื่อง ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ - สุจริต ความกตัญญูต่อชาติ ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความอดทน ความยุติธรรม ความอุทิศตน การประหยัดและออมทรัพย์ และการเคารพผู้อื่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 445 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสาธิต ในกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียน

2. แบบสอบถามเลือกตอบ ถามถึงลักษณะการเลี้ยงดูอบรม สั่งสอนของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียน

3. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรม แบบมาตราส่วนประเมินค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) มีคำตอบ 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ หาความเที่ยงตรงแบบ Face Validity โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชายและหญิงส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรม 10 ประการอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ คือมีความเห็นควมมากที่สุด

2. ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมระหว่างนักเรียนชายและหญิงในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสาธิต พบว่านักเรียนชายและหญิง

มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. นักเรียนที่มีความสามารถมีฐานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา อาชีพ ที่อยู่อาศัยและลักษณะการอบรมเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในปีเดียวกัน สุนทรีย์ โกมิน และ สนิท สมัครการ (สุนทรีย์ โกมิน และ สนิท สมัครการ 2522 : 6, 45, 64, 75, 82, 99 - 107, 113, 333) ได้ศึกษาเรื่องค่านิยมและระบบค่านิยมไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นคนไทยทั้งชายและหญิง จำนวน 2,469 คน ที่มีความรู้ อย่างต่ำอ่านหนังสือออก แบบทดสอบประกอบค่านิยม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 20 ค่านิยม มีความเชื่อมั่น (Test - retest) ตั้งแต่ .59 ถึง .84 และค่านิยมวิถีปฏิบัติ 23 ค่านิยม มีความเชื่อมั่น (Test-retest) ตั้งแต่ 0.53 ถึง .86 กระบวนการที่ใช้ในการเลือกค่านิยมทั้งสองชุดนี้มีการเลือกโดยใช้วิจารณญาณส่วนบุคคล (Subjective Judgement)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่านิยมของคนไทยถือว่าเป็นจุดหมายปลายทางระดับที่สูงที่สุดคือความมั่นคงของชาติ และระดับต่ำสุด คือความมั่งมีเงินทองวัตถุ
2. ค่านิยมวิถีปฏิบัติระดับสูงสุดคือ ความเป็นตัวของตัวเอง ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความกตัญญู และค่านิยมวิถีปฏิบัติที่ต่ำสุดคือ ความทะเยอทะยาน
3. ค่านิยมจุดหมายปลายทางมี 12 ค่านิยม ที่แสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างชายและหญิง ค่านิยมจุดหมายปลายทางที่ต่างกันมากที่สุดคือ ความเสมอภาค ซึ่งผู้ชายให้เป็นอันดับที่สอง ส่วนผู้หญิงให้เป็นอันดับที่ 9
4. ค่านิยมกับรายได้ ไม่ทำให้ค่านิยมแตกต่างกันอย่างเด่นชัด คือค่านิยมของผู้มีรายได้น้อย และผู้มีรายได้มาก ได้แก่ว่านิยมเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัว ค่านิยมเกี่ยวกับการมุ่งความก้าวหน้า และมุ่งอนาคต ค่านิยมเรื่องความรับผิดชอบ คนจนมีค่านิยมนี้ต่ำกว่าคนมั่งมีและคนจนยังพบว่า มีทัศนคติที่ยอมรับกรรมวาสนาของตนมาก (Fatalistic Attitude)
5. ค่านิยมกับระดับการศึกษา ในค่านิยมจุดหมายปลายทางพบว่า ค่านิยมในการยึดถือหลักธรรมศาสนา ความมั่นคงของชาติ โลกที่มีสันติสุขและการช่วยเหลือผู้อื่น พบว่าผู้ที่มีการศึกษาคำ

ให้ความสำคัญแก่ค่านิยมเหล่านี้สูงกว่าผู้มีการศึกษาสูง ส่วนค่านิยมวิถีปฏิบัติพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับต่าง ๆ กันมีความแตกต่างกันทางค่านิยมวิถีปฏิบัติในสังคมอย่างมาก ค่านิยมที่ผู้มีการศึกษาค่าให้ความสำคัญสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง คือ ความกตัญญู การรักษาน้ำใจกัน การให้อภัยกัน การพึ่งพาอาศัยกัน และการอ่อนน้อมเรื่อฟัง ส่วนค่านิยมที่ผู้มีการศึกษาสูงให้ความสำคัญสูง ว่าผู้มีการศึกษาต่ำคือการเป็นตัวของตัวเอง ความรับผิดชอบ การมีความสามารถสูง การศึกษาสูง ความคิดสร้างสรรค์ และการมีแนวคิดกว้าง

6. ค่านิยมกับอาชีพพบว่า ค่านิยมจุดหมายปลายทางไม่แตกต่างกันคือ ความกว้างขวางในสังคม และความมั่งมีในเงินทอง วัตถุ อาชีพ ค่านิยมวิถีปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันคือ ค่านิยมในการปรับตัวเข้ากับโอกาสจังหวะและสิ่งแวดล้อม - ความกล้าและความสะอาด

7. ค่านิยมไม่เพียงแต่จะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับทัศนคติเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนกับพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การให้อภัยของค่านิยม "การมีหลักธรรมศาสนาเป็นที่พึ่ง" ไม่เพียงแต่สเปกตรัมแยกกลุ่มคนที่แสดงพฤติกรรมศาสนา การไปวัด ฟังเทศน์ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเท่านั้น ยังสามารถแยกกลุ่มที่แสดงทัศนคติต่อเรื่องศาสนาต่างกันด้วย

ผลการวิจัยได้ชี้ว่า ค่านิยมเป็นตัวกำหนด (Determinates) ทัศนคติและพฤติกรรมที่อยู่ในขอบข่ายเรื่องเดียวกัน

ต่อมา ทميمดา วิริยะ (ทميمดา วิริยะ 2526 : 115 - 118) ได้ศึกษาการมีจิตรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 496 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบบทศสอยแบบรอบเป็น 2 ตอนคือ

1. แบบสอบถามรายละเอียดสำหรับนักเรียน มีจำนวน 6 ข้อ
2. แบบทดสอบความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบ มีจำนวน 45 ข้อ แต่ละข้อเป็นการกำหนดสถานการณ์ตามแนวของ Projective Technique โดยให้นักเรียน เลือกตอบจากตัวเลือก 5 ข้อ หากมีความคิดเห็นนอกเหนือจากคำตอบให้เขียนคำตอบลงในช่องว่างที่กำหนดให้ แบบทดสอบนี้มีความ

เพียงตรงโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ (Face Validity) มีค่าความเชื่อมั่น (Test - retest) .88 ผู้วิจัยได้กำหนดระดับความคิดรวบยอดเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 หมายถึงความคิดความเข้าใจที่คนทั่วไปไม่ยอมรับและไม่ควรปฏิบัติซึ่งไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือสังคม จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างยิ่ง ระดับที่ 2 หมายถึงความคิดความเข้าใจที่คนทั่วไปไม่ยอมรับ และไม่ควรปฏิบัติซึ่งไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือสังคม ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขระดับที่ 3 หมายถึงความคิดความเข้าใจที่คนทั่วไปยอมรับว่าการปฏิบัตินั้นเกิดประโยชน์ต่อตนเองเท่านั้น ระดับที่ 4 หมายถึงความคิดความเข้าใจที่คนทั่วไปยอมรับปฏิบัติได้ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม แต่ยังมีพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติไ้ดีกว่าระดับที่ 5 หมายถึงความคิดความเข้าใจที่คนทั่วไปยอมรับว่าถูกต้องมากที่สุด สมควรปฏิบัติซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบ อยู่ในระดับที่พึงประสงค์ คืออยู่ในระดับที่ 4 และระดับที่ 5 แต่มีบางความคิดรวบยอดที่อยู่ในระดับที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ การใช้ความรู้ความสามารถของตนเองในการศึกษา การทำงานโดยไม่เลือกงาน และไม่ดูถูกงานที่สุจริต การตรงต่อเวลาในการนัดหมาย และการยอมรับผิดในผลการกระทำของตน ในงานที่ได้รับมอบหมาย

2. นักเรียนชายและหญิงมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีความคิดรวบยอดมากกว่านักเรียนชาย

3. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีสภาพเศรษฐกิจสังคมแตกต่างกัน มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนชายและหญิง และสภาพเศรษฐกิจสังคมของผู้ปกครองไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันต่อความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียรและความรับผิดชอบ

ส่วน อัจฉรา เปรมเปื่องเวส (อัจฉรา เปรมเปื่องเวส 2517 : 44 - 47, 74 - 80) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว - เก็บตัว ความเกรงใจ และการพึ่งตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนฝึกหัดครูระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2516 จังหวัดภูเก็ต จำนวน 204 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

1. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแสดงตัว - เก็บตัว สร้างขึ้นโดย ชูศักดิ์ ชัมภลลิขิต (2513) โดยที่ สิทธีโชติ วรานุสันติกุล ได้นำมาปรับปรุง มีค่าความเชื่อมั่น .86
2. แบบทดสอบวัดความเกรงใจ มีทั้งหมด 68 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น (Split-half) .915
3. แบบทดสอบวัดการพึ่งตนเอง ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อความ มีจำนวนทั้งหมด 58 ข้อความ มีค่าความเชื่อมั่น (โดยใช้วิธี Split - half แล้วปรับด้วยสูตรของ Spearman - Brown) .9801 มีค่าความเที่ยงตรง (โดยใช้วิธีหาความสัมพันธ์กับแบบทดสอบการพึ่งตนเองในระดับประณ) .8625

ผลการวิจัยพบว่า

1. บุคลิกภาพแสดงตัว - เก็บตัว มีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรงเชิงนิมิตกับการพึ่งตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. บุคลิกภาพความเกรงใจ มีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงเชิงนิมิตกับบุคลิกภาพแสดงตัว - เก็บตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. บุคลิกภาพความเกรงใจไม่มีความสัมพันธ์ทั้งแบบเส้นตรงและเส้นโค้งกับบุคลิกภาพการพึ่งตนเอง
4. นักศึกษาชายมีบุคลิกภาพแสดงตัว - เก็บตัว มากกว่านักศึกษาหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่นักศึกษาหญิงมีความเกรงใจสูงกว่านักศึกษาชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับการพึ่งตนเองพบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีการพึ่งตนเองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเอกสารและผลงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่าการวิจัยที่เกี่ยวกับค่านิยมส่วนแมกใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และในปัจจุบันได้มีการใช้แบบทดสอบโดยใช้

เทคนิคการฉายออก (Projective Technique) ซึ่งเป็นวิธีที่ได้กำหนดสถานการณ์ขึ้นมาไว้ให้ผู้ตอบได้ตอบสนองต่อสถานการณ์นั้น จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดความรู้สึกร่วมค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเองและแบบทดสอบประเมินพฤติกรรม รวมค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเองในขณะที่มีสถานการณ์บังคับ เพื่อให้ผู้บริหารการศึกษา ครู ผู้แนะแนว ปิณฑารคา และผู้ปกครองได้ใช้ประโยชน์จากแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเองที่สร้างขึ้น ไปตรวจสอบนักเรียนว่ามีการพึ่งตนเองมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้ปลูกฝังและส่งเสริมค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเองแก่นักเรียนได้ถูกต้อง อันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป.

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2526 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 3,790 คน จากโรงเรียนจำนวน 20 โรงเรียน 94 ห้องเรียน ซึ่งกระจายอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ 9 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอนครไทย อำเภอบางกระทุ่ม อำเภอบางระกา อำเภอพรหมพิราม อำเภอวังทอง อำเภอวัดโบสถ์ อำเภอชาติตระการ และ อำเภอเนินมะปราง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2526 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 855 คน ซึ่งหน่วยของการสุ่ม (Sampling Unit) เป็นห้องเรียน และใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) (นิยม ปุราคา 2517 : 210 - 212) มีลำดับขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 ประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วยความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซนต์ ($\alpha = .01$) ซึ่งเทียบจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size table) ปรากฏว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง 735 คน (ลวัน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524 : 287 อ้างอิงมาจาก Mercardo. 1977 54)

ขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียนในแต่ละอำเภอ มาประมาณ 50 เปอร์เซนต์ โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 12 โรงเรียน

- ชั้นที่ 3 กลุ่มห้องเรียนในแต่ละโรงเรียนที่สุ่มได้ในชั้นที่ 2 ออกมาด้วยสัดส่วน 1 : 3
 ได้จำนวนห้องเรียนทั้งสิ้น 22 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียนรวม 855 คน
- ต่อจากนี้หากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้คือ
1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือ 415 คน ซึ่งแยกเป็นดังนี้
 - 1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบครั้งที่ 1 จำนวน 183 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบครั้งที่ 2 จำนวน 232 คน
 2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เหลือจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
 ที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือ จำนวน 440 คน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงรายชื่อโรงเรียน จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างและครั้งที่ใช้ในการทดลอง

อำเภอ	โรงเรียน	จำนวนนักเรียนในการสอบ		
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
1. เมือง	จวนกร่อง	1(41)	1(43)	2(42)
	เฉลิมขวัญสตรี		1(39)	1(42), 1(37)
	พิษณุโลกศึกษา	1(41)		2(43)
2. นครไทย	นครไทย			1(44)
3. บางกระทุ่ม	เนินกุ่มวิทยา			1(32)
4. บางระกำ	ชุมแสงสงคราม	1(28)		
	ประชาสงเคราะห์วิทยา		1(42)	
5. พรหมพิราม	พรหมพิรามวิทยา	1(36)		1(40)
6. วังทอง	วังทองพิทยาคม	1(37)	1(33)	
7. วัดโบสถ์	วัดโบสถ์ศึกษา		1(31)	1(43)
8.ชาติตระการ	ชาติตระการวิทยา		1(44)	
9. เนินมะปราง	เนินมะปรางศึกษาวิทยา			1(32)
		5(183)	6(232)	11(440)

วิธีการในการสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง

การดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเองสามารถทำได้ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบ

1.1 เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง
เกี่ยวกับความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และค่าอำนาจจำแนก

1.3 เพื่อสร้างเกณฑ์สำหรับตีความหมายคะแนนจากการสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน
เรื่องการพึ่งตนเอง

2. ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมของการพึ่งตนเอง
โดยศึกษาจากคู่มือวิธีปฏิบัติในการปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ของกลุ่มนิสิตวิชาการ กลุ่มนักบริหาร
กลุ่มสื่อมวลชน กลุ่มสมาคม - มูลนิธิ และกลุ่มพัฒนาบุคลากร กลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้ได้รับการแต่งตั้ง
จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษา
จากคู่มือครูวิจัยศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ของกรมการศาสนา
กระทรวงศึกษาธิการ หนังสือแนะแนวการปฏิบัติคุณธรรม 4 ประการ และการปฏิบัติตามค่านิยม
พื้นฐาน 5 ประการของเจ้าคณะภาคมหานิกาย คู่มือการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยมพื้นฐานเรื่อง
การพึ่งตนเองของหน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งการศึกษาของมูสเสน,
คองเกอร์ และเคแกน (Mussen, Conger and Kagan. 1969 . 261) ส่วนวิธีการ
สร้างแบบทดสอบได้ศึกษาจากแบบทดสอบมาตรฐานของต่างประเทศของ C. Gilbert Wrenn
ชื่อ Study - Habits Inventory โดยเฉพาะของ Louis F. Thorpe, Willis W.
Clark และ Ernest W. Tiegs ชื่อ California Test of Personality, Hugh
B. Wood ชื่อ Behavior Preference Record และ Guy T. Doyal ชื่อ Aggression
Inventory (AI)

จากคู่มือ ผลการศึกษาและแบบทดสอบมาตรฐานของต่างประเทศดังกล่าวมาแล้วข้างต้น
พอจะสรุปได้ว่า พฤติกรรมของการพึ่งตนเองของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะแสดงออก

ทางค้ำคังต่อไปนั้คือ

2.1 การฟ้ังตนเองโดยตนเองซึ่งประกอบค้วย

2.1.1 การฟ้ังตนเองโดยตนเองทางค้ำคังการค้ึกษา

2.1 2 การฟ้ังตนเองโดยตนเองทางค้ำคังเศรษฐกิจ

2.2 การฟ้ังตนเองโดยการทางานร่วมนั้กับผู้อื่น

3. คำนั้เนนการทาทฤคิกรรณในแตละค้ำคังตางนั้ชั้น 2 โดยค้ำคังนั้ถึงกลุ่ณตัวอย่งในเรื่งอากู ะค้บการค้ึกษา แลว้ได้กลุ่ณตัวอย่งหาความหมาย และพฤคิกรรณในแตละค้ำคัง เชน

ก. คนที่ไ้ชอว่า

1. เป็นคนที่ฟ้ังตนเองก็อคนอย่งไร โปรคอธิบาย

.....

.....

2. เป็นคนที่ฟ้ังตนเองทางค้ำคังการค้ึกษาคือคนอย่งไร โปรคอธิบาย

.....

.....

3. เป็นคนที่ฟ้ังตนเองทางค้ำคังการทางานร่วมนั้กับผู้อื่นก็อคนอย่งไร โปรคอธิบาย

.....

.....

4. เป็นคนที่ฟ้ังตนเองทางค้ำคังเศรษฐกิจคือคนอย่งไร โปรคอธิบาย

.....

.....

5. เป็นคนที่ม่ความชั้หนั้เพียร (ในค้ำคังการค้ึกษา) คือคนอย่งไร โปรคอธิบาย

.....

.....

6. เป็นคนที่มีความรับผิดชอบ (ในด้านการศึกษา) คือคนอย่างไร
โปรดอธิบาย

.....
.....

7. เป็นคนหัวจุกปกครองตนเอง คือคนอย่างไร โปรดอธิบาย

.....
.....

ข. จากการที่นักเรียนได้เคยร่วมงานหรือเคยพบปะบุคคลระดับต่าง ๆ มานั้น
โปรดอธิบายว่าบุคคลนั้นแสดงความสามารถหรือแสดงกิริยาท่าทางอย่างไร จนนักเรียนเกิดความ
ประทับใจในการแสดงออกของบุคคลนั้น (ตอบได้หลายกรณี)

1. คนที่ฟังตนเอง ควรจะแสดงความสามารถหรือแสดงกิริยาท่าทางดังนี้

.....
.....

2. คนที่ฟังตนเองทางด้านการศึกษาคงจะแสดงความสามารถหรือ
แสดงกิริยาท่าทางดังนี้คือ

.....
.....

3. คนที่ฟังตนเองทางด้านการงานร่วมกับผู้อื่นควรแสดง
ความสามารถหรือแสดงกิริยาท่าทางดังนี้คือ

.....
.....

4. คนที่ฟังตนเองทางด้านเศรษฐกิจ ควรจะแสดงความสามารถหรือ
แสดงกิริยาท่าทางดังนี้คือ

.....
.....

5. คนที่มีความขยันหมั่นเพียร (ในด้านการศึกษา) ควรจะแสดงความ
ประพฤติกหรือแสดงกริยาท่าทางดังนี้คือ

.....
.....

6. คนที่มีความรับผิดชอบ (ในด้านการศึกษาเล่าเรียน) ควรจะแสดง
ความประพฤติกหรือแสดงกริยาท่าทางดังนี้คือ

.....
.....

7. คนที่รู้จักปกครองตนเองควรจะแสดงความประพฤติกหรือแสดงกริยา
ท่าทางดังนี้คือ

.....
.....

ค. จากการที่นักเรียนได้เคยร่วมงานหรือเคยพบปะบุคคลระดับต่าง ๆ มาแล้ว
โปรดอธิบายว่าบุคคลนั้นแสดงความประพฤติกหรือแสดงกริยาท่าทางอย่างไร จนนักเรียนรู้สึกผิดหวัง
ในการแสดงออกของบุคคลนั้น (ตอบได้หลายกรณี)

1. คนที่ไม่มีการพึ่งตนเอง จะแสดงความประพฤติกหรือแสดงกริยาท่าทาง
ดังนี้คือ

.....
.....

2. คนที่ไม่มีการพึ่งตนเองทางด้านการศึกษา จะแสดงความประพฤติกหรือ
แสดงกริยาท่าทางดังนี้คือ

.....
.....

3. คนที่ไม่มีการพึ่งตนเองทางด้านการงานร่วมกับผู้อื่นจะแสดงความประพฤติกหรือแสดงกริยาท่าทางดังนี้คือ

.....

4. คนที่ไม่มีการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ จะแสดงความประพฤติกหรือแสดงกริยาท่าทางดังนี้คือ

.....

5. คนที่ไม่มีความขยันหมั่นเพียร (ในด้านการศึกษา) จะแสดงความประพฤติกหรือแสดงกริยาท่าทางดังนี้คือ

.....

6. คนที่ไม่มีความรับผิดชอบ (ในด้านการศึกษา) จะแสดงความประพฤติกหรือกริยาท่าทางดังนี้คือ

.....

.....

7. คนที่ไม่รู้จักปกครองตนเอง จะแสดงความประพฤติกหรือกริยาท่าทางดังนี้คือ

.....

.....

4. รวบรวมความหมายและพฤติกรรมของการฟังตนเอง

4.1 จากคำตอบที่ได้ในขั้นที่ 3 นามาประมวลความหมาย พฤติกรรม การฟังตนเอง และพฤติกรรมของการไม่ฟังตนเอง

4.2 สร้างนิยามปฏิบัติการของการฟังตนเอง โดยรวบรวมความหมายและพฤติกรรมที่ได้จากข้อ 4.1 และ ข้อ 2

5. การสร้างเครื่องมือ แบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

5.1 สร้างนิยามปฏิบัติการในขั้นที่ 4 มาเป็นหลักในการสร้างเครื่องมือ

5.2 วางรูปแบบสำหรับการวัด โดยจัดรูปแบบออกเป็น

5.2.1 แบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกต่อคำนิยามพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง

5.2.2 แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมคำนิยามพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง

5.3 การสร้างคำถามหรือข้อความให้ครอบคลุมพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ระบุไว้ใน

นิยามปฏิบัติการ

6. ประเมินคุณภาพของข้อคำถามขั้นต้น

การประเมินคุณภาพขั้นต้น เพื่อที่จะพิจารณาแบบทดสอบแต่ละข้อที่สร้างขึ้น สามารถวัดได้เที่ยงตรงตามที่ต้องการหรือไม่ โดยพิจารณาดังนี้

6.1 ประเมินในคำภาษาที่ใช้ โดยนาแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา

6.2 นาแบบทดสอบที่ได้ไปจัดกระทำกับกลุ่มตัวอย่างที่ทราบแล้วว่ามี การฟังตนเองต่างกัน โดยใช้วิธีกลุ่มที่รู้ชื่อยุแล้ว (Known - Group Technique) การทดสอบกระทำโดยกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมฟังตนเองและไม่ฟังตนเอง ซึ่งเลือกโดยครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน และครูแนะแนว

7. ประเมินคุณภาพขั้นสุดท้าย

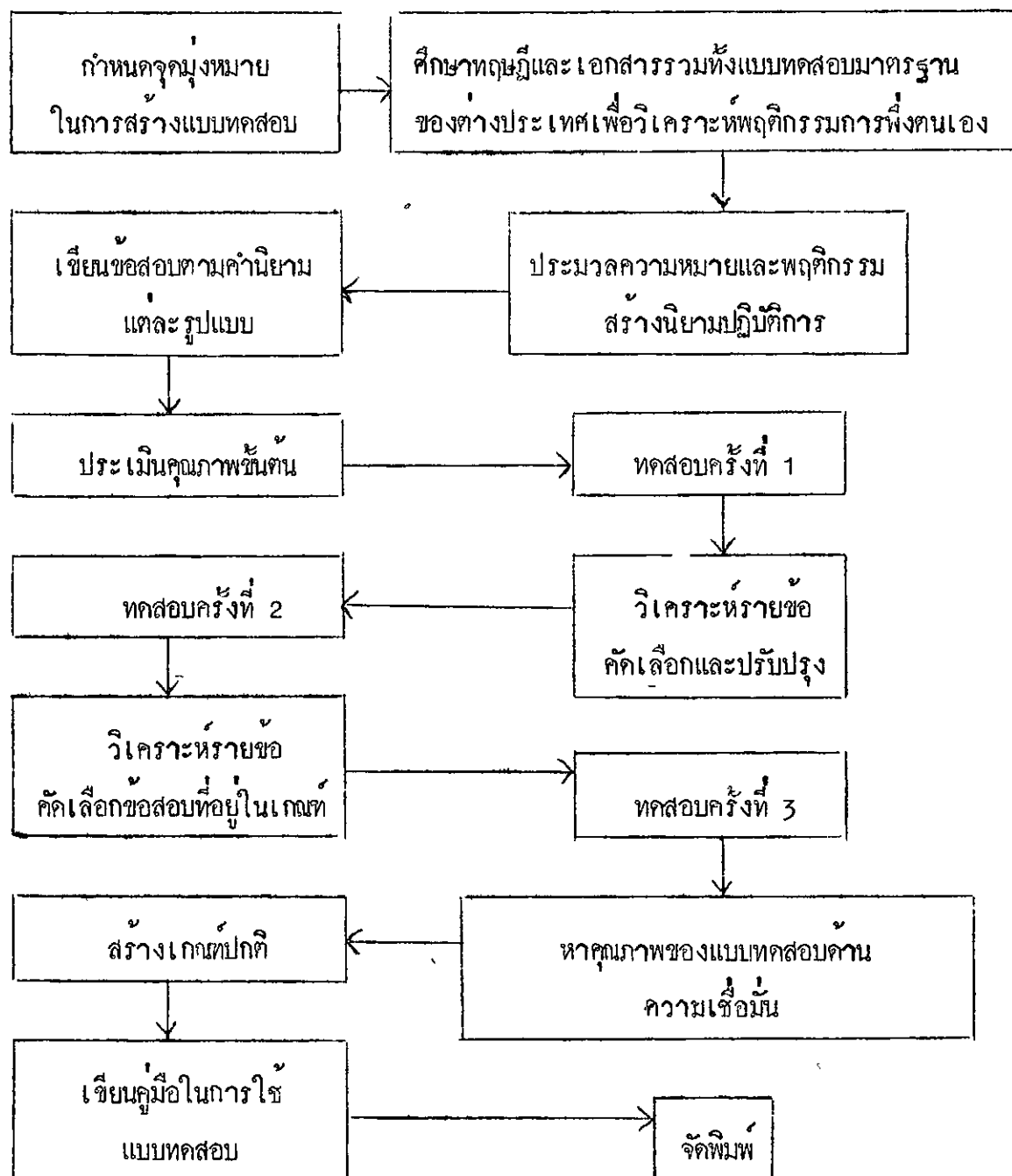
การประเมินคุณภาพขั้นสุดท้ายกระทำโดยนาเครื่องมือที่ได้ไปสอบวัดกับกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 1 นามาวิเคราะห์ปรับปรุง และคัดเลือก แล้วนาไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 2 นามาวิเคราะห์ ปรับปรุง และคัดเลือก แล้วนาไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 3 เพื่อหาคุณภาพและความเชื่อมั่น

8. จักทำคู่มือในการใช้แบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง ประกอบด้วย

- 8.1 โครงสร้างของเครื่องมือ
- 8.2 วัตถุประสงค์ในการใช้เครื่องมือ
- 8.3 วิธีดำเนินการวัด
- 8.4 ค่าสถิติและค่าคุณภาพของเครื่องมือ
- 8.5 สร้างเกณฑ์ปกติ
- 8.6 การแปลความหมายและผลจากการวัด

จากขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง สามารถสรุปเป็นแผนดังดังนี้

วิธีการในการสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง

ภาพประกอบ 10 ลำดับขั้นในการสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบวัดความรู้ลึกต่อค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง เป็นแบบทดสอบที่ให้นักเรียนประเมินความรู้ลึกของตนเองต่อค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีจำนวน 40 ข้อ

ตัวอย่าง แบบทดสอบวัดความรู้ลึกต่อค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง สำหรับการพึ่งตนเองทาง
งานการศึกษา

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความว่าข้อความที่กล่าวเป็นจริงตามความรู้ลึกของนักเรียนมากน้อย
เพียงใด แล้วหาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางความที่นักเรียนต้องการเพียง
คำตอบเดียว

จริงที่สุด	ส่วนใหญ่ เป็นจริง	ส่วนใหญ่ ไม่เป็นจริง	ไม่จริง ที่สุด

ข้อ(0) ฉันรู้สึกพอใจ ถ้าเพื่อนช่วยฉันทำการบ้าน

ข้อ(00)ฉันจะลองทำแบบฝึกหัดที่ยากกว่าตนเองเสมอ

(เฉลย คำตอบข้อที่ 1 มีคะแนนเรียงลำดับเป็น 1, 2, 3, 4

คำตอบข้อที่ 2 มีคะแนนเรียงลำดับเป็น 4, 3, 2, 1)

2. แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ในขณะที่มีสถานการณ์
บังคับ ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะของแบบทดสอบเป็นรูปแบบการให้ประเมิน
พฤติกรรมของบุคคลในเรื่อง กับถามความคิดเห็นว่า ถ้าสมมุติผู้ตอบเป็นบุคคลนั้น จะทำเช่นนั้น
หรือไม่ มีจำนวน 30 ข้อ

ตัวอย่าง แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมการพึ่งตนเองโดยตนเองด้านการศึกษา

เรื่องที่(๐) สมชายมีข้อสงสัยจากการอ่านหนังสือประกอบการเรียนวิชาหนึ่ง เขาได้นำข้อสงสัยนี้ไปถามเพื่อน หลังจากที่เพื่อนได้อธิบายให้ฟังแล้ว เขาก็ยังไม่เข้าใจ สมชายจึงนำข้อสงสัยนี้ไปถามอาจารย์อีกครั้ง ในที่สุดสมชายก็เกิดความเข้าใจ

คำถาม

คำตอบ

๐.๐	สมชายสมควรหาเช่นนั้นหรือไม่	ก. สมควร	ข. ไม่สมควร
๐.๐๐	ถ้านักเรียนเป็นสมชาย นักเรียนจะหาเช่นนั้นหรือไม่	ก. หา	ข. ไม่ทำ

(คำตอบ ข้อ ก. มีคะแนนเรียงลำดับเป็น 1, 0 และข้อ ข. มีคะแนนเรียงลำดับเป็น 1, 0)

วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนดวันและเวลาในการสอบ
2. เตรียมแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่สอบแต่ละครั้ง และวางแผนในการดำเนินการสอบล่วงหน้า เช่น การจัดกรรมการคุมสอบ ที่แจ้งขึ้นก่อนและวิธีการในการสอบ
3. อธิบายให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง เข้าใจวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ที่ได้รับจากการทำแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง
4. นำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้
 - 4.1 นำแบบทดสอบไปทดสอบครั้งที่ 1 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 183 คน
 - 4.2 นำแบบทดสอบไปทดสอบครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 232 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์ คัดเลือกข้อที่อยู่ในเกณฑ์

4.3 นำแบบทดสอบไปทดสอบครั้งที่ 3 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 440 คน เพื่อหาคุณภาพ

วิธีจํักกระทำข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

2.1 คำนวนโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)

(ลำน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 n แทน จำนวนข้อของข้อสอบ
 s_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนข้อหนึ่ง ๆ
 s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

2.2 วิธีแบ่งครึ่ง (Split - half Method) ซึ่งนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบครึ่งฉบับ โดยใช้สูตร Pearson

Product Moment Correlation Coefficient (อนันต์ ศรีโสภณ 2525 : 52)

ค่อจากนั้น คำนวนหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเต็มฉบับ โดยใช้สูตรปรับขยายของ

Spearman Brown (อนันต์ ศรีโสภณ 2525 : 69)

$$r_{tt} = \frac{2r_{\frac{1}{2}\frac{1}{2}}}{1 + r_{\frac{1}{2}\frac{1}{2}}}$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ
 $r_{1/2 1/2}$ แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบครึ่งฉบับ

3. วิเคราะห์ค่าตามเป็นรายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ t - test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซ็นต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ลวิน สายยศ และ อังคนา สายยศ 2524 : 187)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
 $\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
 $\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
 S_H^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
 S_L^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
 n แทน จำนวนผู้ตอบแบบทดสอบในแต่ละกลุ่ม

4. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)
 โดยเทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known - Group Technique) ในการเปรียบเทียบใช้ t - test (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2525 : 119)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	Distribution t
	s_1^2, s_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ตามลำดับ

5. หาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank) โดยใช้สูตร (สมบูรณ์ จิตพงศ์ และ สำเริง บุญเรืองรัตน์ 2524 : 92)

$$PR = \frac{100}{N} \left(cf + \frac{f}{2} \right)$$

เมื่อ	PR	แทน	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์
	f	แทน	ความถี่ของแต่ละช่วงคะแนน
	cf	แทน	ความถี่สะสม
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

6. หาค่าคะแนนทีปกติ (T - Score) โดยนำค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ไปเปิดตารางสำหรับ เปลี่ยนเป็นคะแนนทีปกติ (Garrett. 1967 . 467)

7. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบ (Intercorrelation) แต่ละฉบับ โดยใช้สูตร (บึงอร ภูภิรมย์ขวัญ 2523 : 155)

$$r_{XY} = \frac{N \Sigma XY - \Sigma X \Sigma Y}{\sqrt{[N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2] [N \Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{XY}	แทน	สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับตัวแปร Y
	ΣX	แทน	ผลรวมของผลจากการวัดตัวแปร X

ΣY	แทน ผลรวมของผลจากการวัดตัวแปร Y
ΣXY	แทน ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y
ΣX^2	แทน ผลรวมกำลังสองของ X
ΣY^2	แทน ผลรวมกำลังสองของ Y
N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง .

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจได้ตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
s	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
s^2	แทน	ค่าความแปรปรวน
S.E.	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด
r_{tt}	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
T	แทน	คะแนนที่ปกติ (Normalized T - Score) ในเกณฑ์ปกติ
X_1	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานเรื่อง การพึ่งตนเอง
X_2	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐาน เรื่อง การพึ่งตนเอง

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินคุณภาพแบบทดสอบขั้นต้น

1.1 รายละเอียดเบื้องต้นของแบบทดสอบ

1.2 ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ

1.2.1 ความเที่ยงตรงเชิงแฟซ (Face Validity)

1.2.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)

และการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ

ตอนที่ 2 การทดสอบครั้งที่ 1

2.1 รายละเอียดเบื้องต้นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ

2.2 การวิเคราะห์แบบทดสอบรายข้อ

2.3 การคัดเลือกข้อสอบรวบรวมเป็นฉบับใหม่

ตอนที่ 3 การทดสอบครั้งที่ 2

3.1 รายละเอียดเบื้องต้นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ

3.2 การวิเคราะห์แบบทดสอบรายข้อ

3.3 การคัดเลือกข้อสอบรวบรวมเป็นฉบับใหม่

ตอนที่ 4 การทดสอบครั้งที่ 3

4.1 รายละเอียดเบื้องต้นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ

4.2 การวิเคราะห์แบบทดสอบรายข้อ

4.3 คะแนนปกติวิสัย (Norms) ของแบบทดสอบที่มีการแจกแจงปกติ

4.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบ (Intercorrelation)

ทั้งสองฉบับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การประเมินคุณภาพแบบทดสอบขั้นต้น

1.1 รายละเอียดเบื้องต้นของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประกอบด้วยแบบทดสอบย่อย จำนวนสองฉบับคือ

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบวัดความรู้สึกต่อค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง
จำนวนข้อสอบ 60 ข้อ เวลา 25 นาที

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง
ในขณะมีสถานการณ์บังคับ จำนวนข้อสอบ 40 ข้อ เวลา 45 นาที

1.2 ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ

ในการประเมินคุณภาพของแบบทดสอบขั้นต้น ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงตรง
เชิงพื้น (Face Validity) และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)

1.2.1 ความเที่ยงตรงเชิงพื้น ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดค่านิยม
พื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งสองฉบับ ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล และผู้เชี่ยวชาญ
ด้านจิตวิทยา จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณาข้อทดสอบเป็นรายข้อพร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข
ข้อทดสอบในด้านภาษาและข้อความที่ใช้ เพื่อความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการ
ศึกษาครั้งนี้ จากผลการพิจารณาแบบทดสอบทั้งสองฉบับจากผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏว่า แบบทดสอบ
ทั้งสองฉบับสามารถวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง

1.2.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ผู้วิจัยนำแบบทดสอบทั้งสองฉบับ
ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงและแก้ไขข้อความ ตลอดจนตัวเลือกต่าง ๆ
และนำมาหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยวิธีที่เรียกว่า Known Group Technique
กับกลุ่มตัวอย่างที่ทราบแล้วว่ามี การพึ่งตนเองแตกต่างกัน ซึ่งมีจำนวนกลุ่มละ 20 คน กลุ่มตัวอย่าง
ทั้งสองกลุ่มนี้เลือกโดยครูแนะแนว ครูผู้สอน และครูที่ปรึกษา แล้วใช้ $t - test$ เป็นค่าสถิติ
ในการตรวจสอบ ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตาราง 3, 4, 5

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ความแปรปรวน ค่าอำนาจแจกแจง $t - test$ ของกลุ่มตัวอย่างที่มี
พฤติกรรมกาฟงตนเองและการไม่ฟงตนเอง จากแบบทดสอบวัดความรู้สึกล่อความนิยมพื้นฐาน
เรื่องกาฟงตนเอง

ข้อที่	นักเรียนที่มีพฤติกรรมกาฟงตนเอง		นักเรียนที่มีพฤติกรรมกาฟงตนเอง		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	3.20	.27	2.25	.41	5.15	คงเดิม
2	2.65	.34	1.85	.45	4.01	คงเดิม
3	3.45	.26	2.75	.93	2.86	คงเดิม
4	3.90	.09	3.20	1.01	2.98	คงเดิม
5	3.10	.31	2.20	.48	4.53	คงเดิม
6	3.50	.37	2.70	1.17	2.88	คงเดิม
7	2.95	.37	1.95	.47	4.89	คงเดิม
8	3.60	.46	2.75	1.14	3.00	คงเดิม
9	2.25	.62	2.05	.89	.73	ตัดทิ้ง
10	2.80	.48	2.15	.77	2.60	คงเดิม
11	2.75	.62	2.10	.52	2.73	คงเดิม
12	1.65	.56	2.85	.87	-4.49	ตัดทิ้ง
13	2.90	.73	2.25	.62	2.51	คงเดิม
14	3.35	.34	2.90	1.04	1.71	ปรับปรุง
15	3.05	.58	3.1	.73	-.19	ตัดทิ้ง
16	3.10	.73	2.65	.77	1.65	ปรับปรุง
17	3.15	.56	3.45	.58	-1.26	ตัดทิ้ง
18	2.95	.47	2.65	.87	1.16	ปรับปรุง

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	นักเรียนที่มีพฤติกรรม พึ่งตนเอง		นักเรียนที่มีพฤติกรรม ไม่พึ่งตนเอง		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
19	2.55	.79	1.60	.57	3.65	คงเดิม
20	3.40	.57	2.60	.88	2.97	คงเดิม
21	3.70	.22	2.85	.98	3.47	คงเดิม
22	2.90	.83	2.10	1.35	2.42	คงเดิม
23	2.85	.56	2.05	.47	3.53	คงเดิม
24	3.10	.52	1.95	.72	4.51	คงเดิม
25	2.30	1.06	3.05	.58	-2.62	ตัดทิ้ง
26	3.15	.45	2.15	.98	3.75	คงเดิม
27	2.85	.45	2.30	.75	2.25	คงเดิม
28	2.60	.88	1.85	.56	2.80	คงเดิม
29	3.75	.20	2.40	1.31	4.93	คงเดิม
30	4.00	.00	3.20	.80	4.00	คงเดิม
31	3.70	.22	3.35	.77	1.58	ปรับปรุง
32	2.85	.60	2.80	1.01	.17	ตัดทิ้ง
33	3.10	.52	2.90	.83	.77	ตัดทิ้ง
34	3.55	.26	2.80	1.01	2.98	คงเดิม
35	2.70	1.17	2.75	.72	-.16	ตัดทิ้ง
36	2.70	1.17	1.90	1.04	2.41	คงเดิม
37	2.40	1.52	2.95	1.31	-1.46	ตัดทิ้ง
38	2.85	.77	2.60	1.20	.80	ปรับปรุง

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	นักเรียนที่มีพฤติกรรม พึ่งตนเอง		นักเรียนที่มีพฤติกรรม ไม่พึ่งตนเอง		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
39	3.05	.68	3.05	1.63	.00	ตัดทิ้ง
40	3.35	.56	2.85	1.50	1.56	ปรับปรุง
41	3.25	.51	2.20	.48	4.70	คงเดิม
42	2.95	.47	2.55	.68	1.67	ปรับปรุง
43	2.55	.68	2.05	.79	1.85	คงเดิม
44	3.20	.69	2.45	.89	2.66	คงเดิม
45	3.15	.45	2.65	.98	1.87	คงเดิม
46	3.40	.57	2.75	1.25	2.16	คงเดิม
47	3.00	.32	2.35	.98	2.56	คงเดิม
48	3.45	.26	2.60	.78	3.73	คงเดิม
49	3.30	.54	2.55	.89	2.81	คงเดิม
50	3.15	.37	2.95	.99	1.91	คงเดิม
51	3.45	.37	2.35	.87	2.41	คงเดิม
52	3.00	.53	2.50	.89	1.88	คงเดิม
53	3.25	.51	2.50	.79	2.94	คงเดิม
54	3.05	.37	2.85	.66	.00	ปรับปรุง
55	3.45	.26	3.15	.66	1.40	ปรับปรุง
56	3.25	.41	2.75	.72	2.10	คงเดิม
57	2.95	.58	2.55	.99	1.43	ปรับปรุง

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	นักเรียนที่พฤติกรรมการ พึ่งตนเอง		นักเรียนที่มีพฤติกรรมการ ไม่พึ่งตนเอง		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
58	2.75	.41	2.25	.51	2.33	คงเดิม
59	3.30	.22	3.10	.73	.92	ปรับปรุง
60	3.80	.17	3.50	.58	1.55	ปรับปรุง

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกต่อคำนิยามพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง จำนวน 60 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ -4.49 ถึง 5.15 มีจำนวนข้อที่ใช้ได้ 38 ข้อ และต้องแก้ไขปรับปรุง 12 ข้อ คือ ข้อ 14, 16, 18, 31, 38, 40, 42, 54, 55, 57, 59 และ 60 คัดทิ้งจำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 9, 12, 15, 17, 25, 32, 33, 35, 37 และ 39 ดังนั้นในการทดสอบครั้งที่ 1 จึงมีจำนวนข้อสอบที่ใช้จำนวน 50 ข้อ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ความแปรปรวน ค่าอำนาจจากแบบ t - test ของกลุ่มตัวอย่างที่มี
พฤติกรรมบกพร่องและการไม่บกพร่อง จากแบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยม
พื้นฐานในเรื่องการพึ่งตนเอง

ข้อที่	ข้อย่อยที่	นักเรียนที่มีพฤติกรรมบกพร่อง		นักเรียนที่ไม่พฤติกรรมบกพร่อง		t	หมายเหตุ
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	1.1	1.00	.00	.85	.13	1.83	ปรับปรุง
	1.2	.95	.05	.90	.09	.59	
2	2.1	.55	.26	.30	.22	1.61	ปรับปรุง
	2.2	.70	.22	.40	.25	1.95	
3	3.1	.90	.09	1.00	.00	-1.45	ปรับปรุง
	3.2	.80	.17	.35	.24	3.15	
4	4.1	1.00	.00	.60	.25	3.56	คงเดิม
	4.2	.65	.24	.25	.20	2.71	
5	5.1	.80	.17	.55	.26	1.71	ปรับปรุง
	5.2	.40	.25	.15	.13	2.52	
6	6.1	.95	.05	.90	.09	.59	ปรับปรุง
	6.2	.85	.13	.55	.26	2.14	
7	7.1	.95	.05	.55	.26	3.21	คงเดิม
	7.2	.95	.13	.55	.26	2.14	

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อย่อยที่	นักเรียนที่มีพฤติกรรมการ พึ่งตนเอง		นักเรียนที่มีพฤติกรรมการ ไม่พึ่งตนเอง		t	หมายเหตุ
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
8	8.1	.90	.09	1.00	.00	-1.45	ปรับปรุง
	8.2	.95	.05	.70	.22	2.15	
9	9.1	.85	.13	.55	.26	2.14	คงเดิม
	9.2	.85	.13	.40	.25	3.24	
10	10.1	1.00	.00	.80	.17	2.18	คงเดิม
	10.2	1.00	.00	.75	.20	2.52	
11	11.1	.85	.13	.75	.20	.78	ปรับปรุง
	11.2	.70	.22	.40	.25	1.95	
12	12.1	1.00	.00	.80	.17	2.18	คงเดิม
	12.2	1.00	.00	.70	.22	2.85	
13	13.1	.55	.26	.35	.24	1.27	ปรับปรุง
	13.2	1.00	.00	.75	.20	2.52	
14	14.1	.95	.05	.75	.20	1.80	คงเดิม
	14.2	.65	.24	.30	.22	1.98	
15	15.1	.95	.05	.85	.13	1.04	ปรับปรุง
	15.2	.90	.09	.45	.26	3.38	

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	ขอย่อยที่	นักเรียนที่มีพฤติกรรม พึงตนเอง		นักเรียนที่มีพฤติกรรม ไม่พึงตนเอง		t	หมายเหตุ
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
16	16.1	.95	.05	.95	.05	.00	ปรับปรุง
	16.2	.85	.13	.70	.22	1.13	
17	17.1	1.00	.00	.90	.09	1.45	ปรับปรุง
	17.2	1.00	.00	.85	.13	1.83	
18	18.1	.95	.05	.90	.09	.59	ปรับปรุง
	18.2	.85	.13	.60	.25	1.80	
19	19.1	.60	.25	.60	.25	.00	ปรับปรุง
	19.2	.70	.22	.60	.25	.65	
20	20.1	.95	.05	.55	.26	3.21	คงเดิม
	20.2	.75	.20	.40	.25	2.00	
21	21.1	.75	.20	.30	.22	3.12	คงเดิม
	21.2	.90	.09	.30	.22	4.77	
22	22.1	1.00	.00	.60	.25	3.56	คงเดิม
	22.2	.95	.05	.50	.26	3.60	
23	23.1	1.00	.00	.80	.17	2.18	คงเดิม
	23.2	1.00	.00	.85	.13	1.83	

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อย่อยที่	นักเรียนที่มีพฤติกรรม พึงตนเอง		นักเรียนที่มีพฤติกรรม ไม่พึงตนเอง		t	หมายเหตุ
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
24	24.1	.95	.05	.90	.09	.59	ปรับปรุง
	24.2	.95	.05	.75	.20	1.75	
25	25.1	1.00	.00	.85	.17	1.63	ปรับปรุง
	25.2	.65	.24	.20	.17	3.15	
26	26.1	.95	.05	.80	.17	1.44	ปรับปรุง
	26.2	1.00	.00	.80	.17	2.18	
27	27.1	1.00	.00	1.00	.00	.00	ปรับปรุง
	27.2	.95	.05	.65	.24	2.49	
28	28.1	1.00	.00	.70	.22	2.85	คงเดิม
	28.2	.85	.13	.35	.24	3.66	
29	29.1	1.00	.00	.55	.26	3.94	คงเดิม
	29.2	1.00	.00	.35	.24	5.94	
30	30.1	.80	.17	.30	.22	3.58	คงเดิม
	30.2	.80	.17	.30	.22	3.58	
31	31.1	1.00	.00	.95	.13	1.83	ปรับปรุง
	31.2	.95	.05	.80	.17	1.44	

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อย่อยที่	นักเรียนที่มีพฤติกรรมกา รพึ่งตนเอง		นักเรียนที่มีพฤติกรรมกา รไม่พึ่งตนเอง		t	หมายเหตุ
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
32	32.1	1.00	.00	.95	.05	1.00	ปรับปรุง
	32.2	.95	.05	.60	.25	3.11	
33	33.1	1.00	.00	1.00	.00	.00	ปรับปรุง
	33.2	.95	.05	.70	.22	2.15	
34	34.1	.95	.05	.85	.13	1.04	ปรับปรุง
	34.2	1.00	.00	.75	.20	2.52	
35	35.1	.95	.13	.55	.26	2.14	คงเดิม
	35.2	.80	.17	.50	.26	2.04	
36	36.1	1.00	.00	.90	.09	1.45	ปรับปรุง
	36.2	.90	.09	.50	.26	2.99	
37	37.1	.95	.05	.80	.17	1.44	ปรับปรุง
	37.2	.85	.13	.60	.25	1.80	
38	38.1	1.00	.00	.95	.05	1.00	ปรับปรุง
	38.2	.55	.26	.20	.17	2.39	
39	39.1	.95	.05	.65	.24	2.49	คงเดิม
	39.2	.95	.05	.40	.25	4.47	

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	ขอย่อยที่	นักเรียนที่มีพฤติกรรม พึ่งตนเอง		นักเรียนที่มีพฤติกรรม ไม่พึ่งตนเอง		t	หมายเหตุ
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
40	40.1	1.00	.00	.90	.09	1.45	ปรับปรุง
	40.2	1.00	.00	.90	.09	1.45	

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ -1.45 ถึง 5.94 จำนวนข้อที่ใช้ได้ 15 ข้อ คือข้อ 4, 7, 9, 10, 12, 14, 20, 21, 22, 23, 28, 29, 30, 35 และ 39 และต้องแก้ไขปรับปรุงจำนวน 25 ข้อ ดังนั้นในการทดสอบครั้งที่ 1 จึงมีจำนวนข้อสอบที่ใช้จำนวน 40 ข้อ

จากผลการวิเคราะห์ ทำให้เห็นว่าแบบทดสอบทั้งสองฉบับที่สร้างขึ้นมานั้นแม้จะผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงแก้ไขแล้วก็ตาม ค่าตามเหล่านั้นยังมีระดับค่าอำนาจจำแนก (t) ที่ไม่อยู่ในเกณฑ์จำนวน 47 ข้อ ดังนั้นในการทดสอบครั้งที่ 1 จึงมีจำนวนข้อสอบที่ใช้ในแต่ละฉบับดังนี้

แบบทดสอบวัดความรู้สึกรู้สึกค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง จำนวน 50 ข้อ

แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง จำนวน 40 ข้อ ซึ่งประกอบรวมขอย่อยรวม จำนวน 30 ข้อ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ความแปรปรวน ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และการทดสอบ
นัยสำคัญของค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ จำแนกตามแบบทดสอบย่อย

แบบทดสอบ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{x}$	S^2	$\bar{x}$	S^2	
X_1	186.15	292.87	155.10	213.99	6.17**
X_2	71.15	23.29	51.45	65.10	9.37**

**
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 5 พบว่าแบบทดสอบวัดความรู้สึกรู้สึกต่อค่านิยมพื้นฐานเรื่อง
การพึ่งตนเอง และแบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองมีค่าความ
เที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 2 การทดสอบครั้งที่ 1

2.1 รายละเอียดเบื้องต้นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ

รายละเอียดเบื้องต้นของแบบทดสอบ ประกอบด้วย จำนวนผู้เข้าสอบ
จำนวนข้อของแบบทดสอบแต่ละฉบับ เวลาสอบ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดง
ในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบจากแนกตามฉบับย่อย

แบบทดสอบ	N	n	เวลาสอบ (นาที)	$\bar{X}$	S
X_1	183	50	20	143.33	17.81
X_2	183	40	30	59.70	10.66

จากตาราง 6 พบว่าแบบทดสอบวัดความรู้สึกลูกตอคำนิยามพื้นฐาน เรื่อง การฟังตนเอง จำนวน 50 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 143.33 แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมคำนิยามพื้นฐาน เรื่อง การฟังตนเอง จำนวน 40 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 59.70

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบทดสอบทั้งสองฉบับมีค่าระหว่าง 10.66 – 17.81 แบบทดสอบวัดความรู้สึกลูกตอคำนิยามพื้นฐาน เรื่อง การฟังตนเองมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 17.81 แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมคำนิยามพื้นฐาน เรื่อง การฟังตนเองมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.66

2.2 การวิเคราะห์แบบทดสอบรายข้อ

ผู้วิจัยนำผลการทดสอบครั้งที่ 1 ของแบบทดสอบทั้งสองฉบับมาคำนวณค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ และอาศัยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ t - test ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 7, 8

ตาราง 7 การเฉลี่ย ความแปรปรวน ค่าอำนาจจำแนกแบบ t - test ของกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ จากแบบทดสอบวัดความรู้ที่ต่อกับนิยามพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	3.09	.26	2.50	.39	4.95	คงเดิม
2	2.67	.45	1.91	.44	5.49	คงเดิม
3	3.33	.31	2.39	.42	7.40	คงเดิม
4	3.87	.12	3.07	1.08	4.98	คงเดิม
5	3.17	.32	2.22	.66	6.53	คงเดิม
6	3.50	.43	2.54	.79	5.87	คงเดิม
7	2.83	.50	2.04	.84	4.58	คงเดิม
8	3.37	.42	2.22	.71	7.37	คงเดิม
9	3.15	.58	2.15	.58	6.32	คงเดิม
10	3.11	.63	1.80	.52	8.26	คงเดิม
11	3.02	.96	2.57	1.14	2.14	คงเดิม
12	3.54	.25	2.72	.61	6.04	คงเดิม
13	3.74	.37	2.76	1.03	5.60	คงเดิม
14	3.22	.66	2.09	.84	6.11	คงเดิม
15	2.63	.55	1.72	.47	6.12	คงเดิม
16	3.46	.52	2.28	.83	6.85	คงเดิม
17	3.69	.26	2.89	.97	4.91	คงเดิม
18	3.41	.60	2.13	.74	7.51	คงเดิม
19	2.98	.51	1.89	.50	7.34	คงเดิม
20	3.39	.47	2.11	.90	7.45	คงเดิม

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่สูง		กลุ่ต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
21	3.17	.50	2.24	.76	5.63	คงเดิม
22	3.04	.49	2.20	.69	5.29	คงเดิม
23	2.85	.53	1.57	.43	8.88	คงเดิม
24	3.76	.41	2.85	1.07	5.10	คงเดิม
25	3.87	.16	3.24	.90	4.16	คงเดิม
26	3.43	.38	2.48	.92	5.68	คงเดิม
27	3.54	.59	2.78	.66	5.04	คงเดิม
28	3.00	.89	2.78	.66	1.18	ตัดทิ้ง
29	3.43	.52	2.63	.86	4.65	คงเดิม
30	2.61	.78	1.67	.62	5.36	คงเดิม
31	3.43	.30	2.46	.71	6.25	คงเดิม
32	3.26	.51	2.54	.88	4.13	คงเดิม
33	3.48	.66	2.13	1.09	6.91	คงเดิม
34	3.17	.95	2.67	.80	2.56	คงเดิม
35	3.00	.76	2.22	1.02	3.98	คงเดิม
36	3.54	.65	2.72	1.05	4.28	คงเดิม
37	3.30	.66	2.43	.96	4.63	คงเดิม
38	3.28	.83	2.57	1.01	3.59	คงเดิม
39	3.22	.31	2.46	.61	5.39	คงเดิม
40	3.57	.34	2.43	.70	7.53	คงเดิม
41	3.78	.17	2.93	.42	7.48	คงเดิม

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
42	3.10	.87	2.48	.83	3.39	คงเดิม
43	3.46	.56	2.39	1.13	5.55	คงเดิม
44	2.96	1.02	2.20	.74	3.89	คงเดิม
45	3.33	.45	2.61	.73	4.48	คงเดิม
46	3.28	.47	2.63	.59	4.28	คงเดิม
47	3.24	.54	2.15	.98	5.99	คงเดิม
48	3.30	.48	2.24	.59	6.98	คงเดิม
49	3.72	.39	3.39	.78	2.05	คงเดิม
50	3.85	.13	3.33	.40	4.84	คงเดิม

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบวัดความรู้สึกรู้สึกต่อคำนิยามพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง เกือบ 60 ข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ -4.49 ถึง 5.15 นับว่ายังไม่อยู่ในเกณฑ์ จำนวน 22 ข้อ จึงได้คัดทิ้งและปรับปรุงบางข้อ

ในการทดสอบครั้งที่ 1 มีข้อสอบจำนวน 50 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.18 ถึง 8.88 มีจำนวนข้อใช้ได้ 49 ข้อ คัดทิ้งเพียงข้อเดียวคือ ข้อ 28 (t = 1.18) ดังนั้นในการทดสอบครั้งที่ 2 จึงมีข้อสอบจำนวน 49 ข้อ

ตาราง 8 การเปลี่ยนแปลงความแปรปรวน ค่าอำนาจจำแนกแบบ t-test ของกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ จากแบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง

ข้อที่	ข้อย่อยที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	1.1	.98	.02	.72	.21	3.70	คงเดิม
	1.2	.91	.08	.67	.22	2.93	
2	2.1	.57	.25	.37	.24	1.90	คงเดิม
	2.2	.57	.25	.22	.17	3.62	
3	3.1	.96	.04	.80	.16	2.29	คงเดิม
	3.2	.91	.08	.67	.22	2.93	
4	4.1	.85	.13	.63	.24	2.42	คงเดิม
	4.2	.70	.22	.46	.25	2.37	
5	5.1	.70	.22	.37	.24	3.28	คงเดิม
	5.2	.70	.22	.33	.22	2.44	
6	6.1	.96	.04	.87	.12	1.48	ตัดทิ้ง
	6.2	.91	.08	.61	.24	3.62	
7	7.1	.91	.08	.65	.23	3.16	คงเดิม
	7.2	.83	.15	.61	.24	2.36	
8	8.1	.98	.02	.85	.13	2.26	คงเดิม
	8.2	.96	.04	.63	.24	4.18	

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อย่อยที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
9	9.1	.93	.06	.46	.25	5.77	คงเดิม
	9.2	.96	.04	.43	.25	6.53	
10	10.1	.96	.04	.57	.25	4.90	คงเดิม
	10.2	.98	.02	.63	.24	4.63	
11	11.1	.91	.08	.74	.20	2.24	คงเดิม
	11.2	.91	.08	.46	.25	5.35	
12	12.1	.96	.04	.65	.23	3.94	คงเดิม
	12.2	.98	.02	.67	.22	4.16	
13	13.1	.61	.24	.30	.22	3.04	คงเดิม
	13.2	1.00	.00	.74	.20	3.98	
14	14.1	.96	.04	.67	.22	3.71	คงเดิม
	14.2	.98	.02	.48	.26	6.44	
15	15.1	.91	.08	.61	.24	3.62	คงเดิม
	15.2	.80	.16	.48	.26	3.43	
16	16.1	.93	.06	.78	.17	2.12	คงเดิม
	16.2	.98	.02	.59	.25	5.12	

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อย่อยที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
17	17.1	1.00	.00	.76	.19	3.76	คงเดิม
	17.2	.98	.02	.72	.21	3.70	
18	18.1	.85	.13	.63	.24	2.42	คงเดิม
	18.2	.98	.02	.59	.25	5.12	
19	19.1	.98	.02	.52	.26	5.88	คงเดิม
	19.2	.93	.02	.41	.25	7.39	
20	20.1	.98	.02	.61	.24	4.87	คงเดิม
	20.2	.89	.10	.39	.24	5.79	
21	21.1	.91	.08	.54	.25	4.33	คงเดิม
	21.2	.91	.08	.41	.25	5.91	
22	22.1	1.00	.00	.43	.25	7.65	คงเดิม
	22.2	1.00	.00	.61	.24	5.38	
23	23.1	.96	.04	.52	.26	5.41	คงเดิม
	23.2	.96	.04	.50	.26	5.67	
24	24.1	1.00	.00	.73	.17	3.53	คงเดิม
	24.2	.89	.10	.54	.25	3.97	
25	25.1	.96	.04	.80	.16	2.29	ตัดทิ้ง
	25.2	.63	.24	.52	.26	1.05	

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อย่อยที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
26	26.1	.96	.04	.63	.24	4.18	คงเดิม
	26.2	.89	.10	.61	.24	3.27	
27	27.1	.98	.02	.67	.22	4.16	คงเดิม
	27.2	.91	.08	.39	.24	6.21	
28	28.1	.98	.02	.59	.25	5.12	คงเดิม
	28.2	.96	.04	.48	.26	5.95	
29	29.1	.93	.06	.50	.26	5.23	คงเดิม
	29.2	.96	.04	.57	.25	4.90	
30	30.1	.80	.16	.46	.25	3.66	คงเดิม
	30.2	.91	.08	.54	.25	4.33	
31	31.1	.96	.04	.59	.25	4.65	คงเดิม
	31.2	.96	.04	.48	.26	5.95	
32	32.1	.93	.06	.76	.19	2.37	คงเดิม
	32.2	.89	.10	.54	.25	3.97	
33	33.1	.98	.02	.61	.24	4.87	คงเดิม
	33.2	.96	.04	.50	.26	5.67	

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ขอย่อยที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
34	34.1	1.00	.00	.61	.24	6.21	คงเดิม
	34.2	1.00	.00	.50	.26	5.88	
35	35.1	.91	.08	.39	.24	5.38	คงเดิม
	35.2	1.00	.00	.57	.25	6.71	
36	36.1	.91	.08	.72	.21	2.47	คงเดิม
	36.2	.91	.08	.57	.25	4.09	
37	37.1	.93	.06	.48	.26	5.49	คงเดิม
	37.2	.89	.10	.46	.25	4.96	
38	38.1	.91	.08	.70	.22	2.70	คงเดิม
	38.2	.78	.17	.48	.26	3.15	
39	39.1	.72	.21	.57	.25	1.53	ตัดทิ้ง
	39.2	.89	.10	.35	.23	6.41	
40	40.1	.96	.04	.78	.17	2.53	คงเดิม
	40.2	1.00	.00	.70	.22	4.44	

จากการวาง 8 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบประเมินพฤติกรรมกานินัยพื้นฐานเรื่อง การฟังตนเองเดิมมีจำนวน 40 ข้อ ได้แก่อานาจากแนก (t) ตั้งแต่ -1.45 ถึง 5.94 ต้องแก้ไขปรับปรุง จำนวน 25 ข้อ ดังกล่าวมาแล้วในตาราง 4

เมื่อนำมาใช้ในการทดสอบครั้งที่ 1 มีจำนวนข้อสอบ 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.05 ถึง 7.65 มีจำนวนข้อที่ใช้ได้ 37 ข้อ ตัดทิ้ง 3 ข้อ คือข้อ 6, 25 และ 39 ดังนั้นในการทดสอบครั้งที่ 2 จึงมีจำนวนข้อสอบที่ใช้ จำนวน 37 ข้อ

2.3 การคัดเลือกข้อสอบเป็นฉบับใหม่

จากการวิเคราะห์ที่ผ่านมา ทำให้เห็นว่าแบบทดสอบทั้งสองฉบับที่สร้างขึ้นมานั้น ถึงแม้จะผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และการทดสอบครั้งที่ 1 มาแล้วก็ตาม ค่าความยากข้อยังมีอำนาจจำแนก (t) ไม่อยู่ในเกณฑ์ 4 ข้อ ดังนั้นในการทดสอบครั้งที่ 2 จึงมีจำนวนข้อสอบที่ใช้แต่ละฉบับดังนี้

แบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกค่อนิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง จำนวน 49 ข้อ

แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง จำนวน 37 ข้อ

ซึ่งประกอบด้วยกันรวมจำนวน 74 ข้อ

ตอนที่ 3 การทดสอบครั้งที่ 2

3.1 รายละเอียดเบื้องต้นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ

รายละเอียดเบื้องต้นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับประกอบด้วยจำนวนผู้เข้าสอบ จำนวนข้อของแบบทดสอบแต่ละฉบับ เวลาสอบ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบจาแนกตามฉบับย่อย

แบบทดสอบ	N	n (จำนวนข้อ)	จำนวน ข้อ ขอย่อย	เวลาสอบ (นาที)	r_{tt}	$\bar{X}$	S
X_1	232	49	—	20	.870	139.98	5.30
X_2	232	37	74	30	.875	59.46	8.86

จากตาราง 9 พบว่า แบบทดสอบวัดความรู้สึกลูกต่อคำนิยามพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองเดิมมี 50 ข้อ ได้คะแนนเฉลี่ย 143.33 จึงได้คัดเลือกในครั้งที่ 2 จำนวน 49 ข้อ ได้คะแนนเฉลี่ย 139.98 ซึ่งต่ำกว่าการทดสอบครั้งที่ 1 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานในการทดสอบครั้งแรกมีค่า 17.81 ในครั้งที่ 2 มีค่า 5.30 ซึ่งน้อยกว่าการทดสอบครั้งที่ 1 แสดงว่าการทดสอบครั้งที่ 2 มีการกระจายของคะแนนน้อยกว่าครั้งแรกมาก

แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองเดิมมี 40 ข้อ ในการทดสอบครั้งแรก มีค่าเฉลี่ย 59.70 จึงได้คัดเลือกในครั้งที่ 2 จำนวน 37 ข้อ ได้คะแนนเฉลี่ย 59.46 ซึ่งต่ำกว่าการทดสอบครั้งที่ 1 เล็กน้อย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานในการทดสอบครั้งแรกมีค่า 10.66 ในครั้งที่ 2 มีค่า 8.86 ซึ่งน้อยกว่าการทดสอบครั้งที่ 1 แสดงว่าการทดสอบครั้งที่ 2 มีการกระจายของคะแนนน้อยกว่าครั้งแรก

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับมีค่าความเชื่อมั่นใกล้เคียง นั่นคือ แบบทดสอบวัดความรู้สึกลูกต่อคำนิยามพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองมีค่าความเชื่อมั่น .870 แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง มีค่าความเชื่อมั่น .875

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของค่าสถิติพื้นฐานต่าง ๆ ที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 จึงได้นำค่าเหล่านั้นมาเปรียบเทียบกัน ดังตาราง 10

ตาราง 10 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ จากแนกตามฉบับและครั้งที่สอบ

แบบทดสอบ	ครั้งที่	N	n	จำนวน ข้อ ขอย่อย	เวลาสอบ (นาที)	$\bar{X}$	s	t
X_1	1	183	50	—	20	143.33	17.81	2.46 [*]
	2	232	49	—	20	139.98	5.30	
X_2	1	183	40	80	30	59.70	10.66	.25
	2	232	37	74	30	59.46	8.86	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 สามารถเปรียบเทียบได้ว่าค่าเฉลี่ยของแบบทดสอบวัดความรู้สึกล่อ
ล้อนพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง จากการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยของแบบทดสอบประเมินพฤติกรรมคนนิยมพื้นฐานเรื่อง
การฟังตนเอง จากการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ไม่แตกต่างกัน

3.2 การวิเคราะห์แบบทดสอบรายข้อ

ผู้วิจัยนำผลการทดสอบครั้งที่ 2 ของแบบทดสอบทั้งสองฉบับมาคำนวณ
ค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ และอาศัยการทดสอบความแตกต่างระหว่าง
ค่าเฉลี่ย โดยใช้ t - test ผลการวิเคราะห์ทั้งตาราง 11, 12

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ความแปรปรวน ค่าอำนาจจำแนกแบบ t-test ของกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ จากแบบทดสอบวัดความรู้ที่กศอศานิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	3.16	.20	2.40	.31	8.04	คงเดิม
2	2.69	.32	1.95	.30	7.18	คงเดิม
3	3.38	.42	2.59	.46	6.47	คงเดิม
4	3.72	.38	3.12	1.09	3.79	คงเดิม
5	3.14	.51	2.12	.59	6.16	คงเดิม
6	3.36	.66	2.59	.84	4.83	คงเดิม
7	2.79	.52	1.88	.39	7.31	คงเดิม
8	3.33	.58	2.66	.65	4.62	คงเดิม
9	3.09	.50	2.10	.45	7.70	คงเดิม
10	2.91	.40	2.17	.71	5.38	คงเดิม
11	2.97	1.02	2.38	.70	3.41	คงเดิม
12	3.52	.43	2.57	.43	7.81	คงเดิม
13	3.55	.64	2.33	.92	4.42	คงเดิม
14	3.16	.55	2.17	.88	6.24	คงเดิม
15	2.81	.82	1.79	.55	6.61	คงเดิม
16	3.41	.63	2.55	.81	5.46	คงเดิม
17	3.78	.25	2.90	.87	6.35	คงเดิม
18	3.28	.69	2.24	.75	6.56	คงเดิม
19	3.02	.61	2.14	.47	6.43	คงเดิม
20	3.43	.53	2.40	.77	6.91	คงเดิม

ตาราง 11' (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
21	2.93	.63	2.09	.64	5.71	คงเดิม
22	3.03	.56	2.21	.55	5.98	คงเดิม
23	2.64	.66	1.78	.56	5.95	คงเดิม
24	3.60	.45	2.84	1.05	4.72	คงเดิม
25	3.93	.07	3.34	.69	5.15	คงเดิม
26	3.53	.43	2.79	1.01	4.71	คงเดิม
27	3.72	.20	2.88	.49	7.71	คงเดิม
28	3.53	.57	2.83	.95	4.37	คงเดิม
29	2.64	1.11	1.93	1.05	3.66	คงเดิม
30	3.33	.47	2.52	.64	5.86	คงเดิม
31	3.29	.46	2.76	.78	3.66	คงเดิม
32	3.34	.76	2.17	.92	6.90	คงเดิม
33	3.16	.80	2.29	.88	5.07	คงเดิม
34	3.34	.69	2.21	.87	6.95	คงเดิม
35	3.62	.52	2.76	.89	5.53	คงเดิม
36	3.19	.54	2.33	.86	5.55	คงเดิม
37	3.41	.95	2.57	.71	5.01	คงเดิม
38	3.22	.25	2.38	.59	7.03	คงเดิม
39	3.50	.43	2.72	.52	6.07	คงเดิม
40	3.76	.19	3.10	.52	5.96	คงเดิม
41	2.72	1.15	2.38	.91	1.83	คงเดิม

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
42	3.31	.64	2.59	.70	4.76	คงเดิม
43	3.03	.81	2.26	.86	5.71	คงเดิม
44	3.22	.49	2.52	.50	5.40	คงเดิม
45	3.22	.60	2.64	.73	3.88	คงเดิม
46	2.98	.54	2.29	.70	4.71	คงเดิม
47	3.22	.46	2.53	.85	4.59	คงเดิม
48	3.88	.11	3.41	.53	4.45	คงเดิม
49	3.86	.12	3.26	.51	5.79	คงเดิม

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบวัดความรู้สึกรู้สึกต่อคำนิยามพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ในการทดสอบครั้งที่ 1 ได้ค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.18 ถึง 8.88 มีจำนวนข้อที่ใช้ได้ 49 ข้อ ตัดทิ้ง 1 ข้อ คือข้อ 28 ในการทดสอบครั้งที่ 2 ได้ค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.83 ถึง 8.18 ซึ่งนับว่าอยู่ในเกณฑ์ทั้ง 49 ข้อ ดังนั้นการทดสอบครั้งที่ 3 ได้คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 4.62 ถึง 8.18 จำนวน 39 ข้อ พร้อมกับคัดเลือกข้อความที่วัดตามพฤติกรรมเพื่อให้ได้ครบตามที่ได้นิยามอีกเป็นจำนวน 1 ข้อ คือข้อที่ 13 ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนก (t) เท่ากับ 4.423 รวมจำนวน 40 ข้อ ข้อที่ตัดทิ้งมีจำนวน 9 ข้อ คือข้อ 4, 11, 28, 29, 31, 41, 45, 47 และ 48

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ความแปรปรวน ค่าอ่านจากแนกแบบ t - test ของกลุ่มสูง
กลุ่มต่ำ จากแบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง

ข้อที่	ข้อย่อยที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	1.1	.93	.07	.76	.19	2.62	คงเดิม
	1.2	.93	.07	.72	.20	3.04	
2	2.1	.71	.21	.43	.24	3.10	คงเดิม
	2.2	.72	.20	.40	.24	3.73	
3	3.1	.98	.02	.86	.12	2.47	คงเดิม
	3.2	.93	.07	.67	.22	3.66	
4	4.1	.76	.19	.50	.25	2.97	คงเดิม
	4.2	.64	.24	.40	.24	2.66	
5	5.1	.79	.17	.45	.25	4.06	คงเดิม
	5.2	.84	.13	.34	.23	6.32	
6	6.1	.84	.13	.50	.25	4.22	คงเดิม
	6.2	.86	.12	.52	.25	4.29	
7	7.1	.98	.02	.87	.11	2.23	คงเดิม
	7.2	1.00	.00	.76	.19	4.26	
8	8.1	.93	.07	.57	.25	4.91	คงเดิม
	8.2	.91	.08	.71	.21	2.92	

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อย่อยที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
9	9.1	.93	.07	.69	.22	3.46	คงเดิม
	9.2	1.00	.00	.71	.21	4.86	
10	10.1	.93	.07	.67	.22	3.66	คงเดิม
	10.2	.98	.02	.60	.24	5.66	
11	11.1	.98	.02	.74	.20	3.99	คงเดิม
	11.2	1.00	.00	.72	.20	4.66	
12	12.1	.55	.25	.29	.21	2.90	คงเดิม
	12.2	1.00	.00	.91	.08	2.32	
13	13.1	.95	.05	.74	.20	3.18	คงเดิม
	13.2	.95	.05	.60	.24	4.85	
14	14.1	.97	.03	.84	.13	2.25	คงเดิม
	14.2	.83	.15	.52	.25	3.74	
15	15.1	.95	.05	.81	.16	2.32	คงเดิม
	15.2	.97	.03	.69	.22	4.19	
16	16.1	.98	.02	.83	.15	2.93	คงเดิม
	16.2	1.00	.00	.86	.12	3.02	

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อย่อยที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
17	17.1	.81	.16	.71	.21	1.30	ตัดทิ้ง
	17.2	1.00	.00	.66	.23	5.47	
18	18.1	.99	.02	.57	.25	6.10	คงเดิม
	18.2	.90	.09	.47	.25	5.57	
19	19.1	.93	.07	.67	.22	3.66	คงเดิม
	19.2	.84	.13	.53	.25	3.80	
20	20.1	.95	.05	.52	.25	5.95	คงเดิม
	20.2	.95	.05	.43	.25	7.21	
21	21.1	1.00	.00	.55	.25	6.90	คงเดิม
	21.2	.98	.02	.78	.18	3.57	
22	22.1	.98	.02	.66	.23	5.02	คงเดิม
	22.2	.98	.02	.72	.20	4.19	
23	23.1	.97	.03	.84	.13	2.25	คงเดิม
	23.2	.91	.08	.62	.24	3.95	
24	24.1	.95	.05	.71	.21	3.60	คงเดิม
	24.2	.93	.02	.60	.24	5.66	
25	25.1	.98	.02	.90	.09	1.96	คงเดิม
	25.2	1.00	.00	.71	.21	4.36	

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อย่อยที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
26	26.1	.98	.02	.71	.21	4.40	คงเดิม
	26.2	.97	.03	.52	.25	6.36	
27	27.1	.95	.05	.47	.25	6.68	คงเดิม
	27.2	1.00	.00	.60	.24	6.12	
28	28.1	.36	.12	.36	.24	6.39	คงเดิม
	28.2	.90	.09	.66	.23	3.23	
29	29.1	.95	.05	.67	.22	4.02	คงเดิม
	29.2	1.00	.00	.67	.22	5.27	
30	30.1	.97	.03	.69	.22	4.19	คงเดิม
	30.2	1.00	.00	.69	.22	5.07	
31	31.1	.98	.02	.91	.08	1.69	ตัดทิ้ง
	31.2	1.00	.00	.78	.18	4.06	
32	32.1	1.00	.00	.72	.20	4.66	คงเดิม
	32.2	.98	.02	.62	.24	5.45	
33	33.1	.91	.08	.40	.24	6.92	คงเดิม
	33.2	.97	.03	.66	.23	4.60	
34	34.1	.98	.02	.76	.19	3.78	คงเดิม
	34.2	1.00	.00	.57	.25	6.57	

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อย่อยที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
35	35.1	.93	.07	.50	.25	5.81	คงเดิม
	35.2	.88	.11	.36	.24	6.73	
36	36.1	.95	.05	.74	.20	3.17	คงเดิม
	36.2	.88	.11	.52	.25	4.58	
37	37.1	.98	.02	.67	.22	4.81	คงเดิม
	37.2	.97	.03	.79	.17	2.93	

จากการวาง 12 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบประเมินพฤติกรรม รมคำนียมพื้นฐาน เรื่อง การพึ่งตนเอง ในการทดสอบครั้งที่ 1 ได้ค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.05 ถึง 7.65 มีจำนวนข้อที่ใช้ได้ 37 ข้อ ตั้งแต่ 3 ข้อคือข้อ 6, 25 และ 39 ในการทดสอบครั้งที่ 2 ได้ค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.30 ถึง 7.21 มีจำนวนข้อที่ใช้ได้ 35 ข้อ และคัดทิ้ง 2 ข้อ คือข้อ 17 และข้อ 31 ดังนั้นในการทดสอบครั้งที่ 3 ได้คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) สูงและสามารถวัดได้ครบตามพฤติกรรมที่ไต่ถามไว้ ซึ่งมีจำนวน 30 ข้อ โดยคัดทิ้ง 5 ข้อ คือ ข้อ 4, 7, 12, 32 และ 37

3.3 การคัดเลือกข้อสอบรวมเป็นฉบับใหม่

จากการวิเคราะห์ที่ผ่านมา ทำให้เห็นว่าแบบทดสอบทั้งสองฉบับที่สร้างขึ้น มาถึงแม้ว่าจะผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) การทดสอบครั้งที่ 1 การทดสอบครั้งที่ 2 ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขและคัดทิ้งมาแล้วก็ตาม ค่าอำนาจจำแนกมีค่าอำนาจจำแนกลดลง และบางข้อมีค่าอำนาจจำแนกเพิ่มขึ้น ดังนั้นในการทดสอบครั้งที่ 3 จึงคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องการ พร้อมทั้งพิจารณาข้อสอบที่วัดพฤติกรรม

ไ้ครอบคลุมที่นิยามไว้ เพื่อนำไปรวบรวมเป็นฉบับใหม่ ตลอดจนหาคุณภาพของแบบทดสอบทั้งฉบับ

จากการพิจารณาคัดเลือกข้อสอบเพื่อนำไปใช้ในการทดสอบครั้งที่ 3 พบว่าแบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกซึ้งต่อค่านิยมพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง เติมมี 49 ข้อ ผู้วิจัยไ้รวบรวมข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์และวัดพฤติกรรมไ้ครอบคลุมนิยาม ซึ่งมีจำนวน 40 ข้อและตัดทิ้ง 9 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 4.62 ถึง 8.18

แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง เติมมี 37 ข้อ ผู้วิจัยไ้รวบรวมข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์และวัดพฤติกรรมไ้ครอบคลุมนิยาม ซึ่งมีจำนวน 30 ข้อและตัดทิ้ง 7 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 1.96 ถึง 7.21

ตอนที่ 4 การทดสอบครั้งที่ 3

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเฟส (Face Validity) ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) การทดสอบครั้งที่ 1 และการทดสอบครั้งที่ 2 เป็นการทดลองเพื่อคัดเลือก แก้ไข และปรับปรุงแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการฟังตนเองที่สร้างขึ้นทั้งสองฉบับ โดยวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ และพิจารณาคาสติพิพื้นฐานประกอบเพื่อรวบรวมข้อสอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องการเข้าเป็นฉบับใหม่ เพื่อใช้ในการทดสอบครั้งที่ 3

การทดสอบครั้งที่ 3 เป็นการทดสอบเพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการฟังตนเองที่สร้างขึ้นทั้งสองฉบับ โดยพิจารณาคาความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนก พร้อมทั้งสร้างเกณฑ์ปกติเพื่อใช้ตีความหมายคะแนนผลการสอบจากแบบทดสอบที่สร้างขึ้น และหาความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบทั้งสองฉบับ ซึ่งผลการวิเคราะห์เสนอเป็นลำดับขึ้นดังนี้

4.1 รายละเอียดเบื้องต้นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ

รายละเอียดเบื้องต้นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับประกอบด้วย เวลาสอบ จำนวนข้อของแบบทดสอบแต่ละฉบับ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเชื่อมั่น จำนวนผู้เข้าสอบ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ในการวัดดังตาราง 13

ตาราง 13 การศึกษาพื้นฐาน ความเชื่อมั่น ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด จานนก
จากแบบทดสอบย่อย

แบบทดสอบ	N	n	จำนวน ข้อย่อย	เวลาสอบ (นาที)	X	s	r_{tt}	SE_{meas}
X_1	440	40	—	15	114.21	14.71	0.988	± 4.914
X_2	440	30	60	25	47.49	7.99	0.873	± 2.854

จากการดู ตาราง 13 พบว่า แบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกซึ้งต่อค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง
จำนวน 40 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 114.21 แบบทดสอบประเมินพฤติกรรม ค่านิยมพื้นฐาน เรื่อง
การฟังตนเอง จำนวน 30 ข้อ มีค่าเฉลี่ย 47.49

ค่าความเที่ยงแบบมาตรฐานของแบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกซึ้งต่อค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการ
ฟังตนเอง และแบบทดสอบประเมินพฤติกรรม ค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง มีค่าเป็น
14.71 และ 7.99 ตามลำดับ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับมีค่าใกล้เคียงกัน นั่นคือแบบทดสอบวัด
ความรู้สึกลึกซึ้งต่อค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง มีค่าความเชื่อมั่น .888 และแบบทดสอบ
ประเมินพฤติกรรม ค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง มีค่าความเชื่อมั่น .873

การคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดของแบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกซึ้งต่อค่านิยมพื้นฐาน
เรื่องการฟังตนเองมีค่าสูงกว่าแบบทดสอบประเมินพฤติกรรม ค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง
นั่นคือ แบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกซึ้งต่อค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเองมีค่าเป็น ± 4.914 และ
แบบทดสอบประเมินพฤติกรรม ค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเองมีค่าเป็น ± 2.854

ผู้วิจัย นำคะแนนผลการทดสอบครั้งที่ 3 โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 440 คนของแบบ
ทดสอบทั้งสองฉบับมาคำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยวิธี Split-half สำหรับแบบทดสอบวัด
ความรู้สึกลึกซึ้งต่อค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง ผู้วิจัย ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยวิธี Split-
half แบบแบ่งครึ่งข้อความทางบวกหรือทางลบของแบบทดสอบ ได้ค่าความเชื่อมั่น .764

สำหรับแบบทดสอบประเมินพฤติกรรม รบค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธี Split-half แบบแบ่งครึ่งฉบับได้ค่าความเชื่อมั่น .833 เพื่อให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับจากการทดสอบครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3

ดังตาราง 14

ตาราง 14 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จากการทดสอบครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3

แบบทดสอบ	ความเชื่อมั่น		
	ครั้งที่ 2 (α - Coefficient)	ครั้งที่ 3 (α - Coefficient)	ครั้งที่ 3 (Split - half)
X ₁	.870	.888	.764
X ₂	.875	.873	.833

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบวัดความรู้สึกรบค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเองมีค่าความเชื่อมั่นสูงขึ้น และแบบทดสอบประเมินพฤติกรรม รบค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเองมีค่าความเชื่อมั่นโดยวิธี α - Coefficient ค่าใกล้เคียงน้อย และค่าความเชื่อมั่นโดยวิธี Split-half มีค่าลดลง นั่นคือ แบบทดสอบวัดความรู้สึกรบค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเองมีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง .764 ถึง .888 แบบทดสอบประเมินพฤติกรรม รบค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเองมีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง .833 ถึง .875

4.2 การวิเคราะห์แบบทดสอบรายข้อ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์คะแนนจากการทดสอบครั้งที่ 3 มาหาคุณภาพของข้อสอบ โดยการวิเคราะห์รายข้อของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ และอาศัยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ t - test ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 15. 16

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ความแปรปรวน ค่าอำนาจจำแนกแบบ t - test ของกลุ่มสูง
 กลุ่มต่ำจากแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับนิมิตพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
1	3.25	.30	2.48	.34	10.09
2	2.70	.38	1.92	.28	10.13
3	3.41	.34	2.54	.54	9.76
4	3.07	.44	2.15	.44	9.80
5	3.49	.56	2.56	.93	7.39
6	2.55	.51	1.75	.47	8.60
7	3.48	.53	2.30	.67	11.33
8	2.96	.60	1.87	.52	10.81
9	2.86	.52	1.93	.64	9.12
10	3.49	.29	2.67	.70	8.63
11	3.43	.54	2.66	.98	6.50
12	3.05	.68	2.28	1.03	6.20
13	2.79	.77	1.70	.51	10.12
14	3.24	.79	2.63	.67	5.21
15	3.86	.19	2.85	.93	9.99
16	3.12	.66	2.29	.99	6.75
17	3.05	.62	2.09	.71	8.77
18	3.55	.36	2.40	.94	10.54
19	3.07	.62	2.12	.69	8.74
20	3.08	.61	2.09	.51	9.85

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
21	2.81	.54	1.71	.63	10.66
22	3.68	.40	2.85	1.03	7.33
23	3.84	.32	3.09	1.09	6.57
24	3.43	.49	2.81	.87	5.56
25	3.74	.25	2.89	.70	9.08
26	3.54	.29	2.55	.56	11.27
27	3.40	.63	2.44	1.06	7.79
28	3.45	.56	2.43	.96	8.65
29	3.45	.51	2.24	.86	10.84
30	3.61	.44	2.83	.97	6.90
31	3.48	.33	2.36	.84	10.62
32	3.58	.47	2.55	.97	9.08
33	3.25	.35	2.30	.63	9.99
34	3.53	.45	2.63	.77	9.08
35	3.87	.11	3.06	.48	11.01
36	3.31	.55	2.61	.66	6.68
37	2.87	.90	2.33	.75	4.45
38	2.31	.38	2.57	.58	7.89
39	2.95	.58	2.30	.69	6.10
40	3.89	.12	3.32	.55	7.35

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยความแปรปรวน ค่าอำนาจจำแนกแบบ t- test ของกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ
จากแบบทดสอบประเมินพฤติกรรม รมคานิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง

ข้อที่	ข้อย่อยที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	1.1	.99	.01	.81	.16	4.70
	1.2	.96	.04	.71	.21	5.40
2	2.1	.65	.23	.49	.25	2.33
	2.2	.64	.25	.45	.25	2.74
3	3.1	.96	.04	.77	.18	4.34
	3.2	.94	.06	.67	.22	5.20
4	4.1	.85	.14	.39	.24	7.33
	4.2	.76	.18	.29	.21	7.93
5	5.1	.90	.09	.49	.25	7.33
	5.2	.86	.12	.52	.25	5.95
6	6.1	.89	.10	.49	.25	7.09
	6.2	.96	.04	.18	.25	9.43
7	7.1	1.00	.00	.75	.19	5.95
	7.2	.98	.02	.77	.18	4.96
8	8.1	.95	.05	.62	.24	6.37
	8.2	.95	.04	.62	.24	6.64

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ ข้อที่	ข้อ ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
		$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
9	9.1	.98	.02	.74	.20	5.57
	9.2	1.00	.00	.71	.21	6.69
10	10.1	.96	.04	.71	.21	5.41
	10.2	.95	.05	.55	.25	7.63
11	11.1	.95	.05	.74	.20	4.40
	11.2	.90	.09	.53	.25	6.80
12	12.1	.96	.04	.75	.19	4.80
	12.2	.97	.03	.67	.22	6.31
13	13.1	.97	.03	.78	.17	4.49
	13.2	1.00	.00	.68	.22	7.13
14	14.1	.96	.04	.64	.23	6.62
	14.2	.94	.06	.51	.25	8.02
15	15.1	.96	.04	.68	.22	5.86
	15.2	.92	.08	.46	.25	8.34
16	16.1	.92	.09	.54	.25	7.01
	16.2	.92	.08	.41	.24	9.44

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	ข้อย่อยที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
17	17.1	.98	.02	.65	.23	7.07
	17.2	1.00	.00	.75	.19	6.10
18	18.1	.94	.06	.66	.23	5.35
	18.2	.97	.05	.72	.20	5.55
19	19.1	.93	.07	.80	.16	2.79
	19.2	.65	.13	.61	.24	4.06
20	20.1	.99	.01	.69	.22	6.79
	20.2	.98	.02	.58	.25	8.17
21	21.1	.98	.02	.79	.17	4.66
	21.2	1.00	.00	.60	.24	8.53
22	22.1	.95	.05	.57	.25	7.15
	22.2	.98	.02	.66	.23	6.77
23	23.1	.98	.02	.54	.25	9.01
	23.2	.99	.01	.65	.23	7.40
24	24.1	.87	.11	.55	.25	5.70
	24.2	.93	.07	.45	.25	8.97
25	25.1	.99	.01	.59	.24	8.34
	25.2	.97	.03	.67	.22	6.31

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อย่อยที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
		$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
26	26.1	.95	.05	.66	.23	5.61
	26.2	.94	.06	.53	.25	7.69
27	27.1	.91	.08	.40	.24	9.36
	27.2	.99	.01	.62	.24	7.86
28	28.1	.99	.01	.75	.19	5.75
	28.2	1.00	.00	.67	.22	7.29
29	29.1	.93	.07	.53	.25	7.42
	29.2	.87	.11	.43	.25	7.80
30	30.1	.97	.03	.72	.20	5.55
	30.2	.75	.19	.42	.25	5.19

จากตาราง 16 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบทดสอบทั้งสองฉบับพบว่า แบบทดสอบวัดความรู้สึกรู้สึกอับอายพื้นฐานเรื่อง การพึ่งตนเอง จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 4.45 - 11.33 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ แบบทดสอบ ประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐานเรื่อง การพึ่งตนเอง จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 2.33 - 9.44 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ

ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบทดสอบทั้งสองฉบับจากการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) โดยวิธี known - Group Technique การทดสอบครั้งที่ 1 การทดสอบครั้งที่ 2 และการทดสอบครั้งที่ 3 พบว่าในบางข้อค่าอำนาจจำแนก (t) เปลี่ยนไป บางข้อมีค่าเพิ่มขึ้น บางข้อมีค่าลดลง เพื่อเปรียบเทียบค่าอำนาจจำแนก (t)

ทั้งหมด ำงแสดงไว้ในตาราง 17, 18 ซึ่งในการเปรียบเทียบใช้จำนวนข้อ และ
ลำดับข้อของการทดสอบครั้งที่ 3 เป็นหลัก

ตาราง 17 เปรียบเทียบค่าอำนาจจำแนกแบบ t-test ของการทดสอบจากแบบทดสอบ
วัดความรู้สึกละอายใจตามพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง

ข้อที่	คว มเพียงตรงเชิง โครงสร้าง(นักเรียน แก้ปัญหาการพึ่ง ตนเองและไม่พึ่งตนเอง	การทดสอบครั้งที่ 1 (กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ)	การทดสอบครั้งที่ 2 (กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ)	การทดสอบครั้งที่ 3 (กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ)
1	5.15	4.95	8.04	10.09
2	4.01	5.49	7.18	10.13
3	2.86	7.40	6.47	9.76
4	4.53	6.53	8.18	9.80
5	2.88	5.87	4.83	7.89
6	4.85	4.58	7.31	8.60
7	3.00	7.37	4.62	11.33
8	2.60	6.32	7.70	10.81
9	2.73	8.26	5.38	9.12
10	1.71	6.04	7.81	8.63
11	1.65	5.60	4.42	6.50
12	1.16	6.11	6.24	6.20
13	3.65	6.12	6.61	10.12
14	2.97	6.95	5.46	5.21
15	3.47	4.91	6.35	9.98
16	2.42	7.51	6.56	6.75
17	3.55	7.34	6.43	8.77

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	ความเที่ยงตรงเชิง โครงสร้าง(นักเรียน ที่มีพฤติกรรมการฟังตน เองและไม่ฟังตนเอง)	การทดสอบครั้งที่ 1 (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)	การทดลองครั้งที่ 2 (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)	การทดลองครั้งที่ 3 (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)
18	4.51	7.45	6.91	10.54
19	3.75	5.63	5.71	8.74
20	2.25	5.29	5.98	9.85
21	-2.80	8.88	5.95	10.66
22	4.93	5.10	4.72	7.33
23	4.00	4.16	5.15	6.57
24	1.58	5.68	4.71	5.56
25	2.98	5.04	7.71	9.08
26	4.70	6.25	5.86	11.27
27	1.85	6.91	6.90	7.79
28	2.66	2.56	5.07	8.65
29	1.87	3.98	6.95	10.84
30	2.16	4.28	5.53	6.90
31	2.56	4.63	5.55	10.62
32	3.73	3.59	5.01	9.08
33	2.81	5.39	7.03	9.99
34	1.91	7.53	6.07	9.08
35	2.41	7.48	5.96	11.01
36	2.94	5.55	4.76	6.68

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ ข้อที่	ความเที่ยงตรงเชิง โครงสร้าง(นักเรียน ที่มีพฤติกรรมกรรมการฟังตน เองและไม่ฟังตนเอง)	การทดสอบครั้งที่ 1 (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)	การทดสอบครั้งที่ 2 (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)	การทดสอบครั้งที่ 3 (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)
37	.88	3.89	5.71	4.45
38	1.40	4.48	5.40	7.89
39	1.43	5.22	4.71	6.10
40	1.55	4.84	5.79	7.35

จากตาราง 17 พบว่า แบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกซึ้งต่อคำนิยามพื้นฐานเรื่องการฟังตนเองมีช่วงของค่าอำนาจจำแนก (r) ดังนี้ ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างมีค่าตั้งแต่ .88 ถึง 4.93 ในการทดสอบครั้งที่ 1 มีค่าตั้งแต่ 2.56 ถึง 8.88 ในการทดสอบครั้งที่ 2 มีค่าตั้งแต่ 4.42 ถึง 8.18 ในการทดสอบครั้งที่ 3 มีค่าตั้งแต่ 4.45 ถึง

ตาราง 18 เปรียบเทียบค่าอำนาจจำแนกแบบ t-test ของการทดสอบจากแบบทดสอบประเมิน
พฤติกรรมค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง

ช ล ก ที่	ช อ ย ย ที่	ความเที่ยงตรงเชิง โครงสร้าง(นักเรียน ที่มีพฤติกรรมการพึ่งตน เองและไม่พึ่งตนเอง)	การทดสอบครั้งที่ 1 (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)	การทดสอบครั้งที่ 2 (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)	การทดสอบครั้งที่ 3 (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)
1	1.1	1.83	3.70	2.62	4.70
	1.2	.59	2.93	3.04	5.40
2	2.1	1.61	1.90	3.10	2.33
	2.2	1.95	3.62	3.73	2.74
3	3.1	-1.45	2.29	2.47	4.34
	3.2	3.15	2.93	3.66	5.20
4	4.1	1.71	3.28	4.06	7.38
	4.2	2.52	2.44	6.32	7.93
5	5.1	3.21	3.16	4.22	7.33
	5.2	2.14	2.36	4.29	5.95
6	6.1	2.14	5.77	4.91	7.09
	6.2	3.24	6.53	2.92	9.43
7	7.1	2.18	4.90	3.46	5.95
	7.2	2.52	4.63	4.86	4.96

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ วัด	ข้อ วัด	ความเที่ยงตรง: โครงสร้าง(นักเรียน ที่มีพฤติกรรมร่วมการฟังตน เองและไปฟังตนเอง)	การทดสอบครั้งที่ 1 (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)	การทดสอบครั้งที่ 2 (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)	การทดสอบครั้งที่ 3 (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)
8	8.1	.78	2.24	3.66	6.37
	8.2	1.95	5.35	5.66	6.64
9	9.1	2.18	3.94	3.99	5.57
	9.2	2.85	4.16	4.66	6.69
10	10.1	1.80	3.71	3.18	5.41
	10.2	1.98	6.44	4.85	7.63
11	11.1	1.04	3.62	2.25	4.40
	11.2	3.38	3.43	3.74	6.68
12	12.1	.00	2.12	2.32	4.80
	12.2	1.13	5.12	4.19	6.31
13	13.1	1.45	3.76	2.93	4.49
	13.2	1.83	3.70	3.02	7.13
14	14.1	3.00	5.88	6.10	6.62
	14.2	.65	7.39	5.57	8.02

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ ข้อที่	ขอ ขอย ที่	ความเที่ยงตรงเชิง โครงสร้าง(นักเรียน ที่มีพฤติกรรมทางบกพร่องและไม่ฟังตนเอง)	การทดสอบครั้งที่ 1 (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)	การทดสอบครั้งที่ 2 (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)	การทดสอบครั้งที่ 3 (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)
15	15.1	3.21	4.87	3.66	5.86
	15.2	2.00	5.79	3.80	8.34
16	16.1	3.42	4.33	5.95	7.01
	16.2	4.77	5.91	7.21	9.44
17	17.1	3.56	7.65	6.80	7.07
	17.2	3.60	5.38	3.57	6.10
18	18.1	2.18	5.41	5.02	5.35
	18.2	1.83	5.67	4.19	5.55
19	19.1	1.59	3.53	2.25	2.79
	19.2	1.75	3.97	3.95	4.06
20	20.1	1.44	4.18	3.60	6.79
	20.2	2.18	3.27	5.66	8.17
21	21.1	1.00	4.16	1.96	4.66
	21.2	2.49	6.21	4.86	8.53

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อย่อยที่	ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง(นักเรียนที่มีพฤติกรรมบกพร่องและไม่ฟังตนเอง)	การทดสอบครั้งที่ 1 (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)	การทดสอบครั้งที่ 2 (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)	การทดสอบครั้งที่ 3 (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)
22	22.1	2.85	5.12	4.40	7.15
	22.2	3.66	5.95	6.36	6.77
23	23.1	3.94	5.23	6.68	9.01
	23.2	5.94	4.90	6.12	7.40
24	24.1	3.58	3.66	6.39	5.70
	24.2	3.58	4.33	3.23	8.97
25	25.1	1.83	4.65	4.02	8.34
	25.2	1.44	5.95	5.27	6.31
26	26.1	1.00	2.37	4.19	5.61
	26.2	3.11	3.97	5.07	7.69
27	27.1	2.14	5.38	6.92	9.36
	27.2	2.04	6.71	4.60	7.86
28	28.1	1.45	2.47	3.78	5.75
	28.2	2.99	4.09	6.57	7.29
29	29.1	1.44	5.49	5.81	7.42
	29.2	1.80	4.96	6.73	7.80
30	30.1	1.00	2.70	3.17	5.55
	30.2	2.39	3.15	4.58	5.19

จากตาราง 18 พบว่า แบบทดสอบประเมินพฤติกรรม รมคานิยมพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง มีช่วงค่าอำนาจจำแนก (t) ดังนี้ ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างมีค่าตั้งแต่ -1.45 ถึง 5.94 ในการทดสอบครั้งที่ 1 มีค่าตั้งแต่ 1.90 ถึง 7.65 ในการทดสอบครั้งที่ 2 มีค่าตั้งแต่ 1.96 ถึง 7.21 ในการทดสอบครั้งที่ 3 มีค่าตั้งแต่ 2.33 ถึง 9.44

4.3 คะแนนปกติวิสัย (Norms) ของแบบทดสอบที่มีการแจกแจงปกติ

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบทดสอบแต่ละฉบับรวมทั้งทุกฉบับมาสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ซึ่งเป็นเกณฑ์ท้องถิ่น (Local Norms) เพราะกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในจังหวัดพิษณุโลกเท่านั้น โดยสร้างเป็นเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนที่ปกติ (Normalized T-Score)

คะแนนที่ปกติที่คำนวณได้ในตอนต้นนั้น ยังไม่เรียบร้อยและต่อเนื่องกันอย่างสม่ำเสมอ และคะแนนที่ได้ก็ยังไม่ครอบคลุมคะแนนทั้งหมด ดังนั้นในการสร้างเกณฑ์ปกติจึงได้ขยายขอบเขตนั้น โดยอาศัยแนวโน้มของการทดสอบนั้นให้กว้างออกไปจนครอบคลุมคะแนนทุกคะแนนของแบบทดสอบแต่ละฉบับรวมทั้งทุกฉบับ พร้อมทั้งเกลารหัสเลขเหล่านั้นให้สม่ำเสมอติดต่อกัน ซึ่งกระทำโดยนำคะแนนดิบและคะแนนที่ปกติที่คำนวณได้มาจัดกราฟเป็นคู่ ๆ แล้วลากเส้นตรงให้ผ่านจุดเหล่านั้นให้มากที่สุด จากนั้นจึงอ่านคะแนนดิบให้เป็นคะแนนที่ปกติ จากเส้นกราฟนั้น ให้เป็นเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบแต่ละฉบับรวมทั้งทุกฉบับตามที่ต้องการ ดังปรากฏในตาราง 19, 20 และ 21

ตาราง 19 เกณฑ์ปกติของคะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้สึกลูกต่อค่านิยมพื้นฐานเรื่องการ
พึ่งตนเอง

คะแนน	T	คะแนน	T	คะแนน	T	คะแนน	T
156	79	135	64	114	50	93	35
155	78	134	64	113	49	92	34
154	78	133	63	112	48	91	33
153	77	132	62	111	47	90	33
152	76	131	61	110	47	89	32
151	76	130	61	109	46	88	31
150	75	129	60	108	45	87	30
149	74	128	59	107	45	86	30
148	74	127	59	106	44	85	29
147	73	126	58	105	43	84	28
146	72	125	57	104	42	83	28
145	71	124	57	103	42	82	27
144	71	123	56	102	41	81	26
143	70	122	55	101	40	80	26
142	69	121	54	100	40	79	25
141	69	120	54	99	39	78	24
140	68	119	53	98	38	77	24
139	67	118	52	97	38	76	23
138	66	117	52	96	37	75	22
137	66	116	51	95	36	74	21
136	65	115	50	94	35	73	21

ตาราง 19 (ต่อ)

คะแนน	T
72	20
71	19
70	19
69	18
68	17
67	16

ตาราง 20 เกณฑ์ปกติของคะแนนจากแบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐานเรื่อง
การพึ่งตนเอง

คะแนน	T	คะแนน	T	คะแนน	T
60	65	43	45	26	26
59	64	42	44	25	25
58	62	41	43	24	24
57	61	40	42	23	23
56	60	39	41	22	21
55	59	38	40	21	20
54	58	37	38	20	19
53	57	36	37	19	18
52	57	35	36	18	17
51	54	34	35	17	16
50	53	33	34	16	15
49	52	32	33	15	14
48	51	31	32	14	12
47	50	30	31	13	11
46	49	29	29	12	10
45	48	28	28		
44	47	27	27		

ตาราง 21 เกณฑ์ปกติของคะแนนรวมจากแบบทดสอบทั้งสองฉบับ

คะแนน	T	คะแนน	T	คะแนน	T
209	73	191	65	173	56
208	73	190	64	172	55
207	72	189	63	171	55
206	72	188	63	170	54
205	71	187	62	169	54
204	71	186	62	168	53
203	70	185	62	167	53
202	70	184	61	166	52
201	69	183	61	165	52
200	69	182	60	164	51
199	68	181	60	163	51
198	68	180	59	162	50
197	67	179	59	161	50
196	67	178	58	160	49
195	66	177	58	159	49
194	66	176	57	158	48
193	65	175	57	157	48
192	65	174	56	156	47

ตาราง 21 (ต่อ)

คะแนน	T	คะแนน	T	คะแนน	T
155	47	134	37	113	26
154	46	133	36	112	26
153	46	132	36	111	25
152	45	131	35	110	25
151	45	130	35	109	24
150	44	129	34	108	24
149	44	128	34	107	23
148	43	127	33	106	23
147	43	126	33	105	22
146	42	125	32	104	22
145	42	124	32	103	21
144	41	123	31	102	21
143	41	122	31	101	20
142	40	121	30	100	20
141	40	120	30	99	19
140	39	119	29	98	19
139	39	118	29	97	19
138	38	117	28	96	18
137	38	116	28	95	17
136	38	115	27	94	17
135	37	114	27	93	16
				92	16

ผลการวิเคราะห์ตาราง 19 พบว่าแบบทดสอบวัดความรู้สึกรู้สึกค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง มีช่วงคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T17-T79 แบบทดสอบประเมินพฤติกรรม ค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเองมีช่วงคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T10-T65 แบบทดสอบ วัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเองทั้งสองฉบับมีช่วงคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T16-T73 การข้ามเกณฑ์ปกติก็ดูจากตารางโดยเทียบจากคะแนนดิบว่าไคคะแนนดิบเป็นจำนวนเท่าใดก่อน คะแนนที่ปกติที่ตรงกับคะแนนดิบจำนวนนั้น ๆ แล้วแปลความหมายจากเกณฑ์ของ ชาวาล แพร์คกุล (ชาวาล แพร์คกุล 2520 : 53)

4.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบ (Intercorrelation)
ทั้งสองฉบับ

คะแนนจากแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเองทั้งสองฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ภายใน ดังตาราง 22

ตาราง 22 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างแบบทดสอบทั้งสองฉบับ

แบบทดสอบ	X ₁	X ₂
X ₁	1.000	0.466**
X ₂	—	1.000

** เป็นนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตาราง 22 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบ ทั้งสองฉบับมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้าง เครื่องมือวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อหาความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเองที่สร้างขึ้น
3. เพื่อสร้าง เกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับตีความหมายคะแนนจากการสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง ด้วยแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเองที่สร้างขึ้น

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนทั้งเพศชายและหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2526 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 855 คน ใช้ในการทดลองเครื่องมือครั้งแรก 183 คน ครั้งที่สอง 232 คน และใช้ในการทดสอบเพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ 440 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง เป็นแบบทดสอบวัดความรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

2. แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง เป็นแบบทดสอบประเมินพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

วิธีการในการรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ติดต่อกับบุคคลหลายฝ่าย เพื่อขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ติดต่อกับโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ขออนุญาตผู้บริหารของโรงเรียน และนัดหมาย วัน เวลา เพื่อนำแบบทดสอบไปทดสอบ
2. เตรียมข้อสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่สอบในแต่ละครั้ง วางแผนการดำเนินการสอบ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบเอง
3. อธิบายให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง เข้าใจวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำแบบทดสอบ
4. แจกแบบทดสอบให้ทำที่ละฉบับ แล้วกรอกชื่อ นามสกุล รายละเอียดอื่น ๆ ให้เรียบร้อย ก่อนลงมือทำแบบทดสอบ
5. อธิบายวิธีทำให้นักเรียนทุกคนเข้าใจ แล้วจึงให้ลงมือทำ
6. นำผลการสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ และทั้งฉบับ โดยวิธีการทางสถิติ

การทดสอบแบ่งเป็นสามครั้ง คือ

1. การทดสอบครั้งที่ 1 เพื่อวิเคราะห์ ปรับปรุง และคัดเลือกข้อสอบ
2. การทดสอบครั้งที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ และคัดเลือกข้อสอบ
3. การทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยวิเคราะห์หา

ความเชื่อมั่น อำนาจจำแนก และเกณฑ์ปกติ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของแบบทดสอบ ผลปรากฏว่าการกระจายของคะแนนดังนี้

แบบทดสอบวัดความรู้สึกรู้ค่าในพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -4.49 ถึง 5.15

แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมตามพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -1.45 ถึง 5.94

2. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 1 เมื่อได้ปรับปรุงและคัดเลือกข้อสอบ จากการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง นำไปทดสอบครั้งที่ 1 แล้วนำผลมาวิเคราะห์ได้จำนวนข้อและค่าอำนาจจำแนกดังนี้

แบบทดสอบวัดความรู้สึกรู้ค่าในพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง จากจำนวน 60 ข้อ คัดเลือกและปรับปรุงได้ 50 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.13 ถึง 8.88

แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมตามพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง จากจำนวน 40 ข้อ คัดเลือกและปรับปรุงได้ 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.05 ถึง 7.65

3. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 2 เมื่อได้ปรับปรุงและคัดเลือกข้อสอบจากการทดสอบครั้งที่ 1 นำไปทดสอบครั้งที่ 2 แล้วนำผลมาวิเคราะห์ได้จำนวนข้อ และค่าอำนาจจำแนกดังนี้

แบบทดสอบวัดความรู้สึกรู้ค่าในพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง จากจำนวน 50 ข้อ คัดเลือกได้ 49 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.83 ถึง 8.18 ความเชื่อมั่น .870

แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมตามพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง จากจำนวน 40 ข้อ คัดเลือกได้ 37 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.30 ถึง 7.21 ความเชื่อมั่น .875

4. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 3 เมื่อได้คัดเลือกข้อสอบจากการทดสอบครั้งที่ 2 นำไปทดสอบครั้งที่ 3 แล้วนำผลมาวิเคราะห์ได้ค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นดังนี้

แบบทดสอบวัดความรู้สึกรู้ค่าในพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง จากจำนวน 49 ข้อ คัดเลือกได้ 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.45 - 11.33 ความเชื่อมั่น .888

(Alpha Coefficient)

แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมตามพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง จากจำนวน 37 ข้อ คัดเลือกได้ 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.33 - 9.44 ความเชื่อมั่น .873

(Alpha Coefficient)

5. เกณฑ์ปกติ (Norms) ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบในแต่ละฉบับ และแบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับ โดยใช้คะแนนที่ปกติ (Normalized T - score) ปรากฏผลดังนี้ แบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกซึ้งต่อค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเองมีช่วงคะแนนที่ปกติ อยู่ระหว่าง T17 - T79 แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง มีช่วงคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T10 - T65 แบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง ทั้งสองฉบับมีช่วงคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T16 - T73

6. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบทั้งสองฉบับ ปรากฏว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบเป็นบวก ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .466 มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้ จุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ ต้องการสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง ที่มีคุณภาพ ซึ่งอภิปรายผลไว้ดังนี้

1. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

จากการทดสอบครั้งที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.05 ถึง 3.88 ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องการ มีข้อสอบวัดความรู้สึกลึกซึ้งต่อค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง จำนวน 1 ข้อ และข้อสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง จำนวน 3 ข้อ รวม 4 ข้อ ที่ยังมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ ทั้งนี้เพราะความกำกวมในคำภาษาไทยเป็นสำคัญ และเนื่องจากผู้เข้าสอบใช้เวลาในการทำแบบทดสอบมาก ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรคัดข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ทิ้ง และได้คัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพดีไว้ทดสอบในครั้งที่สองต่อไป เมื่อนำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วไปทดสอบครั้งที่ 2 พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.30 ถึง 3.18 แสดงว่าข้อสอบบางข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงขึ้น บางข้อมีค่าลดลงถึงแม้ว่าจะผ่านการคัดเลือกแล้วก็ตาม และประกอบกับกลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนแปลงใหม่ด้วย ส่วนข้อสอบที่ยังมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องการมีเพียง 2 ข้อ ที่เป็นข้อสอบประเมินพฤติกรรม

ค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองเท่านั้นที่ยังมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพรวมทั้งคัดเลือกข้อสอบที่วัดตามพฤติกรรมเพื่อให้ได้ครบตามที่ได้นิยาม จัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับใหม่เพื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 3 พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.33 ถึง 11.33 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับเกณฑ์ของ เอ็ดเวิร์ด (Edward, 1957:153) ที่กำหนดค่าอำนาจจำแนก (t) ที่ไม่ควรต่ำกว่าตั้งแต่ 1.75 จึงจะแสดงให้เห็นว่าคุณสมบัติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจริงในแต่ละข้อความนั้น ๆ จะเห็นได้ว่าในการทดสอบครั้งที่ 3 นี้มีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าการทดสอบทั้ง 2 ครั้ง ทั้งนี้เป็นเพราะมาจากการปรับปรุงในครั้งแรกและคัดเลือกเฉพาะข้อสอบที่มีคุณภาพจากการทดสอบครั้งที่สองแล้ว ประกอบกับกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่ขึ้น จึงทำให้ได้ค่าอำนาจจำแนกที่สูงขึ้น ซึ่งค่าอำนาจจำแนกที่ใหม่ก็ใกล้เคียงกับแบบทดสอบวัดทัศนคติ ซึ่งสร้างโดยอนุวัจน์ ทั้งสมบูรณ์ ปี พ.ศ. 2526 ที่พบว่าแบบทดสอบมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.86 ถึง 11.70 (อนุวัจน์ ทั้งสมบูรณ์ 2526 : 94) จึงกล่าวได้ว่าแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อพอใช้ได้

2. ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทุกฉบับโดยวิธีครอนบาค (Alpha Coefficient) ไกลถึงนี้ แบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกต่อค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง มีค่าความเชื่อมั่น .888 และ .873 ตามลำดับ ซึ่งนับว่าสูงพอสมควร เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบทั้งสองฉบับมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split-half Method) จากการวิเคราะห์พบว่า แบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกต่อค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง มีค่าความเชื่อมั่น .764 และ .833 ตามลำดับ จากการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นค่าความเชื่อมั่นที่พอใช้ได้ เพราะจากการศึกษาแบบทดสอบ Study of Values ที่สร้างโดย Gordon W Allport, Philip E Vernon และ Gardner Lindzey ในปี 1931 มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .84 ถึง .95 (Split half Method) และมีค่าความ

เชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .77 ถึง .92 (Test retest Method) แบบทดสอบ California Test of Personality ที่สร้างโดย Louis P. Thorpe, Willis W. Clark และ Ernest W. Tiesgs ในปี 1953 โดยเฉพาะด้านการพึ่งตนเองมีความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .78 ถึง .90 (Kuder - Richardson formula) แบบทดสอบ Behavior Preference Record ที่สร้างโดย Hugh B. Wood ซึ่งพิมพ์ในปี 1953 มีความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .65 ถึง .91 แบบทดสอบวัฏคุณลักษณะการอ่อนไหวไปตามอารมณ์ ที่สร้างโดย สมกิต พรหมจุ้ย ในปี พ.ศ. 2526 มีความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .471 ถึง .693 (Alpha Coefficient) และมีความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .733 ถึง .841 (Split half Method) และแบบทดสอบวัฏคุณลักษณะความเป็นผู้นำ ที่สร้างโดย ชนพ พึ่งธรรม ในปี พ.ศ. 2526 มีความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .489 ถึง .640 (Alpha Coefficient) และมีความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .809 ถึง .958 (Split half Method) ดังนั้นจากค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงมีคุณภาพพอเชื่อถือได้

3. ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

ผู้วิจัยหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known-Group Technique) ซึ่งเป็นวิธีที่ครูผู้สอนเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ทราบว่ามีพฤติกรรมการพึ่งตนเองและการไม่พึ่งตนเอง มาตอบแบบทดสอบแล้วใช้วิธีการทางสถิติ t - test เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มในแต่ละฉบับ ปรากฏว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างตั้งแต่ 6.17 ถึง 9.37 เป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานทั้งสองฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. คะแนนเกณฑ์ปกติ

ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติอยู่ในรูปของคะแนนที่ปกติ (Normalized T - Score) เมื่อพิจารณาคะแนนดิบจากแบบทดสอบแต่ละฉบับแล้วรวมทั้งสองฉบับ พบว่ามีการกระจายของคะแนนไม่ครบทุกช่วง จากสาเหตุนี้ การสร้างเกณฑ์มาตรฐานจึงต้องขยายขอบเขตคะแนนดิบออกไปจนครอบคลุมคะแนนทุก ระดับของแบบทดสอบ

การประเมินผลการสอบ ถ้าต้องการทราบระดับการฟังตนเองของนักเรียนเป็น
รายบุคคลว่าสูง-ต่ำเพียงใด ให้พิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้ (ชวาล แพร์ทกุล 2520 : 53)

ตั้งแต่ T65 และสูงกว่า แปลว่า มีการฟังตนเองสูงมาก

ตั้งแต่ T55 - T65 แปลว่า มีการฟังตนเองสูง

ตั้งแต่ T45 - T55 แปลว่า มีการฟังตนเองพอใช้

เฉพาะ T50 แปลว่า มีการฟังตนเองในระดับปานกลางของกลุ่ม

ตั้งแต่ T35 - T45 แปลว่า มีการฟังตนเองต่ำ

ตั้งแต่ T35 และต่ำกว่า แปลว่า มีการฟังตนเองต่ำมาก

ดังนี้ ถ้ามีข้อมูลแบบทดสอบวัดความรู้สึกรู้สึกต่อค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเองได้คะแนน

144 จาจากเกณฑ์ปกติ จะได้คะแนนที่ปกติเป็น 71 จั้กว่านักเรียนผู้นั้นมีความรู้สึกรู้สึกต่อค่านิยม
พื้นฐาน เรื่องการฟังตนเองอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ถ้าได้คะแนนจากแบบทดสอบประเมินพฤติกรรม
ค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเองเป็น 33 คะแนน จาจากเกณฑ์ปกติจะได้คะแนนที่ปกติเป็น 34
จั้กว่าผู้นั้นมีผลการประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเองอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ถ้า
ได้คะแนนรวมทั้งสองฉบับเป็น 170 คะแนน จาจากเกณฑ์ปกติจะได้คะแนนที่ปกติเป็น 54 จั้กว่า
ผู้นั้นมีการฟังตนเองอยู่ในระดับพอใช้

5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างแบบทดสอบ

ความสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเองทั้งสองฉบับ
พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าแบบทดสอบ
แต่ละฉบับวัดโครงสร้างเดียวกัน คือวัด ระดับค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเองเหมือนกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดที่จะเสนอแนะดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้ ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพิษณุโลก
เท่านั้น ดังนั้นในการนำแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเองไปใช้กับนักเรียนใน
ระดับอื่นและท้องถิ่น ควรระวังในการแปลผลคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ

2. ในการนาแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่อง การพึ่งตนเอง ควรใช้ควบคู่กับ การสังเกต การสัมภาษณ์ตัวนักเรียน จะช่วยให้สามารถ ครู ผู้ปกครอง สามารถ พินิจพิจารณา พัฒนาค่านิยมพื้นฐานเรื่อง การพึ่งตนเองของนักเรียนที่อยู่ในความปกครองได้ดียิ่งขึ้น
3. ควรจะได้มีการสร้างหรือพัฒนาแบบทดสอบวัดค่านิยมด้านอื่น ๆ เช่น ความอดทน ความเสียสละ ความยุติธรรม การเคารพผู้อื่น เป็นต้น เพื่อจะได้นำไปใช้ประกอบการ ส่งเสริมค่านิยมแก่นักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
4. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตในการวิจัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยศึกษา ตัวแปรต่าง ๆ เช่น เพศ เชื้อชาติ การอบรมเลี้ยงดู ระยะเวลาการศึกษาของผู้ปกครอง ฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว เป็นต้น.

ប រ រ ង ៗ ប្ល ក រ ង

บรรณานุกรม

- เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์ กระบวนการนำค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการไปสู่การปฏิบัติ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ 2526, 18 หน้า
(โรเนียว)
- _____ "ค่านิยม" เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเรื่องค่านิยมไทย สำนักงาน
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ม.ป.พ., หน้า 34 - 36 อักสาเนา
- กীরติ ศรีวิเชียร การจัดจริยศึกษาในโรงเรียน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ
2524, 59 หน้า
- กลุ่มนักบริหาร คู่มือการนำค่านิยมที่พึงประสงค์ไปสู่การปฏิบัติ ม.ป.พ., 135 หน้า
อักสาเนา
- กษิมา วิริยะ การศึกษาความกตัญญูเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง
ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขต
การศึกษา 8 ปฏิรูปพื้นที่ กส.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2526, 168 หน้า
อักสาเนา
- เจ้าคณะภาคหนิาย แนะแนวการปฏิบัติคุณธรรม 4 ประการ และการปฏิบัติตามค่านิยม
พื้นฐาน 5 ประการ โรงพิมพ์การศาสนา 2525, 80 หน้า
- เจือ เกตุะเรียม, พันเรือตรี "ค่านิยมกับความมั่นคงของชาติ" รัฐาภิรักษ์ 19(3)
กรกฎาคม 2520, หน้า 6 - 86
- วิมล แพ้วัดกุล คู่มือดำเนินการสอบแบบทดสอบมาตรฐานความถนัดทางการเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงพิมพ์คุรุสภา 2520, 59 หน้า
- ฐศรี วงศ์รัตน์ สถิติเพื่อการวิจัย โรงพิมพ์เจริญผล 2525, 252 หน้า
- ทางเคื่อน พัทธมวาทิน การวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนที่ควรส่งเสริมในเยาวชนและประชาชน
ไทย วารสารการวิจัยทางการศึกษา 10(2) กันยายน 2523, หน้า 29 - 43
- _____ จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาการศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2524, 130 หน้า

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และบุญยิ่ง เจริญยิ่ง อิทธิพลของสังคมต่อทัศนคติของวัยรุ่น
สถาบันระหว่างชาติสำหรับการคนควาเรื่องเด็ก โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2518,
136 หน้า (รายงานการวิจัยฉบับที่ 18)

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญเช ประพนธ์จันท์ จริยธรรมของเยาวชนไทย
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520,
344 หน้า (รายงานการวิจัยฉบับที่ 21)

✓ นิพนธ์ คันธเสวี "ค่านิยม" เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเรื่องค่านิยมไทย
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ม.ป.พ., หน้า 17 - 19

นิยม ปุราภา ทัศนคติของการสำรวจสถิติจากตัวอย่างและการประยุกต์ ห้างหุ้นส่วนจำกัด
- ศ.ส. การพิมพ์ 2517, 361 หน้า - - - - -

นังอร ภูวภิรมย์ขวัญ สถิติประยุกต์ทางการศึกษา ทวีติการพิมพ์ 2523, 215 หน้า
_____ การวัดบุคลิกภาพ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2526, 288 หน้า

ประเสริฐ ชูสิงห์ การศึกษาค่านิยมทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขต
การศึกษา 2 ปีการศึกษา 2517 ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2518, 125 หน้า อัสสาเนา

ไพฑูรย์ เครือแก้ว ลักษณะสังคมไทยและหลักการพัฒนาชุมชน การพิมพ์เกื้อกูล
✓ 2506, 425 หน้า

✓ พันธ์ หันนาภินทร์ การสอนค่านิยม โครงการตำรา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิมพ์โลก 2520, 175 หน้า

มานิต มานิตเจริญ พจนานุกรมไทย พิมพ์ครั้งที่ 3 แพร่พิทยา 2507, 1572 หน้า

มาลา วิวัฒนาภรณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แบบการรับรู้และการเลี้ยงดู
ในด้านการฝึกหัดตนเองกับในด้านการยับยั้งการพึ่งตนเอง เปรียบเทียบเด็กใน
นครหลวงกับเด็กในต่างจังหวัดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปรินทิพการศึกษามหาบัณฑิต
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 163 หน้า อัสสาเนา

บิลินทร์ สำเภาเงิน การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนจาก

การประเมินหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 และ 2521 ปรินทิเนียนพจน์

การศึกษาคณูปนิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 182 หน้า

อัครสำเนา

ลวน สายยศ และอังคณา ส่วยยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา ทีวีกิจการพิมพ์ 2524,

287 หน้า

วิระวาท อมระดิษ ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตอนปลาย ปรินทิเนียนพจน์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 113 หน้า

วีระ บารุงรักษ์ "ค่านิยม" เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเรื่องค่านิยมไทย

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ม.ป.พ., หน้า 30 - 31 อัครสำเนา

ศึกษาริการ, กระทรวง กรมวิชาการ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

พิมพ์ครั้งที่ 3 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2525, 235 หน้า

ศึกษาริการ, กระทรวง กรมศาสนา คู่มือจริยศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงพิมพ์การศาสนา

2523, 137 หน้า

ศึกษาริการ, กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม ค่านิยมไทย ม.ป.พ.,

หน้า 43 - 50 อัครสำเนา

เค้าโครงคู่มือปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยม 2525, 175 หน้า อัครสำเนา

ศึกษาริการ, กระทรวง ทบวงศึกษาพิเศษ คู่มือการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยมพื้นฐาน

เรื่อง การพึ่งตนเอง 2525, 125 หน้า อัครสำเนา

สงบ ลักษณะ "การศึกษาและพัฒนาจริยธรรมไทย" การวัดผลการศึกษา โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย 3(2) กันยายน - ธันวาคม 2524, หน้า 29 - 57

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ การพัฒนาคุณภาพของประชากรไทย แพร่พิทยา 2514, 227 หน้า

เสถียรพงษ์ วรรณปก "การปลูกฝังค่านิยม" วารสารสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรี

4(1) มิถุนายน - กันยายน 2524, หน้า 1 - 12

- ✓ สนิท สัมกรการ "ค่านิยมกับการพัฒนาประเทศ" เอกสารคำบรรยายและอภิปราย
การฝึกอบรมวิชาการ "ค่านิยม" ณ หอวิชาธรรมศาสตร์ 13 - 15 กันยายน 2525,
 หน้า 28 - 31
- ✓ สุนทร โคมิน และสนิท สัมกรการ ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย เครื่องมือในการสำรวจ
 วัด สำนักวิจัยสถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ 2522, 338 หน้า อัดสำเนา
- ✓ ส.ว.ส.ว. ประมวลพจนานุกรม "ทัศนคติในแง่จิตวิทยา" การวัดผลการศึกษา โรงพิมพ์
 มหามกุฏราชวิทยาลัย 3(2) กันยายน - ธันวาคม 2524, หน้า 1 - 6
- สุภัทรา สุภาพ สังคมและวัฒนธรรมไทยค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี พิมพ์ครั้งที่ 4
 ไทยวัฒนาพานิช 2525, 167 หน้า
- สุภาวดี มีตรสมหวัต สังคมไทย เอกสารโรเนียว ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน 2523, 243 หน้า
- สมบูรณ์ ชิตพงษ์ และสำเริง บุญเรืองรัตน์ การวัดความถนัด ไทยวัฒนาพานิช 2524,
 106 หน้า
- สมบัติ มหารศ การสอนค่านิยม ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 มหาสารคาม 2520, 152 หน้า
- สาโรช บัวศรี "Moral Education" เอกสารสรุปคำบรรยายเรื่อง Moral
Education ณ โรงแรมอิมพีเรียล กรุงเทพมหานคร 22 กันยายน 2524, 8 หน้า
 (โรเนียว)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
ฉบับที่ 5 สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษาจำกัด ม.ป.พ., 369 หน้า
- อัจฉรา เปรมเปรมเรืองเวช ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว - เกียรติ ความ
เกรงใจและการพึ่งตนเอง ปริอุณนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา
 ประสานมิตร 2517, 96 หน้า
- อนันต์ ศรีโสภณ การวัดผลการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 ไทยวัฒนาพานิช 2525, 324 หน้า

อนุวัฒน์ กังสมบูรณ์ การสร้างแบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร ปริญญาโท กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสาเมตร 2526, 125 หน้า อักษรนา

อานนท์ อากาภิรม มนุษย์กับสังคม : สังคมและวัฒนธรรมไทย พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์

บำรุงนุกุลกิจ 2515, 249 หน้า

อาบ นคะจัด "ค่านิยม" เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเรื่องค่านิยมไทย สำนักงาน

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ม.ป.พ., หน้า 20 - 22

อารี สัมهوري "โรงเรียนจะสอนค่านิยมประชาธิปไตยได้อย่างไร" วารสารวิจัยและพัฒน

ภาคพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาเมตร

3(3) : 2526, หน้า 1 - 3

Ayer and Bernrueter. "A Study of the Relationship between Discipline and Personality Traits in Little Children," Journal of Genetic Psychology. 15 : 167 - 170, 1937.

✓ Bellanca, James A. Values and The Search for Self. Washington, D.C. National Education Association, 1975. 111 p.

✓ Calhoun, Cheryl House "Feeling and Value," Dissertation Abstracts International. 5(43) : 1572-A, November 1982.

✓ Cohen, Allan R. and others. Effective Behavior in Organizations. Homewood, III, Richard D. Irwin, Inc., 1980. 723 p.

Dougherty, Denis Donald. "Differential Acceptance of Normative Values Among Adolescents in Missouri School," Dissertation Abstracts, 1(27) : 110-A, July 1966.

Edward, Allen L. Technique of Attitude Scale Constructions. New York, Appleton - Century Crofts, Inc; 1957. 256 p.

✓ Feather, N.T. Values in Education and Society. Collier Macmillan Publishers, 1975.

Garrett, Henry E. Statistic in Psychological and Education. New York, David McKay Company, Inc., 1967. 491 p.

Hostetler, David Kitchen. "Analysis of the Differences in Selected Attitudes and Values of the College Students in the Eastern and Southern part of the United States," Dissertation Abstracts, 1(27) : 126-A, July 1966.

- Kirby Richard and John Radford. Individual Differences. Bungay Suffolk, The Chaucer Press, Ltd., 1976. 144 p.
- X Maslow, A.H. (Ed.). New Knowledge in Human Values. New York, Harper, 1959.
- McDonald, Frederick J. Education Psychology. Sanfrancisco Wadsworth Publishing Co., 1959. 488 p.
- Mercado, Gesar M. How to Conduct Social Science Research. Manila, Sinag-Tala Publisher, Inc., 1977. 88 p.
- Miller, Carroll H. Guidance Services An Introductions. A Harper International Student, 1965. 418 p.
- Mussen, Henry P, Conger, Janeway, J and Kagan, Jerome. Child Development and Personality. 3rd. ed., New York, Harper & Row, 1969. 795 p.
- X Phinix, Phillip H. Philosophy of Education. New York Henry. Holt and Company, 1958. 623 p.
- v Rath, Louis E. Harman, Merrill and Simon, Sidney. Value and Teaching. Columbus, Ohio . Merrill, 1966. 275 p.
- Reich, Ben and Christine Adcock. Values Attitude & Behavior. Change Bungary. Suffalk, The Choucer. Press, 1976. 144 p.
- Robinson, Gail Patricia. "The Acquisition of Values : A Theoretical Model," Dissertation Abstracts. 7(38) : 4058 - 4059 A, January 1978.
- X Rokeach, M. The Nature of Human Values. New York, The Free Press, 1973. 438 p.
- _____ "A theory of Organization and Change Within Value Attitude Systems," Journal of Social Issues. 1968.
- Ruch, Floyd Leon. Psychology and Like. New York, Scott Foreman and Company, 1948. 492 p.
- Smart, M.S. and Smart, R.C. Children Development and Relations. The McMillan Company, New York, 1967. 582 p.
- Thorpe, Louis P. Clark, Willis W. and Tiegs, Ernest W. Manual California Test of Personality. America, McGraw-Hill Inc., 1953. 32 p.
- Watson, R.I. Psychology of the Child. Copyright by John Wiley & Sons, Inc., 1969. 662 p.
- Woodruff, Asahel D. "The Role of Value in Human Behavior," The Journal of Social Psychology. 36 : 97 August 1952.

ภ ๑ ค ๘ น ๖ ก

ภาคผนวก ก-

คู่มือในการใช้แบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง

คู่มือในการใช้แบบทดสอบ

ความหมายของค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง

ค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง หมายถึง ค่านิยมที่คนในสังคมยอมรับว่ามีคุณค่า และพึงพอใจที่จะปฏิบัติตาม ผู้มีค่านิยมในเรื่องนี้จะมีพฤติกรรมแสดงออกด้านการพึ่งตนเอง โดยตนเอง และการพึ่งตนเอง โดยการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งอาจแยกอธิบายส่วนประกอบได้ดังนี้

1. การพึ่งตนเองโดยตนเอง หมายถึง การใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น ทั้งในด้านการศึกษาและงานเศรษฐกิจโดยที่

1.1 การพึ่งตนเองโดยตนเองทางด้านการศึกษา หมายถึง การรู้จักและปฏิบัติหน้าที่ของคนในคนการศึกษาแล้วเรียน มีความพากเพียรและทวิ เมาะเอียบคิย กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง รู้จักควบคุมและเอาชนะอารมณ์ของตนเอง มีการวางแผน และแก้ไขปรับปรุงในการเรียน ยอมรับผลของการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้ง เมื่อเกิดปัญหาหรือข้อสงสัยในการเรียนก็สามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

ตัวอย่างพฤติกรรม

- มีความตั้งใจในการศึกษา เช่นมาเรียนสม่ำเสมอ เข้าเรียนทุกชั่วโมง ไม่กุกหรือหลับในเวลาเรียนเป็นต้น
- ทำแบบฝึกหัดหรือรายงานด้วยตนเอง
- ไม่ทุจริตในห้องสอบแม้ว่าจะมีโอกาส
- ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
- ไม่ละทิ้งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและพยายามทำจนเสร็จ
- ตรวจสอบความเรียบร้อยของงานก่อนส่ง
- สำนววจสิ่งที่ยังไม่เข้าใจในบทเรียน
- กล้าแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน
- ซักถามบทเรียนที่ไม่เข้าใจทุกครั้งด้วยตนเอง
- ขณะทำการบ้านอยู่ก็จะไม่ไปเล่นตามคาชวนของเพื่อน โดยทิ้งงานกลางคัน

– มีสคิย์ยังซังใจ เช่นไม่เกรงเพื่อน ไม่กลัวตามเพื่อนที่ชักจูงไปในทาง
ไม่ดี เป็นต้น

– วางแผนในการเรียนโดยรู้จักแบ่งเวลาได้อย่างเหมาะสมในการทบทวน
บทเรียน หรือทำการบ้าน เป็นต้น

– ถ้าพบสิ่งบกพร่อง เช่น ทำการบ้านผิดก็พยายามแก้ไขโดยเร็ว

– ยอมรับการกระทำของตนเองทั้งดีและไม่ดี

– เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยในการเรียน ก็สามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง
เช่นให้ครู อาจารย์ เพื่อนหรือผู้ทรงคุณวุฒิอธิบายให้ฟัง เป็นต้น

1.2 การพึ่งตนเองโดยตนเองทางด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การใช้ความรู้ความ
สามารถของตน เพื่อหารายได้ในทางสุจริต สำหรับใช้จ่ายส่วนตัว เพื่อแบ่งเบาภาระของ
บิดามารดา ผู้ปกครองโดยไม่กระทบกระเทือนต่อการศึกษา ตลอดจนรู้จักเลือกและใช้เครื่อง
อุปโภคบริโภคควมคุณค่าอย่างแท้จริง

ตัวอย่างพฤติกรรม

- รับจ้างทำงานเมื่อมีเวลาว่าง
- ผลิตสิ่งของต่าง ๆ เพื่อเก็บไว้ใช้ในการศึกษา
- รู้จักซ่อมแซมเสื้อผ้าและเครื่องใช้ของตนเองได้
- งานที่ตนเองสามารถทำได้ เช่น ซักผ้ารีดผ้า ก็ควรทำโดยตนเอง
- ใช้อุปกรณ์การเรียนใดมีคุณค่าและสามารถเลือกซื้ออาหารที่มีคุณค่าอย่างแท้จริง
- ใช้จ่ายทรัพย์สินในทางที่มีประโยชน์ รู้จักการประหยัดจ่าย โดยไม่ต้องขอยืมผู้อื่น
- ทำบุญบริจาคสำหรับตนเอง
- รู้จักออมทรัพย์รายได้ที่ได้รับ

2. การพึ่งตนเองโดยการทำงานร่วมกับผู้อื่น หมายถึง การใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่สร้างภาระหรือปัญหาให้แก่กลุ่ม สร้างบรรยากาศในการทำงานของกลุ่มให้ดำเนินไปด้วยความราบรื่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านความคิดจนกลุ่มได้ลงงานตามเป้าหมายที่กำหนด ยินดีรับงานของกลุ่มด้วยความเต็มใจและมีความเต็มใจ ไม่คำนึงถึงความได้เปรียบเสียเปรียบในระหว่างเพื่อนสมาชิก

ตัวอย่างพฤติกรรม

- ทำงานให้เสร็จเรียบร้อยตามที่ได้รับมอบหมายอย่างสุดความสามารถ
- ให้ความร่วมมือและแสดงความกตัญญูในการทำงานของกลุ่ม
- รับมอบหมายงานจากกลุ่มโดยยินดีขัดแย้งหรือบอกรับ
- ช่วยเหลือผู้ที่มีความสามารถต่ำกว่าผู้ที่มีความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่

เต็มที่

- เสนอตนเองทำงานกับกลุ่ม โดยไม่คำนึงถึงความได้เปรียบเสียเปรียบ
- ช่วยทำงานทางบ้านโดยไม่ตอ้งให้บุตรปกครอง เติมน
- ทักทอและประสานงานระหว่างสมาชิกของกลุ่มได้

ความมุ่งหมาย

แบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง สร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้ทดสอบค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ว่ามีค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองอยู่ในระดับใด เพื่อใช้เป็นประโยชน์ต่อบัณฑิต ปลูกฝัง ครู ครูแนะแนว ในการพัฒนาค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองสำหรับนักเรียนที่อยู่ในความปกครอง แบบทดสอบชุดนี้ประกอบด้วยแบบทดสอบ 2 ฉบับ คือ

1. แบบทดสอบวัดความรู้สึกละอายค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง
2. แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง

โครงสร้างของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดความรู้สึกรู้สึกต่อความนิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง เป็นแบบทดสอบให้นักเรียนประเมินความรู้สึกของตนเอง เน้นการวัดความรู้สึกรู้สึกต่อความนิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง มีจำนวน 40 ข้อ เวลา 15 นาที ดังตัวอย่าง

จริงที่สุด	ส่วนใหญ่	ส่วนน้อย	ไม่จริง
	เป็นจริง	ไม่เป็นจริง	ที่สุด
ข้อ (๐) ฉันรู้สึกพอใจ ถ้าเพื่อนช่วยฉันทาการบ้าน			
ข้อ (๐๐) ฉันจะลองทำแบบฝึกหัดที่ยากกว่าตนเองเสมอ		-	-

- ข้อ (๐) ฉันรู้สึกพอใจ ถ้าเพื่อนช่วยฉันทาการบ้าน
 ข้อ (๐๐) ฉันจะลองทำแบบฝึกหัดที่ยากกว่าตนเองเสมอ

แบบทดสอบประเมินพฤติกรรม ความนิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง เป็นแบบทดสอบให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมของบุคคลในเรื่อง กับตามความคิดเห็นว่า ถ้าสมมุตินักเรียนเป็นบุคคลนั้น จะทำเช่นนั้นหรือไม่ มีจำนวน 30 ข้อ เวลา 25 นาที ดังตัวอย่าง

เรื่องที่ (๐) สมชายมีข้อสงสัยจากการอ่านหนังสือประกอบการเรียนวิชาหนึ่ง เขาได้นำข้อสงสัยนี้ไปถามเพื่อน หลังจากที่เพื่อนได้อธิบายให้ฟังแล้ว เขาก็ยังไม่เข้าใจ สมชายจึงนำข้อสงสัยนี้ไปถามอาจารย์อีกครั้ง ในที่สุดสมชายก็เกิดความเข้าใจ

คำถาม

คำตอบ

- ๐.๐ สมชายสมควรทำเช่นนั้นหรือไม่ ก. สมควร ข. ไม่สมควร
 ๐.๐๐ ถ้านักเรียนเป็นสมชายนักเรียน
 จะทำเช่นนั้นหรือไม่ ก. ทำ ข. ไม่ทำ

การพัฒนาแบบทดสอบ

การสร้างแบบทดสอบวัดความรู้สึกรู้สึกต่อความนิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง กาเน้นการทดลองและปรับปรุงแก้ไข ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 ถึง พ.ศ. 2527 จึงสำเร็วตามต้องการ การดำเนิน

การทดลองและปรับปรุงไวยาธกคอกันสามครั้งคือ

การทดสอบครั้งที่ 1 ทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้โรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง 5 โรงเรียน รวม 193 คน ไวยาธกานาจาแนกตั้งแต่ 1.05 ถึง 8.88 แล้วคัดเลือกข้อที่ไวยาธกเกณฑ์ พร้อมทั้งปรับปรุงข้อสอบที่มีค่าอานาจาแนกไม่ถึงเกณฑ์ เพื่อรวบรวมเป็นฉบับใหม่ ใช้ในการทดสอบครั้งที่ 2

การทดสอบครั้งที่ 2 ทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง 6 โรงเรียน รวม 232 คน ไวยาธกานาจาแนกตั้งแต่ 1.30 ถึง 8.18 จึงคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอานาจาแนกถึงเกณฑ์ รวมทั้งพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่วัดพฤติกรรมเพื่อให้ได้ครบตามที่ไวยาธก เพื่อรวบรวมเป็นฉบับใหม่ใช้ในการทดสอบครั้งที่ 3

การทดสอบครั้งที่ 3 ทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง 8 โรงเรียน รวม 440 คน ไวยาธกานาจาแนกตั้งแต่ 2.33 ถึง 11.33 และได้กาสดกคพื้นฐานและคุณภาพของแบบทดสอบดังนี้

1. กาสดกคพื้นฐานและการความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละฉบับ จากการทดสอบครั้งที่ 3

การวาง 1 กาสดกคพื้นฐานและการความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละฉบับ

แบบทดสอบ	จำนวนข้อ	เวลา (นาที)	คะแนนเฉลี่ย	ความแปรปรวนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความเชื่อมั่น (α -Coefficient)	ความเชื่อมั่น (Split-half)
แบบทดสอบวัดความรู้สึกรู้สึกต่อความนิยามพื้นฐาน เรื่อง การฟังตนเอง	40	15	114.21	14.71	0.888	.764
แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมความนิยามพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง	30	25	47.49	7.99	0.873	.833

2. ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ ในการดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดคามนิยพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองในครั้งนี้ได้ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ (Face Validity) และได้หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้วิธี Known - Group Technique ซึ่งตรวจสอบด้วยค่าสถิติ $t - test$ พบว่าทุกฉบับมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ

คะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกซึ้งต่อค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองและจากแบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์เป็น .466 ซึ่งมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิธีการดำเนินการสอบ

วิธีการดำเนินการสอบแบ่งเป็นสามระยะคือ การเตรียมตัวก่อนสอบ วิธีปฏิบัติขณะสอบ และเมื่อสอบเสร็จแล้ว มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนสอบ ควรปฏิบัติดังนี้

1.1 กำหนด วัน เวลา และสถานที่สอบล่วงหน้า และแจ้งให้ผู้สอบทราบวัตถุประสงค์ของการสอบ

1.2 เตรียมห้องสอบให้เรียบร้อย และมีผู้ดำเนินการสอบ 1 คน กับผู้ช่วย 1 คน

1.3 เตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอบ ได้แก่ แบบทดสอบ กระดาษคำตอบ ใบมากกว่าผู้เข้าสอบประมาณ 5 เบอร์แทน

1.4 การเตรียมตัวสำหรับผู้ดำเนินการสอบ ผู้ดำเนินการสอบต้องอ่านและศึกษาคำชี้แจงวิธีทำแบบทดสอบเหล่านี้ล่วงหน้าอย่างน้อยหนึ่งครั้ง เพื่อให้สามารถดำเนินการสอบได้อย่างคล่องแคล่ว

2. วิธีการสอบ ควรปฏิบัติดังนี้

2.1 พูดยกย่องให้ผู้เข้าสอบเพิ่มความกระตือรือร้นที่จะทำการทดสอบอย่างเต็มกำลังความสามารถ

2.2 การให้คำชี้แจง รายละเอียดของคำชี้แจงจะอยู่บนแผ่นหน้าของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ ผู้ดำเนินการสอบต้องให้คำชี้แจงจำกัดอยู่เฉพาะเนื้อหาที่ปรากฏเท่านั้น โดยอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบให้ผู้เข้าสอบเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งทุกคน และอย่าให้ผู้เข้าสอบลงมือทำก่อนเวลา ควรให้ลงมือทำ แล้วเริ่มจับเวลา ตั้งแต่ผู้ดำเนินการสอบอนุญาตให้ลงมือทำ

2.3 การเตือนเวลา ให้เตือนสองครั้งเท่านั้น คือเตือนเมื่อหมดเวลาครั้งแรก และอีก 2 - 3 นาที จะหมดเวลาอีกครั้งหนึ่ง

3. วิธีปฏิบัติเมื่อหมดเวลา

3.1 สั่งให้ผู้สอบวางดินสอหรือปากกาหยุดทำทันที เมื่อต้องการให้ผู้เข้าสอบวางไว้ที่พื้นห้องทางขวามือใกล้กับตัวผู้เข้าสอบ เมื่อผู้ดำเนินการสอบบอก "หมดเวลา" ก็สั่งให้หยิบฉบับที่สองขึ้นมาแล้วให้ผู้เข้าสอบอ่านคำชี้แจงอีกครั้งที่แนบมา โดยวิธีนี้จะช่วยแก้ปัญหาให้ผู้เข้าสอบโอ้อวดฉบับเดิมอยู่อีก

3.2 การส่งกระดาษคำตอบ ควรสั่งให้ผู้เข้าสอบนำกระดาษคำตอบสอดไว้ในฉบับคำถามโดยหุ้มกระดาษคำตอบยื่นออกมาเพียงเล็กน้อย แล้วผู้คุมสอบเดินเก็บไปตามลำดับ

3.3 เมื่อเสร็จสิ้นการทดสอบแล้ว สถานที่ให้ผู้เข้าสอบออกจากห้องสอบ ผู้ดำเนินการสอบควรกล่าวคำชมเชยผู้เข้าสอบ ที่พยายามตั้งใจสอบเป็นอย่างดี เพื่อให้นักเรียนเกิดความภูมิใจ และไม่เกลียดการสอบ

วิธีตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนน ให้นับตามจำนวนข้อที่นักเรียนหาเครื่องหมายถูกเท่านั้น การตรวจให้คะแนนควรใช้กระดาษใส่ทากุญแจเพื่อให้ง่ายต่อการเห็นการชี้ตอบของนักเรียนไปพร้อม ๆ กันว่าแต่ละข้อมีคำตอบเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น ถ้าข้อใดมีข้อใดหนึ่งข้อจะถือว่าข้อนั้นไม่ได้อะไร

ผู้ตรวจต้องถือหลักให้คะแนนดังนี้

1. แบบทดสอบวัดความรู้สึกรู้สึกอานิมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง มีการตรวจให้คะแนน 1, 2, 3 หรือ 4 คะแนน สำหรับข้อที่กาเครื่องหมายถูก ไม่มีการให้ครึ่งคะแนน หรือเศษของคะแนน

2. แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมตามค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง มีการตรวจให้คะแนน 1 หรือ 0 คะแนน สำหรับข้อที่กาเครื่องหมายถูก ไม่มีการให้ครึ่งคะแนนหรือเศษของคะแนน

3. สำหรับข้อที่มี 2 กาคอบ หรือมากกว่า หรือข้อที่ไม่ได้ตอบเว้นว่างไว้หรือข้อท้าย ๆ ที่ผู้เข้าสอบทำไม่ทัน ให้ถือให้คะแนน 0 ทั้งสิ้น

4. การให้คะแนนให้เฉพาะข้อที่กาเครื่องหมายเท่านั้น ไม่มีคะแนนติดลบ การใช้สูตรแก้การเดา หรือหักคะแนนข้อที่ผิด

ตาราง 2 กระดาษตรวจสอบของแบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกต่อค่านิยมพื้นฐาน เรื่อง การพึ่งตนเอง

ข้อที่	จริงที่สุด	ส่วนใหญ่เป็นจริง	ส่วนใหญ่ไม่เป็นจริง	ไม่จริงที่สุด	ข้อที่	จริงที่สุด	ส่วนใหญ่เป็นจริง	ส่วนใหญ่ไม่เป็นจริง	ไม่จริงที่สุด
1	4	3	2	1	21	4	3	2	1
2	4	3	2	1	22	1	2	3	4
3	4	3	2	1	23	1	2	3	4
4	4	3	2	1	24	4	3	2	1
5	4	3	2	1	25	4	3	2	1
6	4	3	2	1	26	4	3	2	1
7	4	3	2	1	27	1	2	3	4
8	4	3	2	1	28	1	2	3	4
9	4	3	2	1	29	4	3	2	1
10	4	3	2	1	30	1	2	3	4
11	1	2	3	4	31	4	3	2	1
12	1	2	3	4	32	1	2	3	4
13	4	3	2	1	33	4	3	2	1
14	1	2	3	4	34	4	3	2	1
15	4	3	2	1	35	4	3	2	1
16	1	2	3	4	36	1	2	3	4
17	4	3	2	1	37	1	2	3	4
18	1	2	3	4	38	4	3	2	1
19	4	3	2	1	39	1	2	3	4
20	4	3	2	1	40	4	3	2	

ตาราง 3 กระดาษตรวจคำตอบแบบทดสอบประเมินพฤติกรรมค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง

เรื่องที่	ข้อย่อยที่	ก	ข	เรื่องที่	ข้อย่อยที่	ก	ข	เรื่องที่	ข้อย่อยที่	ก	ข
1	1.1	0	1	11	11.1	1	0	21	21.1	1	0
	1.2	0	1		11.2	1	0		21.2	1	0
2	2.1	1	0	12	12.1	1	0	22	22.1	0	1
	2.2	1	0		12.2	1	0		22.2	1	0
3	3.1	1	0	13	13.1	1	0	23	23.1	0	1
	3.2	1	0		13.2	0	1		23.2	1	0
4	4.1	0	1	14	14.1	0	1	24	24.1	0	1
	4.2	0	1		14.2	0	1		24.2	1	0
5	5.1	0	1	15	15.1	0	1	25	25.1	0	1
	5.2	1	0		15.2	0	1		25.2	1	0
6	6.1	0	1	16	16.1	0	1	26	26.1	1	0
	6.2	0	1		16.2	0	1		26.2	1	0
7	7.1	0	1	17	17.1	0	1	27	27.1	0	1
	7.2	0	1		17.2	1	0		27.2	1	0
8	8.1	0	1	18	18.1	0	1	28	28.1	1	0
	8.2	1	0		18.2	1	0		28.2	1	0
9	9.1	0	1	19	19.1	1	0	29	29.1	0	1
	9.2	0	1		19.2	0	1		29.2	0	1
10	10.1	0	1	20	20.1	0	1	30	30.1	1	0
	10.2	0	1		20.2	0	1		30.2	1	0

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ความเชื่อมั่น หมายถึง ประสิทธิภาพที่แบบทดสอบนั้นสามารถให้คะแนนได้อย่างแน่นอน คงที่ตามสภาพจริงของผู้สอบเพียงใด ไม่ว่าจะนำแบบทดสอบนั้นไปสอบซ้ำกับเด็กกลุ่มเดิมหรือกับกลุ่มอื่นที่เป็นประเภทเดียวกันก็ตาม ค่าความเชื่อมั่นนี้หาจากสูตร α - Coefficient และ Split - half ดังแสดงในตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ

แบบทดสอบ	ความเชื่อมั่น (α - Coefficient)	ความเชื่อมั่น (Split-half)
แบบทดสอบวัดความรู้สึกลดความนิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง	0.888	.764
แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมความนิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง	0.873	.833

ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ

ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ หมายถึง ประสิทธิภาพของแบบทดสอบฉบับนั้นที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้ตรงตามจุดหมาย ซึ่งจากการดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความนิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยได้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ (Face Validity) และได้หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้วิธี Known - Group Technique และทดสอบด้วย t - test ปรากฏว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง

ตาราง 5 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบทั้งสองฉบับ

แบบทดสอบ	ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง
แบบทดสอบวัดความรู้สึกรู้สึกอึดอัดพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง	6.17 **
แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมตามนิยามพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง	9.37 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบ

1. เกณฑ์ปกตินี้เป็นเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 855 คน เกณฑ์ปกตินี้สร้างในรูปคะแนนมาตรฐานที่ปกติ (Normalized T - Score) การสร้างเกณฑ์ปกติมีความสำคัญตรงที่จะต้องแบ่งคะแนนจากจุดหลัก (ใช้คะแนนเฉลี่ยเป็นจุดหลัก) ให้เป็นช่วง ๆ ให้เท่ากันอย่างมีความหมายทั้งตอนบนและตอนล่าง ซึ่งในการแบ่งนี้จะใช้คะแนนดิบไม่ได้ เพราะว่คะแนนดิบมีหน่วยไม่เท่ากัน และยังไม่มีความหมายในตัวเอง จำเป็นต้องใช้สถิติมาช่วยแปลงคะแนนต่าง ๆ เหล่านั้นให้เป็นหน่วยเดียวกันเสียก่อน จึงสามารถตัดคะแนนเหล่านั้นออกเป็นช่วง ๆ ได้ตามต้องการ จากนั้นก็ทำบัญชีสำเร็จสำหรับเปลี่ยนมาตรา แต่ละคะแนนดิบที่ได้ก็นั้น จะมีค่าเทียบเท่ากับคะแนนแปลงรูป หรือคะแนนที่ปกติที่สร้างมานั้นเท่าใด

2. การใช้เกณฑ์ปกติ ในหน้าถัดไปของคู่มือนี้ จะมีบัญชีสำเร็จสำหรับอ่านคะแนนดิบของแบบทดสอบแต่ละฉบับ หรือรวมทั้งสองฉบับให้เป็นคะแนนที่ปกติได้โดยตรง เมื่อครูตรวจกระดาษคำตอบของนักเรียนว่าได้เท่าใดแล้ว ก็ไปเปิดบัญชีสำเร็จอ่านให้เป็นคะแนนที่ปกติทันที ซึ่งจะต้องระวังอ่านให้ถูกต้อง

ตาราง 6 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดความรู้สึกรอคำนิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเอง

คะแนน	T	คะแนน	T	คะแนน	T
156	79	126	58	96	37
155	78	125	57	95	36
154	78	124	57	94	35
153	77	123	56	93	35
152	76	122	55	92	34
151	76	121	54	91	33
150	75	120	54	90	33
149	74	119	53	89	32
148	74	118	52	88	31
147	73	117	52	87	30
146	72	116	51	86	30
145	71	115	50	85	29
144	71	114	50	84	28
143	70	113	49	83	28
142	69	112	48	82	27
141	69	111	47	81	26
140	68	110	47	80	26
139	67	109	46	79	25
138	66	108	45	78	24
137	66	107	45	77	24
136	65	106	44	76	23
135	64	105	43	75	22

ตาราง 6 (ต่อ)

คะแนน	T	คะแนน	T	คะแนน	T
134	64	104	42	74	21
133	63	103	42	73	21
132	62	102	41	72	20
131	61	101	40	71	19
130	61	100	40	70	19
129	60	99	39	69	18
128	59	98	38	68	17
127	59	97	38	67	17

ตาราง 7 เกณฑ์ปกติของคะแนนจากแบบทดสอบประเมินพฤติกรรม คำนวณพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง

คะแนน	T	คะแนน	T	คะแนน	T
60	65	43	45	26	26
59	64	42	44	25	25
58	62	41	43	24	24
57	61	40	42	23	23
56	60	39	41	22	21
55	59	38	40	21	20
54	58	37	38	20	19
53	57	36	37	19	18

ตาราง 7 (ต่อ)

คะแนน	T	คะแนน	T	คะแนน	T
52	57	35	36	18	17
51	54	34	35	17	16
50	53	33	34	16	15
49	52	32	33	15	14
48	51	31	32	14	12
47	50	30	31	13	11
46	49	29	29	12	10
45	48	28	28		
44	47	27	27		

ตาราง 8 เกณฑ์ปกติของคะแนนรวมจากแบบทดสอบทั้งสองฉบับ

คะแนน	T	คะแนน	T	คะแนน	T	คะแนน	T
209	73	179	59	149	44	119	29
208	73	178	58	148	43	118	29
207	72	177	58	147	43	117	28
206	72	176	57	146	42	116	28
205	71	175	57	145	42	115	27
204	71	174	56	144	41	114	27
203	70	173	56	143	41	113	26

1
ตาราง 8 (ต่อ)

คะแนน	T	คะแนน	T	คะแนน	T	คะแนน	T
202	70	172	55	142	40	112	26
201	69	171	55	141	40	111	25
200	69	170	54	140	39	110	25
199	68	169	54	139	39	109	24
198	68	168	53	138	38	108	24
197	67	167	53	137	38	107	23
196	67	166	52	136	38	106	23
195	66	165	52	135	37	105	22
194	66	164	51	134	37	104	22
193	65	163	51	133	36	103	21
192	65	162	50	132	36	102	21
191	65	161	50	131	35	101	20
190	64	160	49	130	35	100	20
189	63	159	49	129	34	99	19
188	63	158	48	128	34	98	19
187	62	157	48	127	33	97	19
186	62	156	47	126	33	96	18
185	62	155	47	125	32	95	17
184	61	154	46	124	32	94	17
183	61	153	46	123	31	93	16
182	60	152	45	122	31	92	16
181	60	151	45	121	30		
180	59	150	44	120	30		

เกณฑ์ตัดสิน

เนื่องจากการคิดของคะแนนเป็นแบบอิงกลุ่ม เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบจึงใช้คะแนนมาตรฐานในรูปของคะแนนที่ปกติ การตัดสินผลการสอบคิดได้ดังนี้คือ

1. การคิดคะแนนผลการสอบของแต่ละแบบทดสอบ เมื่อสามารถว่านักเรียนคนใดได้คะแนนที่ปกติเท่าใด แล้วตัดสินตามเกณฑ์ดังนี้ (ชวาล แพร์กุด 2520 : 53)

ตั้งแต่ T65 และสูงกว่า แปลว่า มีการฟังตนเองสูงมาก

ตั้งแต่ T55 - T65 แปลว่า มีการฟังตนเองสูง

ตั้งแต่ T45 - T55 แปลว่า มีการฟังตนเองพอใช้

เฉพาะ T50 แปลว่า มีการฟังตนเองระดับปานกลางของกลุ่ม

ตั้งแต่ T35 - T45 แปลว่า มีการฟังตนเองต่ำ

ตั้งแต่ T35 และต่ำกว่า แปลว่า มีการฟังตนเองต่ำมาก

ถ้าผู้สอบได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดี คือ T35, T45, T55 และ T65 แล้วให้เลื่อนผู้เข้าสอบนั้นขึ้นไปอยู่ในกลุ่มที่สูงถัดไปเสมอ

2. การคิดคะแนนผลการสอบรวมทั้งสองฉบับ โดยรวมคะแนนดิบของแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ แล้วไปเทียบเป็นคะแนนที่ปกติจากการวางที่ไว้ ส่วนเกณฑ์ตัดสินใช้เกณฑ์เดียวกับข้อ 1.

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง

แบบทดสอบชุดที่ 1

(แบบทดสอบวัดความรู้สึกลักษณะนิสัยพื้นฐาน เรื่องการฟังตนเอง)

คำแนะนำในการตอบ

1) แบบทดสอบชุดนี้เป็นข้อความสั้น ๆ ที่ตามความรู้สึกของนักเรียน ให้นักเรียนอ่านข้อความนั้น ๆ อย่างช้า ๆ โดยพิจารณาและตัดสินใจตามความรู้สึกของตนเอง ว่าข้อความนั้นเป็นจริงมากน้อยเพียงใด แล้วหาเครื่องหมาย ✓ ลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้เพียงคำตอบเดียว

2) ตัวอย่าง

ข้อ (0) ฉันรู้สึกพอใจ ถ้าเพื่อนช่วยฉันหาการบ้าน

ข้อ (00) ฉันจะลองหาแบบฝึกหัดที่ยากกว่าตนเอง

เสมอ

จริงที่สุด	ส่วนใหญ่เป็นจริง	ส่วนใหญ่ไม่เป็นจริง	ไม่จริงที่สุด
	✓		
	--	-	✓

ในที่นี้นักเรียนได้พิจารณาและตัดสินใจตามความรู้สึกแล้วว่า ส่วนใหญ่เป็นจริง ในข้อ

(0) จึงหาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ส่วนใหญ่เป็นจริง"

สำหรับข้อ (00) นักเรียนได้พิจารณาและตัดสินใจตามความรู้สึกแล้วว่า ไม่จริงที่สุด

ในข้อ (00) จึงหาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ไม่จริงที่สุด"

หมายเหตุ การตอบแบบทดสอบชุดนี้ ไม่มีคำตอบที่ถูกต้องหรือคำตอบที่ผิด คำตอบของนักเรียนทุกคน ครูจะเก็บไว้เป็นความลับ นักเรียนทุกคนสามารถตอบได้อย่างสบายใจ ซึ่งไม่มีผลใด ๆ ต่อนักเรียน ขอสอบมีทั้งหมด 40 ข้อ ให้เวลา 15 นาที

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบทดสอบ

เบญจรัตน์ จารุรัตน์จามร

นิสิตปริญญาโทสาขาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

(นักเรียนอย่าหาเครื่องหมายใด ๆ ลงในตัวข้อสอบ)

1. ฉันตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่ในการเรียนทุกวิชา
2. ฉันมักจะใช้เวลาว่างทบทวนความรู้ที่เคยเรียนมา
3. ฉันมักจะทำงานที่ครูสั่งให้สำเร็จโดยคนเดียว
4. ฉันชอบใช้เวลาว่างหาแบบฝึกหัดที่ครูสั่ง
5. ฉันรู้สึกสบายใจเมื่อได้ตรวจทานงานที่จะส่งอีกครั้งหนึ่ง
6. ฉันมักจะทำการบ้านที่ยากให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง
7. ฉันรู้สึกสบายใจ ถ้าได้มีการสำรวจบทเรียนที่เรียนแล้วคนเดียว
8. ถ้ามีข้อสงสัยในบทเรียน ฉันมักจะซักถามครูให้เกิดความเข้าใจ
9. ฉันชอบตอบคำถามของครูในชั้นเรียนเสมอ
10. ฉันชอบประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเสมอ
11. ฉันไม่ชอบสารภาพผิดกับครูเมื่อได้กระทำผิด
12. ฉันชอบวานให้เพื่อนถามครูเกี่ยวกับบทเรียนที่ตนสงสัยในขณะที่เรียน
13. ฉันชอบกำหนดตารางทบทวนความรู้ทุกวิชาสำหรับตนเอง
14. ฉันรู้สึกไม่เต็มใจที่จะแก้ไขการบ้านที่เคยส่งครู
15. ฉันจะไปเที่ยวกับเพื่อนอย่างสบายใจก็ต่อเมื่อนำการบ้านเสร็จเรียบร้อยแล้ว

16. เมื่อถึงกำหนดวันสอบ ฉันมักจะเตรียมตัว
ไม่ทันเสมอ
17. ฉันจะแก้ไขแบบฝึกหัดที่ผิดทันทีโดยที่ครูไม่
ต้อง
เตือน
18. ถึงแม้ว่ายังทำการบ้านไม่เสร็จ ฉันมักจะยอม
ไปเที่ยวกับเพื่อนตามคาราวน
19. ฉันชอบทบทวนแบบฝึกหัดด้วยความสามารถของตนเอง
มากกว่าที่จะปรึกษาผู้อื่น
20. ฉันมักจะแก้ปัญหาต่าง ๆ ในด้านการเรียน
ด้วยตนเองเสมอ
21. เมื่อยังไม่เข้าใจบทเรียนอย่างแท้จริง ฉันมักจะ
เข้าห้องสมุดเพื่อศึกษาสิ่งนั้นด้วยตนเอง
22. ถ้าฉันหาข้อสอบไม่ได้ ฉันมักจะแอบส่งสัญญาณ
ให้เพื่อนช่วย
23. ฉันมักจะหาโอกาสที่จะเปิดตำราดูในขณะที่มี
การสอบ
24. ฉันชอบทำงานพิเศษที่สามารถทำได้ในระหว่าง
ปิดเทอม
25. งานใดที่เกี่ยวข้องกับตัวเองเมื่อกลับถึงบ้าน
ก็ควรรับทำ
26. ฉันมักจะใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างทะนุถนอม

27. ฉันชอบจ่ายเงินอย่างไม่อื่นในการซื้อของที่ถูกต้อง
28. ฉันไม่ชอบวางแผนในการใช้จ่ายด้วยตนเอง
29. ฉันรู้สึกสบายใจที่สามารถทำบัญชีรับจ่ายของตนเองได้
30. ฉันคิดว่าถ้าผู้ประกอบการมีฐานะดี ฉันไม่ควรทำบัญชีรับจ่ายของตนเอง
31. ฉันมักจะเก็บออมเงินที่ได้รับเป็นค่าอาหารจากผู้ประกอบการเสมอ
32. ถ้าผู้ประกอบการมีฐานะดี ฉันมักจะไม่ได้เก็บออมเงินที่ทานให้
33. ถึงแม้ประธานกลุ่มจะมอบงานที่ยากให้ ฉันมักจะหางานได้สำเร็จด้วยตนเอง
34. ฉันมักจะใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ในการทำงานกลุ่ม
35. ฉันยินดีให้ความร่วมมือในการทำงานของกลุ่มเสมอ
36. ฉันมักจะพูดว่าตนเองไม่มีความสามารถ จึงไม่ขอรับงานที่กลุ่มมอบให้
37. ฉันชอบกำหนดเงื่อนไขที่ฉันพอใจในการที่จะรับงานจากกลุ่ม
38. ฉันชอบช่วยเหลือสมาชิกของกลุ่มที่มีปัญหาในการทำงาน
39. ฉันชอบรับทำงานที่ง่ายของกลุ่ม
40. ฉันรู้สึกภูมิใจที่ตนเองสามารถประสานงานในระหว่างสมาชิกของกลุ่มได้ดี

แบบทดสอบชุดที่ 2

(แบบทดสอบประเมินพฤติกรรมการนิเทศพื้นฐานเรื่องการฟังตนเอง)

คำแนะนำการตอบ

1) แบบทดสอบชุดนี้เป็นเรื่องราวสั้น ๆ ของบุคคลต่าง ๆ ขอให้นักเรียนอ่านเรื่องแต่ละเรื่องอย่างช้า ๆ โดยพิจารณาจากเรื่องราวของแต่ละข้อแล้วตัดสินพฤติกรรมของบุคคลในเรื่องกับตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำของนักเรียน ถ้านักเรียนเป็นบุคคลต่าง ๆ ในเรื่องราวนั้น

เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องแล้วให้อ่านคำถามทางขวามือ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้

2) ตัวอย่าง

เรื่องที่ (๐) สมชายมีข้อสงสัยจากการอ่านหนังสือประกอบการเรียนวิชาหนึ่ง เขาได้นำข้อสงสัยนี้ไปถามเพื่อนแต่เขายังไม่เข้าใจ จึงนำข้อสงสัยนี้ไปถามครูอีกครั้ง ในที่สุดสมชายก็เกิดความเข้าใจ

คำถาม

คำตอบ

๐.๐ สมชายสมควรกระทำเช่นนั้นหรือไม่	ก. สมควร	ข. ไม่สมควร
๐.๐๐ ถ้านักเรียนเป็นสมชาย นักเรียนจะหาอย่างไร ถ้าฟังคำอธิบายจากเพื่อนไม่เข้าใจ	ก. เข้าห้องสมุดค้นคว้า	ข. ไม่พยายามหาความเข้าใจต่อไป
- ในที่นี้ นักเรียนเห็นด้วยกับข้อ ๐.๐ ว่าสมควร นักเรียนจึงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในข้อ ก. ของกระดาษคำตอบ

ถ้านักเรียนเห็นด้วยกับข้อ ๐.๐๐ ว่า ไม่พยายามหาความเข้าใจต่อไป นักเรียนจึงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในข้อ ข. ของกระดาษคำตอบ

3) นักเรียนอย่าหาเครื่องหมายใด ๆ ลงในตัวข้อสอบ

หมายเหตุ ในการตอบแบบสอบถามชุดนี้ คำตอบของนักเรียนทุกคนควรจะเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลใด ๆ ต่อนักเรียน ขอให้ให้นักเรียนทุกคนตอบได้อย่างสบายใจ

ข้อสอบทั้งหมดมี 30 ข้อ ให้เวลา 25 นาที

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบทดสอบ

เบญจรัตน์ จารุรัตน์จามร

นิสิตปริญญาโทสาขาการวัดผลการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เรื่องที่ 1 ในขณะที่มีการเรียนวิชาสังคม จิตราต้องการทบทวนวิชาวิทยาศาสตร์อีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะสอบในชั่วโมงต่อไป จิตราจึงได้นำหนังสือวิทยาศาสตร์ขึ้นมาอ่านโดยไม่ให้ครูเห็น

คำถาม

คำตอบ

- 1.1 จิตราสมควรอ่านหนังสือวิทยาศาสตร์ในขณะนั้นหรือไม่
 ก. สมควร ข. ไม่สมควร
- 1.2 ถ้านักเรียนเป็นจิตรา นักเรียนจะหาอย่างไร
 ก. หาเช่นเดียวกับจิตรา ข. ไม่นำหนังสือวิทยาศาสตร์ขึ้นมาอ่าน

เรื่องที่ 2 ในชั่วโมงของการเรียนวิชาหนึ่ง ก่อนที่ครูผู้สอนจะมาถึง นักเรียนในห้องส่งเสียงดังนารี่ซึ่งเป็นหัวหน้าชั้นพูดเตือนแต่ไม่มีใครฟัง เมื่อครูมาถึง ครูจึงตำหนินารี่ นารี่ก็ยอมรับผิดทันที

คำถาม

คำตอบ

- 2.1 นารี่สมควรที่จะยอมรับผิดหรือไม่
 ก. สมควร ข. ไม่สมควร
- 2.2 ถ้านักเรียนเป็นนารี่ นักเรียนจะหาอย่างไรเมื่อโดนครูตำหนิ
 ก. ยอมรับผิดเช่นเดียวกับนารี่ ข. ไม่ยอมรับผิดกับครู เพราะได้เตือนเพื่อนแล้ว

เรื่องที่ 3 ทางโรงเรียนได้เปิดรับสมัครนักเรียนที่ว่างตอนพักกลางวันเพื่อช่วยทำงานร้านสหกรณ์ โดยทางโรงเรียนจะให้ค่าตอบแทน ระวังไฉนข่าวก็รีบไปสมัครทันที เพราะเธอคิดว่าไม่ใช่เรื่องน่าอายเลยที่จะทำงานหารายได้พิเศษในขณะที่มีเวลาว่าง

คำถาม

คำตอบ

- 3.1 ระวังสมควรคิดเช่นนี้หรือไม่
 ก. สมควร ข. ไม่สมควร
- 3.2 ถ้านักเรียนเป็นระวัง นักเรียนจะไปสมัครทำงานนี้หรือไม่
 ก. ไปสมัครทำงาน ข. ไม่ไปสมัครทำงาน

เรื่องที่ 4 ในระหว่างการสอบ สมศรีเห็นคำตอบของเพื่อน โดยไม่ตั้งใจ ซึ่งคำตอบนั้นเป็นคำตอบของข้อที่เธอทำไม่ได้ สมศรีจึงได้เขียนคำตอบนั้นลงในกระดาษคำตอบ

คำถาม

คำตอบ

- 4.1 สมศรีสมควรที่จะเขียนคำตอบนั้นหรือไม่ ก. สมควร ข. ไม่สมควร
- 4.2 ถ้านักเรียนเป็นสมศรีนักเรียนจะทําอย่างไร ก. เขียนคำตอบนั้น ข. ไม่เขียนคำตอบนั้น

เรื่องที่ 5 วันทนาเป็นนักเรียนที่เรียนอ่อนในวิชาภาษาอังกฤษ วันทนาจึงอยากไปฟังการทําวินิจฉัยก่อนที่จะสอบในวันรุ่งขึ้น แต่เวลาที่จะมีการทําวินิจฉัย วันทนามีชั่วโมงเรียนภาษาไทย

คำถาม

คำตอบ

- 5.1 วันทนาสมควรที่จะไปฟังการทําวินิจฉัยภาษาอังกฤษในชั่วโมงที่มีการเรียนภาษาไทยหรือไม่ ก. สมควร ข. ไม่สมควร
- 5.2 ถ้านักเรียนเป็นวันทนา นักเรียนจะทําอย่างไร ก. เข้าเรียนวิชาภาษาไทย ข. ไปฟังการทําวินิจฉัยภาษาอังกฤษ

เรื่องที่ 6 ตรีเป็นนักเรียนทำงานซ้ำเมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนในห้องเรียน เมื่อครูกำหนดให้ทำงานมาส่ง 1 ชิ้น เพื่อน ๆ ของตรีจึงทำงานนี้เสร็จก่อนตรี ตรียังทําไม่เสร็จเพราะจะต้องทำงานอื่นก่อน ตรีจึงขอให้เพื่อนสนิทช่วยทำงานชิ้นนี้

คำถาม

คำตอบ

- 6.1 ตรีสมควรให้เพื่อนสนิทช่วยทำงานชิ้นนี้หรือไม่ ก. สมควร ข. ไม่สมควร
- 6.2 ถ้านักเรียนเป็น ตรี นักเรียนจะทําอย่างไร เพื่อทำงานให้สำเร็จ ก. ให้เพื่อนสนิทช่วยทำงานชิ้นนี้ ข. ทำงานเองภายในเวลาที่เหลืออยู่

เรื่องที่ 7 เบญจาเรียนเก่งในวิชาสังคมแต่เรียนอ่อนในวิชาวิทยาศาสตร์ พอใกล้วันสอบเบญจาได้บอกเพื่อนสนิทว่าควรจะช่วยเหลือกันในขณะที่สอบ

คำถาม

คำตอบ

- 7.1 เบญจาสมควรพูดเช่นนั้นหรือไม่ ก. สมควร ข. ไม่สมควร
- 7.2 ถ้านักเรียนเป็นเบญจานักเรียนจะทําอย่างไร ก. ปรึกษาเพื่อนเพื่อหาวิธีช่วยกันในขณะที่สอบ ข. ให้เพื่อนที่เรียนเก่งช่วยทําวินิจฉัยที่ยังเรียนอ่อน

เรื่องที่ 8 หลังจากหมดเวลาเรียนวิชาภาษาอังกฤษ การแอบมาบ่นกับเพื่อนสนิทว่าไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูได้สอนไป เขาจะยกมือถามแต่ไม่กล้าเพราะกลัวเสียเวลาเรียนและกลัวว่าเพื่อน ๆ จะดูถูกเขา

คำถาม

คำตอบ

- 8.1 การถามครูทำเช่นนั้นหรือไม่ ก. สมควร ข. ไม่สมควร
- 8.2 ถ้านักเรียนเป็นกำรนักเรียนจะหาอย่างไร ก. ยกมือถามครูในสิ่งที่ตน ข. ถามเพื่อนที่นั่งข้างๆ
ยังสงสัย แทนที่จะถามครู

เรื่องที่ 9 ในช่วงของการเรียนวิชาภาษาไทย เมื่อครูได้ถามลมพงษ์ในสิ่งที่ได้สอนไป เขามักตอบคำถามไม่ถูก เขาคิดว่าถ้าเป็นวิชาอื่น เขาจะสำรวจตนเองดูว่ายังมีบทเรียนใดที่เรียนแล้วและยังไม่เข้าใจ เมื่อรู้แล้วก็พยายามทำความเข้าใจ เขาจึงจะสามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง แต่เขาไม่ปฏิบัติตามความกึกเพราะเขาไม่ชอบวิชานี้

คำถาม

คำตอบ

- 9.1 การที่สมพงษ์ได้รู้วิธีที่จะตอบคำถามของครูได้ ก. สมควร ข. ไม่สมควร
แต่เขาไม่ปฏิบัติเพราะเขาไม่ชอบวิชาภาษาไทยเป็นการสมควรหรือไม่
- 9.2 ถ้านักเรียนเป็นสมพงษ์นักเรียนจะหาอย่างไร ก. หากการสำรวจบทเรียน ข. ทำการสำรวจ
และทำความเข้าใจ บทเรียน ถึงแม้ว่า
เฉพาะบทเรียนของ จะไม่ชอบวิชานี้
วิชาที่ชอบเท่านั้น ก็ตาม

เรื่องที่ 10 เมื่อสมนึกรู้ว่าจะได้ไม่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเนื่องจากครูไม่สบาย สมนึกจึงใช้ช่วงเวลานั้นเข้าไปนอนในห้องสมุด เนื่องจากเมื่อคืนเขานอนคึก

คำถาม

คำตอบ

- 10.1 สมนึกสมควรทำเช่นนั้นหรือไม่ ก. สมควร ข. ไม่สมควร
- 10.2 ถ้านักเรียนเป็นสมนึกนักเรียนอยากจะทำอะไรในช่วงเวลานั้น ก. เล่นในห้อง ข. ทบทวนเนื้อหาของวิชานั้น
กับเพื่อน 。

เรื่องที่ 11 สร้อยสุภาเป็นเด็กต่างจังหวัด จึงต้องอยู่หอพัก วันหนึ่งพี่สาวของเธอมาเยี่ยมและจะชักชวนให้ แต่สร้อยสุภาไม่ยอมให้พี่สาวของเธอหาเพราะเธอสามารถหาเองได้

คำถาม

คำตอบ

11.1 สร้อยสุภาสมควรหาเช่นนั้นหรือไม่	ก. สมควร	ข. ไม่สมควร
11.2 ถ้านักเรียนเป็นสร้อยสุภา นักเรียนจะกระทำเช่นนั้นหรือไม่	ก. หา	ข. ไม่ทำ

เรื่องที่ 12 ในขณะที่มีการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ มานีได้ลุกขึ้นถามครูว่า เธอยังสงสัยสัญลักษณ์ที่ครูเขียนบนกระดานดำ เพราะไม่เหมือนในหนังสือที่เธอใช้เรียน

คำถาม

คำตอบ

12.1 มานีสมควรหาเช่นนั้นหรือไม่	ก. สมควร	ข. ไม่สมควร
12.2 ถ้านักเรียนเป็นมานี นักเรียนจะหาเช่นเดียวกับมานีหรือไม่	ก. หา	ข. ไม่ทำ

เรื่องที่ 13 เมื่อศิริไปตลาดเพื่อซื้อปลาใหญ่ปอกครอง เธอต้องการซื้อปลาที่สด ดังนั้นก่อนที่จะซื้อปลา เธอได้ใช้วิธีการที่เคยเรียนมาตรวจสอบดูว่าปลานั้นสดหรือไม่

คำถาม

คำตอบ

13.1 ศิริสมควรหาเช่นนั้นหรือไม่	ก. สมควร	ข. ไม่สมควร
13.2 ถ้านักเรียนเป็นศรินักเรียนจะหาอย่างไร	ก. ซื้อตามคำชวนของแม่	ข. ต้องตรวจสอบก่อนที่จะตัดสินใจซื้อ

เรื่องที่ 14 ในขณะที่ใกล้สอบสมภพไม่ยอมที่จะตรวจทานความเรียบร้อยของงานที่จะส่งครู เนื่องจากเขาต้องการใช้เวลาดูหนังสือเพื่อที่จะสอบมากกว่า

คำถาม

คำตอบ

14.1 สมภพสมควรทำเช่นนั้นหรือไม่	ก. สมควร	ข. ไม่สมควร
14.2 ถ้านักเรียนเป็นสมภพ นักเรียนจะทำเช่นนั้นหรือไม่	ก. หา	ข. ไม่ทำ

เรื่องที่ 15 หลังจากหมดเวลาเรียนวิชาคณิตศาสตร์ กติยาพูดกับเพื่อนว่า เธอคิดว่าเธอหาเลข
ข้อนั้นได้แต่ไม่กล้าออกไปทบทวนกระดานคา เพราะถ้าหาผิดแล้ว เธอจะกลายเป็น
ตัวตลกของห้องไป

คำถาม

คำตอบ

15.1 กติยาสมควรหาเช่นนั้นหรือไม่	ก. สมควร	ข. ไม่สมควร
15.2 ถ้านักเรียนเป็นกตินักเรียนจะหาอย่างไร	ก. ไม่กล้าออกไปแสดง
วิธีทำใ้เพียงแต่คิด
เท่านั้น	ข. กล้าออกไปแสดง
วิธีทบทวนกระดาน
ให้ทุกคนดู

เรื่องที่ 16 บ่ายวันอาทิตย์ ในขณะที่ประวิทย์นั่งทำการบ้านที่จะส่งครูในวันจันทร์มีเพื่อน ๆ มาเยี่ยม
ที่บ้านและชวนไปเล่นดนตรีซึ่งนาน ๆ จะมีสักครั้ง ประวิทย์ได้ไปเที่ยวกับเพื่อนตามคำชวน
โดยคิดว่ายังมีเวลาทำการบ้านอีกมาก เมื่อกลับมาแล้วค่อยทำให้เสร็จ

คำถาม

คำตอบ

16.1 ประวิทย์สมควรที่จะไปตามคำชวนของ
เพื่อนหรือไม่	ก. สมควร	ข. ไม่สมควร
16.2 ถ้านักเรียนเป็นประวิทย์นักเรียนจะทำ
อย่างไร ถ้ามีเพื่อนมาชวนไปเล่นดนตรี
ถึงที่บ้าน	ก. ขอมไปตามคำชวน
เพราะความเกรงใจ	ข. ปฏิเสธคำชวนของ
เพื่อนโดยอ้างว่า
ตนยังทำการบ้าน
ไม่เสร็จ

เรื่องที่ 17 ขณะที่มานพกำลังจะกลับบ้าน เขาเห็นศักดาซึ่งเป็นเพื่อนสนิทกำลังชกต่อยกับนักเรียน
อีกห้องหนึ่ง มานพเห็นว่าศักดาจะสู้ไม่ได้เพราะตัวเล็กกว่า เขาจึงตรงเข้าไปสมทบ
ช่วยอีกแรง

คำถาม

คำตอบ

17.1 มานพสมควรหาเช่นนั้นหรือไม่	ก. สมควร	ข. ไม่สมควร
17.2 ถ้านักเรียนเป็นมานพ นักเรียนจะหา
อย่างไร	ก. รีบเข้าไปห้ามและ
ถามถึงสาเหตุ	ข. รีบเข้าไปช่วย
เพื่อนทันที

เรื่องที่ 18 มาตินคิดว่าต้องรวมกิจกรรมของโรงเรียนและต้องกลับบ้านช้าทุกวันจนทำให้บางครั้ง
ไม่มีเวลาที่จะดูหนังสือเพื่อที่จะสอบ เขาชอบตามใจตัวเองเสมอในการเรียน เขาจึง
ไม่คิดที่จะเปลี่ยนวิธีการเรียนยังคงปฏิบัติเช่นเดิม

คำถาม

คำตอบ

- 18.1 มาตินสมควรทำเช่นนั้นหรือไม่ ก. สมควร ข. ไม่สมควร
- 18.2 ถ้านักเรียนเป็นมาตินนักเรียนจะทำ ก. เปลี่ยนวิธีการเรียนใหม่ ข. ปฏิบัติเช่นที่เคยปฏิบัติ
อย่างไร

เรื่องที่ 19 หลังจากที่สมาชิกของกลุ่มทุกคนได้รับงานจากกลุ่มแล้ว วัฒนาซึ่งเป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม
ได้ทราบว่าเพื่อนของตนในกลุ่มเกิดปัญหาในการทำงาน เขาจึงพยายามคิดหาวิธีที่จะช่วย
แก้ปัญหานั้นให้เพื่อน ในที่สุดเขาก็สามารถคิดวิธีแก้ปัญหานั้นได้ และนำไปบอกให้เพื่อน
ทราบทันที

คำถาม

คำตอบ

- 19.1 วัฒนาสมควรบอกวิธีแก้ปัญหานั้นให้กับเพื่อน ก. สมควร ข. ไม่สมควร
สมาชิกหรือไม่
- 19.2 ถ้านักเรียนเป็นวัฒนานักเรียนจะทำอย่างไร ก. พยายามทำงานที่ได้
รับมอบหมายมาให้
เสร็จก็เพียงพอแล้ว ข. ช่วยเหลือสมาชิก
ของกลุ่ม ถ้าสามารถ
ทำได้ ถึงแม้ว่างาน
ในส่วนของตนที่ได้รับ
มาจากกลุ่ม จะยังไม่
เสร็จก็ตาม

เรื่องที่ 20 ปียะบัจจะระมักระวังในการใช้อุปกรณ์การเรียนที่มีราคาแพงเท่านั้น เขาคิดว่าอุปกรณ์การเรียนที่มีราคาถูก เขาสามารถหาซื้อเองได้ ดังนั้นถ้าเป็นอุปกรณ์การเรียนที่มีราคาถูก เขาก็จะไม่ระมักระวังในการใช้เท่าไร

คำถาม

คำตอบ

20.1 ปียะสมควรทำเช่นนั้นหรือไม่	ก. สมควร	ข. ไม่สมควร
20.2 ถ้านักเรียนเป็นปียะนักเรียนจะทำอย่างไร	ก. พยายามทะนุถนอมในการใช้อุปกรณ์การเรียนที่มีราคาแพงเท่านั้น	ข. ไม่ว่าอุปกรณ์การเรียนจะมีราคาถูกหรือราคาแพงก็จะพยายามทะนุถนอมในการใช้เช่นเดียวกัน

เรื่องที่ 21 ในแต่ละเดือน อารีมักจะใช้จ่ายเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง ใ้ได้อย่างเหมาะสมโดยไม่ต้องขอยืมจากผู้อื่น เธอคิดว่าการทำบัญชีรับจ่ายของตนเป็นสิ่งที่สำคัญที่ช่วยให้เธอรู้ถึงความเหมาะสมในการใช้จ่ายเงิน

คำถาม

คำตอบ

21.1 อารีสมควรทำเช่นนั้นหรือไม่	ก. สมควร	ข. ไม่สมควร
21.2 ถ้านักเรียนเป็นอารีนักเรียนจะทำเช่นเดียว ข. ทำกับอารีหรือไม่	ข. ทำ	ข. ไม่ทำ

เรื่องที่ 22 เมื่อนิภาได้รับสมุดแบบฝึกหัดกลับคืนมา ปรากฏว่าได้ทำแบบฝึกหัดผิด 2 ข้อ เนื่องจากนิภาไม่รู้วิธีทำที่ถูกต้อง เธอจึงไม่คิดที่จะแก้ไขแบบฝึกหัดในข้อที่ผิดนั้น

คำถาม

คำตอบ

22.1 นิภาสมควรที่จะคิดเช่นนั้นหรือไม่	ก. สมควร	ข. ไม่สมควร
22.2 ถ้านักเรียนเป็นนิภานักเรียนจะทำอย่างไร เมื่อทราบว่าได้ทำแบบฝึกหัดผิด	ก. แก้ไขเองถึงแม้ว่าครูจะไม่สั่ง	ข. จะแก้ไขก็ต่อเมื่อครูสั่ง

เรื่องที่ 23 เมื่อสมบัติหาแบบฝึกหัดข้อที่ครูสั่งไม่ได้ เขาได้พยายามศึกษาจากหนังสือประกอบ
การเรียนรู้แต่ก็ยังหาแบบฝึกหัดข้อนั้นไม่ได้ เขาคิดว่าไม่ควรเสียเวลาคิดข้อนี้ต่อไป
เพราะอย่างไรครูคงทำให้ดูแน่ ๆ

คำถาม

คำตอบ

23.1 สมบัติสมควรคิดเช่นนั้นหรือไม่	ก. สมควร	ข. ไม่สมควร
23.2 ถ้านักเรียนเป็นสมบัติ นักเรียนจะหา
อย่างไร เพื่อที่จะหาแบบฝึกหัดข้อนั้น
ให้ได้	ก. ขอให้เพื่อนที่ทำได้ช่วย
อธิบายให้เข้าใจและ
กลับมาทบทวนตนเอง	ข. เพื่อไม่ให้เสียเวลา
ควรจะขอกูจากเพื่อน
ที่ทำได้

เรื่องที่ 24 เมื่อครูกำหนดให้นักเรียนทำงานชิ้นหนึ่งเป็นกลุ่ม ศรีเมื่อได้รับงานมาจากกลุ่ม
เธอก็รู้สึกไม่สบายใจ เพราะเธอไม่สามารถทำงานส่งกลุ่มได้ทันตามกำหนด เนื่องจาก
เธอจะต้องหาการบ้านของตนเองส่งครูก่อน ศรีจึงได้ขอร้องให้เพื่อนในกลุ่มทำงาน
ในส่วนของคนแทน

คำถาม

คำตอบ

24.1 ศรีสมควรขอร้องให้เพื่อนในกลุ่มช่วยทำงาน
ของคนหรือไม่ ในขณะที่เธอยังหาการบ้านไม่
เสร็จ	ก. สมควร	ข. ไม่สมควร
24.2 ถ้านักเรียนเป็นศรีนักเรียนจะหาอย่างไร	ก. พยายามทำงาน
ของกลุ่มด้วย
ตนเองให้ทันส่ง	ข. บอกให้เพื่อนสนิทช่วย
ทำงานช่วงกลุ่มแทน

เรื่องที่ 25 ในขณะที่มีการประชุมกลุ่ม เพื่อหางานที่ครูสั่ง วิชชุตาเป็นเด็กเรียนเก่ง รู้สึกไม่พอใจ ประเทืองซึ่งเป็นสมาชิกในกลุ่ม จึงไม่ยอมเสนอความคิดเห็นใด ๆ ทั้ง ๆ ที่เขารู้ว่าควรจะหางานอย่างไรจึงจะให้งานของกลุ่มเสร็จอย่างรวดเร็ว

คำถาม

คำตอบ

- 25.1 การที่วิชชุตาไม่ยอมเสนอความคิดเห็นให้ กับกลุ่มเป็นการสมควรหรือไม่
 ก. สมควร ข. ไม่สมควร
- 25.2 ถ้านักเรียนเป็นวิชชุตา นักเรียนจะหา อย่างไร ถ้าเกิดไม่พอใจสมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่ม
 ก. ยอมเสนอความคิด ของตนเอง
 ข. ไม่ยอมเสนอความคิด ของตนเอง

เรื่องที่ 26 สุปจน์เป็นเด็กที่เรียนเก่ง เมื่อมีการประชุมเพื่อแบ่งงานกันทำ ประธานกลุ่มเห็นว่า สุปจน์มีความสามารถจึงได้แบ่งงานที่ยากกว่าเพื่อให้ทำ สุปจน์ไม่ปฏิเสธและยอมรับงานมาทำด้วยความเต็มใจ

คำถาม

คำตอบ

- 26.1 สุปจน์สมควรที่จะรับงานนั้นมาทำหรือไม่
 ก. สมควร ข. ไม่สมควร
- 26.2 ถ้านักเรียนเป็นสุพจน์ เมื่อประธานกลุ่ม แบ่งงานที่ยากมาให้ทำ นักเรียนจะหา อย่างไร
 ก. รับงานมาทำโดย มีได้ไต่แย้ง
 ข. ไม่รับงานชิ้นนี้เพราะ กลัวว่ากลุ่มจะได้ คะแนนไม่ดีเพราะตน

เรื่องที่ 27 วิณารูสึกว่า ถ้าเธอทำงานกลุ่มกับเพื่อนที่ไร เธอมักจะได้รับงานที่ยากไปทำทุกครั้ง ดังนั้นเมื่อมีการประชุมกลุ่ม เพื่อแบ่งงานกันทำ วิณารับขอรับทำงานของกลุ่มที่ตนคิดว่าง่าย และสามารถหาเสร็จได้เร็ว

คำถาม

คำตอบ

- 27.1 วิณาสวมควรหาเช่นนั้นหรือไม่
 ก. สมควร ข. ไม่สมควร
- 27.2 ถ้านักเรียนเป็นวิณารู นักเรียนจะหาอย่างไร
 ก. รับทำงานของกลุ่ม ไม่ว่าง่ายหรือยาก
 ข. รับทำงานของกลุ่ม ที่ง่าย

เรื่องที่ 28 เมื่อผู้ปกครองให้เงินแก่เพ็ญศรีไว้ใช้จ่ายเป็นรายสัปดาห์ เธอมักจะแบ่งเงินเป็น 2 ส่วน คือส่วนหนึ่งเป็นค่าใช้จ่าย อีกส่วนหนึ่งเป็นส่วนของเธอจะต้องเก็บออมไว้ เมื่อทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมพิเศษขึ้น เพ็ญศรีจึงได้นำเงินที่เก็บออมไว้ใช้ในกิจกรรมนั้น แทนที่จะต้องขอจากผู้ปกครอง

คำถาม

คำตอบ

28.1 เพ็ญศรีสมควรหาเงินนั้นหรือไม่	ก. สมควร	ข. ไม่สมควร
28.2 ถ้านักเรียนเป็นเพ็ญศรีก็นักเรียนจะกระทำเช่นเดียวกับเพ็ญศรีหรือไม่	ก. ทำ	ข. ไม่ทำ

เรื่องที่ 29 ในขณะที่มีการประชุมกลุ่ม สีนเป็นสมาชิกคนหนึ่งได้เสนอความคิดเห็นในการทำงาน แต่มีสมาชิกคนหนึ่งไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นนี้และกล่าวว่า เขาเสนอความคิดเห็นเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว สีนคิดว่าในการประชุมกลุ่มครั้งต่อไป เขาจะไม่ยอมรับร่วมมือกับกลุ่ม เมื่อกลุ่มให้แสดงความคิดเห็น

คำถาม

คำตอบ

29.1 สีนสมควรคิดเช่นนั้นหรือไม่	ก. สมควร	ข. ไม่สมควร
29.2 ถ้านักเรียนเป็นสิน นักเรียนจะหาเช่นเดียวกับความคิดของสินหรือไม่	ก. ทำ	ข. ไม่ทำ

เรื่องที่ 30 คุณแม่ของมะลิเป็นช่างตัดเสื้อ เมื่อมีเวลาว่าง มะลิก็นำเสื้อผ้าที่เคยใช้แล้วมาดัดแปลงให้เป็นแบบใหม่ เมื่อดัดซัอย่างใด มะลิก็จะให้คุณแม่ช่วยสอน

คำถาม

คำตอบ

30.1 มะลิสมควรหาเช่นนั้นหรือไม่	ก. สมควร	ข. ไม่สมควร
30.2 ถ้านักเรียนเป็นมะลิ นักเรียนจะหาอย่างไร	ก. พยายามทำเอง	ข. ให้คุณแม่ช่วยทำให้